IRENA BUIVYDAITĖ

ŠIMTAS BALTŲ „MERSEDESŲ"

Alma littera

Kai ateina vakaras ir ima slėgti vienatvė, kai apima sunkios mintys ir abejonės dėl gyvenime padarytų klaidų ir iširusios šeimos, Jolanta pakelia telefono ragelį ir surenka Romo numerį. Jų likimai labai panašūs – jis taip pat vienišas, išsiskyręs, nusivylęs meile ir šeima. Šie naktiniai pokalbiai abiem pasidaro labai reikalingi. Bet telefoninis romanas negali tęstis be galo... O kuo čia dėti „Mersedesai"?..

„Šimtas baltų „Mersedesų", 1995
„Laimingo namo melodramos", 1997
„Laiko tiek nedaug...", 1998
„Ironiški stebuklai", 1999
„Telefoninis romanas", 2001

IRENA
BUIVYDAITĖ

ŠIMTAS BALTŲ „MERSEDESŲ"

Romanas

Alma littera

UDK 888.2-3
Bu-155

© Irena Buivydaitė, 1995, 2007
ISBN 9955-24-386-4
© Leidykla „Alma littera", 2007

Rugsėjo 20 diena 22 valanda

Pagaliau diena baigėsi, nors valandą bus galima paskirti sau – pasėdėti ramiai prie televizoriaus, pamegzti. Indrė užmigo ir nebekankins su savo nuolatiniais „o kodėl?“ Tie jos klausimai vedė Jolantą iš kantrybės. „Negerai darau, – sakydavo ji sau, – mergaitė visą dieną darželyje, pasiilgsta, reikia su ja bendrauti daugiau“. Ji prisižadėdavo sau, kad rytoj tikrai pasikalbės su dukrele, išklausys ją, neleis pro ausis vaikiško tauškėjimo protarpiais įterpdama: „Aha“. „Taip“. „Na, ko gi tu man tampai? Aš viską girdžiu“. „Ak, atstok. Juk sakiau, kad nežinau“. Kiekvieną vakarą ji nuspręsdavo rasti laiko paskaityti Indrei knygutę, pažaisti su ja „parduotuvę“ ar „lėlyčių gimimo dieną“, apie kurią jau seniai kalbėjo: jos suruoš tikrą pokylį – su tikra pepsikola ir iškeps tikrą tortą, bet vis niekaip neatsirasdavo laiko. Jolanta prisižadėdavo, tą akimirką tikrai tikėdama, kad taip ir bus, ir tada jai palengvėdavo, nustodavo graužusi sąžinė, bet kitą dieną ir vėl tas pat: jos eina iš darželio, dukra kažką pasakoja, o mama paskendusi savo mintyse ir visai nesiklauso... Namie Indrė ateina su savo žaisliukais,

prašo mamytės pažaisti su ja, nes vienai liūdna, o Jolanta ją veja į kitą kambarį. Pusę devynių filmukai per TELE 3, tada Indrė prausiasi, guldoma į lovytę, bučinys, „Labanakt", ir Jolanta rengiasi gesinti šviesą. Indrė nerimsta, prašo pasekti pasaką, o ji atsikalbinėja: „Taigi žiūrėjai filmukus". „O darželyje jums neskaitė knygučių?" „Aš šiandien labai pavargau". Indrė dar nenori jos paleisti, bet Jolanta išsivaduoja iš kibių mergaitės rankų: „Leisk. Laikas miegoti. Jau vėlu", – ir greičiau į kitą kambarį – pagaliau atsisėsti ir atsipalaiduoti.

Žinoma, kartais kaltės jausmas nugalėdavo, ir Jolanta sekdavo dukrai pasakas, dainuodavo, apimta neapsakomo gailesčio ir švelnumo atsiguldavo šalia mergaitės, bet taip būdavo retai. Dažniausiai tik susierzindavo, kad Indrė trikdo ramybę, kurios jai taip reikia.

Šis vakaras buvo toks pat kaip ir visi – Jolanta troško kuo greičiau likti viena. TELE 3 rodė kovinį filmą, o tokių ji negalėjo pakęsti, Vilnius – seną rusišką, kiti kanalai taip pat nieko gero nesiūlė. Jolanta įsijungė magnetofoną, išklausė porą dainų, bet pasigirdus pirmiesiems „Can't live" akordams užplūdo tokia melancholija, jog, rodės, nebeištvers. „Negaliu gyventi, jei tavęs nėra šalia", – dainavo Meraja Keri, o Jolanta galvojo: „Gyvenimas praėjo pro šalį. Anksčiau nesupratau, kaipgi taip gali būti, o dabar suprantu – tu tik apsimeti, kad gyveni. Kasdien keliesi, nors tai vienas nemaloniausių dalykų, vedi į darželį vaiką,

paskui darbas, maisto prekių parduotuvė, vėl darželis, vakarienė, televizorius – ir miegoti. Kitą dieną vėl bus tas pats. Nuolatinis nuovargis, nepasitenkinimas savimi ir nykuma. Niekam tu nereikalinga, niekam neįdomios tavo problemos, o metai bėga...“

Ji pakilo nuo sofos, priėjo prie didelio veidrodžio ir pradėjo įdėmiai apžiūrinėti save: regis, dar nebjauri, gal netgi graži, ilgi pelenų spalvos purūs plaukai, ir figūra nebloga – jau gimdžiusios trisdešimtmetės, o vis dar lyg aštuoniolikos metų merginos, liekna, gražios kojos... Ir niekam to nereikia... O štai apie akis jau atsiranda smulkių raukšlelių. Reikės atidėti dvidešimt litų ir nusipirkti „Oil of Ulay“, kurį taip atkakliai reklamuoja per televiziją, – daraąs stebuklus. Smulkios raukšlės išnykstančios per dvi savaites. Tinka tokioms patiklioms asmenybėms kaip aš.

... Įdomu, kiek metų tai Vido meilužei? Tai, kuri pakeitė mane. Tikriausiai daug jaunesnė ir neturi vaikų. O kokia buvo meilė!.. Atrodė, tai vienintelė tikra meilė jos gyvenime. O kas liko? Skausmas širdyje, nuovargis, depresija. Ir svarbiausia – ta vis labiau kankinanti abejonė, ar dėl to vertėjo skirtis su vyru, kad ir nemylimu, ar vertėjo griauti šeimą, atimti Indrei tėvą, ir tik todėl, kad dvejus metus pagyventum meilės iliuzija. Anksčiau, kai prisimindavo tą istoriją, buvo kankinamai gaila, kad Vidas jos nebemyli. Bet ar kada nors mylėjo? Ir vėl ji prisiminė paskutinį jų pokalbį telefonu, kai vieną vakarą, jausdamasi tokia vieniša, jam paskambino.

Ilgai niekas nekėlė ragelio, bet pagaliau jis atsiliepė.

– Sveikas, Vidai, ar nesutrukdysiu?

– Sveika. Kokios bėdos taip vėlai? – iš balso neatrodė, kad būtų patenkintas.

– Vidai, būk geras, atvažiuok pas mane. Man taip liūdna...

– Jolantuk, na, pagalvok, kiek dabar valandų. Jau tuoj vienuolika. Kur aš bevažiuosiu. Rytoj anksti keltis.

– Vidai, argi aš tavęs dažnai ko nors parašau? – ji beveik maldavo.

– Tik ne šiandien. Būk protinga. Aš pats tau paskambinsiu, kai būsiu laisvesnis.

– Tu pastaruoju metu visą laiką užsiėmęs, – nusivylusi tarė ji.

Staiga ragelyje pasigirdo moters balsas: „Duok man, aš pati jai pasakysiu, jei tu nedrįsti, kiekgi galima...“ Jolanta greitu rankos judesiu nuspaudė svirtelę. Ji nieko nebenorėjo išgirsti, tiesiog pasitvirtino tai, ką ji ir taip seniai įtarė – su Vidu viskas baigta, kam ji jam, išsiskyrusi ir su vaiku. Jis gali susirasti kad ir dvidešimt netekėjusių, jaunesnių už ją. Viskas! Logiška pabaiga. Taip turėjo būti. Taip ir atsitiko. Jai netgi nebuvo pikta, tiesiog pasijuto labai labai pavargusi, nebuvo jėgų eiti į vonią, praustis, nebuvo jėgų netgi pakilti nuo kėdės, ir ašarų nebuvo. Pastaruoju metu jie susitikdavo retai – nors jis nuolat važinėjo tvarkyti savo firmos reikalų vis dėlto retkarčiais jie pasimatydavo, tik Jolanta jau buvo praradusi viltį už jo ištekėti. Kažkodėl jis liovėsi apie tai kalbėjęs vos

tik ji išsiskyrė su vyru, ir per vasaros atostogas jos neišsivežė į užsienį, kaip buvo žadėjęs: „Kai būsi laisva ir galėsi daryti, ką nori...“ O kaip gražiai jis kalbėjo anksčiau: „Nenoriu tavimi su niekuo dalytis. Tu mano vienintelė, turi priklausyti tik man. AŠ noriu kiekvieną rytą pabusti šalia tavęs, AŠ, o ne kas nors kitas. Aš nė pagalvoti negaliu, kad kas nors tave glamonėja“. O kai ji pašalino visas kliūtis, jam kažkodėl dingo noras pabusti šalia. „Dar reikia palaukti, – kalbėjo jis. – Matai, ir mergaitei bus didelė trauma, jei vietoj tėvelio staiga atsiras svetimas dėdė. Reikia, kad ji priprastų prie manęs, kad mes susidraugautume“. Jis, žinoma, buvo teisus, tik nieko nedarė, kad taip įvyktų... „Gana! – įsakė sau Jolanta. – Vis galvoji ir galvoji apie tai – ir kas iš to? Kiekvienas privalo mokėti už gyvenimo klaidas“.

Pastaruoju metu Jolantą kamavo viena beprotiška idėja. Ji kilo staiga ir nedavė ramybės. Jolanta stengėsi įtikinti save, kad mintis absurdiška, bet dabar, prisiminusi paskutinį pokalbį su Vidu, ji vėl panoro pamėginti. Kadangi šį kartą nebepajėgė kovoti su savimi, užrašų knygutėje susirado vieną telefono numerį ir surinko jį.

Atsiliepė vyriškis. Balsas piktas – turbūt prikėlė iš miego.

– Klausau!

– Labas vakaras, – tarė ji. – Atleiskit, kad taip vėlai skambinu. Norėčiau su jumis susipažinti. Mano vardas Jolanta. Žinau, jūs esate Romas.

– Štai kaip! – vyriškio balse pasigirdo lengva pašaipa. – Jolanta!

– Būtent Jolanta, ne JOLKA, ne JOLĖ – Jolanta.

– Supratau, – tarė vyriškis. – Ir ko gi jūs norit, JOLANTA?

– Jau sakiau – susipažinti.

– Telefonu ar norite paskirti pasimatymą?

– Tik telefonu.

– Kodėl?

– Šiaip sau. Atrodo, per atstumą geriau.

– Iš kur jūs gavote mano telefono numerį?

– Man davė viena mūsų bendra pažįstama. Nesvarbu kas. Aš atkreipiau į jus dėmesį šokių vakare. „Kai tau per trisdešimt". Jūs vargu ar mane pastebėjote... Pasirodė, kad draugė jus pažįsta, ji ir pasiūlė tą telefono numerį.

– Tai jums jau per trisdešimt?

– Dar ne, bet tuoj bus.

– Kodėl jūs lankotės tokiuose vakaruose? Ieškote gyvenimo draugo?

– O kur daugiau žmonėms susipažinti?

– Maža kur – gatvėje, darbe, kavinėse, kelionėse.

– O aš viską ir bandau.

– Ir kokie rezultatai? – jis akivaizdžiai šaipėsi.

– Kol kas nieko konkretaus.

– Tai nusprendėt ieškoti pažinčių telefonu?

– Taip! – metė iššūkį ji. – O gal pavyks.

– Kažin? – suabejojo jis. – Bent jau ne su manim. Niekada nemėgau moterų, kurios iniciatyvą ima į savo rankas.

– Aš juk dar nieko neimu, – nesutiko Jolanta. – Tiesiog jūs manęs nepastebėjote, o aš noriu su jumis pasikalbėti. Negi negalima?

– Galima, bet ar būtina žmones versti iš lovos?

– Dar nėra dvylikos, aš nemaniau, kad jūs taip anksti einate miegoti. Be to, dieną nedrįsčiau skambinti. Tik vakare, kai apima melancholija, kai sunku būti vienai, norisi, kad kas nors tave išklausytų. Tada išnyksta visi barjerai, daug kas pasirodo įmanoma. Dieną įsisuku į tą rutiną, ir viskas stoja į savo vietas. O atslinkus nakčiai mane apima liūdesys, atrodo, kad gyvenimas jau praėjo pro šalį.

– Nekokie jūsų reikalai, – atsakė vyriškis. – Bet kuo aš čia dėtas? Jūs paskambinkit tuo „Paguodos" telefonu. Ten budi diplomuoti psichologai, kurių ir darbas toks – klausytis svetimų bėdų. Jie jums tikrai geriau padės susivokti, o aš juk nesu šios srities specialistas.

– Aš jums paskambinau todėl, kad žinau, jog mes turime daug bendra: aš išsiskyrusi, jūs taip pat, jūsų žmona buvo filologė, kaip ir aš, jūs turite dukrą, ir aš turiu. Galbūt rasime bendrų problemų, apie kurias naudinga pasikalbėti, gal galėsime netgi padėti vienas kitam.

– O, Jolanta! Jūs man norite padėti nė nepaklaususi, ar man to reikia. Kodėl manote, kad viską žinote? Man nebūna melancholijos, dėl kurios reikėtų kam nors guostis.

– Nereikia tos ironijos, – pavargusiu balsu tarė Jolanta. – Jos mano gyvenime buvo tiek daug...

– O ko reikia? Užuojautos, supratimo, simpatijos? – jis vis tiek kalbėjo ironiškai.

– Nenoriu būti dabar viena. O supratimo... Kas gali mane suprasti, jei aš pati nelabai save suprantu. Užuojautos? Aš savęs nesigailiu, greičiau pykstu ant savęs. Simpatijos? Pastaruoju metu vertinu save labai kritiškai ir nemanau, kad esu tokia simpatiška, bent jau charakteriu.

– O anksčiau nebuvote kritiška?

– O, ne! Man visą laiką atrodė, kad aš be priekaištų, kad trūkumų turi tik kiti.

– Ir seniai jums taip nebeatrodo?

– Nelabai. Nuo tada, kai pradėjau įtarti, kad pradedu atsibosti savo draugui. Buvo čia toks riteris – vis man glėbius rožių dovanodavo. Išsiskyrėme prieš kelis mėnesius.

– O jūs jį vis dar tebemylite ir vakarais verkiate...

– Tuo metu man buvo nežmoniškai pikta, kad jis mane iškeitė į kitą.

– Norėjote už jo ištekėti?

– Nežinau.

– Žinot ką, Jolanta, jei jau man paskambinot ir pradėjot tą pokalbį, tai būkit atvira iki galo, antraip tai neturi prasmės, – jo balse ironijos nebebuvo, gal tik šioks toks susierzinimas.

– Aš suprantu, – atsakė Jolanta, – tik kad pati dabar nežinau. Ne, norėjau, aišku, norėjau. Iš pradžių, kai tik susipažinome, jis man labai patiko. Buvo toks įdomus, korektiškas, džentelmeniškas, toks nepana-

šus į mano vyrą... Su juo buvo taip įdomu, nekasdieniška, romantiška... Aš lyginau jį su savo vyru, ir viskas buvo vyro nenaudai. Vyras – tik pilkas žmogutis, amžinai paskendęs kažkokiuose savo gamyklos rūpesčiuose. Nė pakalbėti nėra apie ką. O čia tokia elegancija, erudicija ir komplimentai, žodžiai, kokių niekas anksčiau man nebuvo sakęs. Mane dievino, vertino, mylėjo – taip bent man tada atrodė, pildė visus mano norus, vedžiojo po kavines, restoranus, dovanojo gėles, o vyras niekada to nedarė. Gėlių man atnešė tik tada, kai gimė dukra, na, gal dar per gimtadienius. Aš pajutau, kad dar esu graži, galiu patikti... Labai norėjau, kad vietoj vyro būtų jis. Atrodė, kad visas mano gyvenimas iki susitikimo su juo tik lemtinga klaida, kad aš paskubėjau ir nesulaukiau tikros didelės meilės ir kad tą klaidą reikia kuo skubiau ištaisyti.

– Ir ištaisėt? – paklausė jis, lyg kovodamas su savimi.

– Aš išsiskyriau.

– O jūsų riteris? Ar labai apsidžiaugė?

– Jis pasakė: „Šaunuolė, Jolanta, dabar niekas netrukdys mūsų meilei".

– Ir netrukdė?

– Iš pradžių buvo taip nuostabiai lengva ir gera – toks laisvės pojūtis. Jokių barnių nei ginčų. Galiu su Vidmantu eiti, kur noriu, nereikia slapstytis, bijoti, kad kas nors pamatys ir praneš vyrui ar tėvams, kurie niekada nepritarė mano apsisprendimui. Tokia

palaima truko kelis mėnesius. Vėliau man pasidarė keista, kad jis nesisiūlo manęs vesti. Pradėjau lyg iš netyčių apie tai kalbėti, o jis pasakė: „Nežudykim mūsų meilės. Negi tu, tik išsivadavusi iš vienų pančių, nori pulti į kitus? Mūsų meilė tik ir gyva tuo, kad nesusijusi su bendra buitimi. Mes susitinkame tada, kai norime, o kai nenorime, einame kiekvienas savais keliais. Pradėjus gyventi kartu, tuoj viskas pasidarys kasdieniška, pilka ir meilė išnyks". Bandžiau jam aiškinti, kad dabar viskas bus kitaip, aš tai jaučiu, nes vyro nemylėjau, o mes juk mylime vienas kitą, ir tai, kas anoje šeimoje buvo kančia, čia bus malonumas, bet jis prieštaravo, – reikia laiko mano dukrai su juo apsiprasti... Ir viskas liko kaip buvę, kol pastebėjau, jog kažkas nebe taip. Vidmantas pradėjo dažnai važinėti į komandiruotes verslo reikalais, vis mažiau laiko likdavo susitikimams, mes daug rečiau kur nors eidavome kartu, lyg jis būtų bijojęs, kad kas nors mus gali pamatyti, ir pagaliau sužinojau, kad jis turi kitą... Toks dalykas niekam nebūtų malonus, ar ne?

– Jūs per daug nesijaudinkit, Jolanta, – tarė jai Romas. – Jis dar atsiras. Paaiškins, kad ana moteris – tik atsitiktinumas, kad tikroji jo meilė esate jūs.

– Jis jau seniai nebesako, kad mane myli. Galbūt aš pradėjau daugiau reikalauti, ir tai jį erzina. Jis jau atrodė visai kitoks negu iš pradžių, bet aš kabinausi už jo kaip už šapelio, nes bijojau likti viena, nors jaučiau, kad jis nesulaikomai nuo manęs tolsta. Jaučiau, kad tai įvyks, bet vis dar kažko tikėjausi, gal kad sugrįš tų

pirmųjų pasimatymų romantika, bet ji negrįžo. Ir štai logiška pabaiga!

– Keista jūs moteris, Jolanta. Visai nepažįstamam vyriškiui pasakojat tokias intymias savo gyvenimo smulkmenas. Kaip jums atrodo, ką apie jus turėčiau galvoti? Gailėtis, kad su jumis taip bjauriai pasielgė? Žinokit, aš jūsų nė kiek neteisinu, man visai neatrodo, kad neištikimybė yra tokia romantiška, kaip jūs čia bandėt pavaizduoti.

– O aš ir nesitikiu jūsų užuojautos. Argi vyriškis gali mane suprasti?

– Tai kodėl jūs iš viso man tai pasakojote? Reikėjo pasikalbėti su moterimi, kuri jus geriau suprastų.

– Manot, nekalbėjau apie tai su draugėmis? Žinot, kokia reakcija: „Ak tu, vargšele, kaip tau nesiseka. Visi tie vyrai vienodi. Nusiramink, išgerk sedukseno ir eik miegoti", – ir taip toliau. O kitą dieną su džiaugsmu pasakoja viena kitai, kad tas Jolkos kadras ją pametė, ir nieko nuostabaus – šitoks vyras ne tokią gali sudirginti. Kas gi ta Jola? Įsivaizduoja, kad kažin kas, o tokių kaip ji – nors vežimu vežk...

Pirmą kartą per jų pokalbį Romas nusijuokė.

– O jūs, moterys! Niekaip negalite be pavydo ir apkalbų. Ar jūs jam po to neskambinote? Nebuvote susitikusi, šiaip, atsitiktinai?

– Nebuvau susitikusi, nieko nuo to laiko apie jį negirdėjau. Neskambinau ir neskambinsiu. Tiek išdidumo dar turiu. Be to, aš jau visai kitaip žiūriu į tą istoriją.

– Niekada nesakyk „niekada“, – tarė Romas. – Pasijusite labai vieniša, kaip šį vakarą, ir paskambinsite.

– Aš tada paskambinsiu jums, kaip šį vakarą.

– Kodėl? Ar jūsų išdidumas nuo to nenukentės?

– Jūs taip taktiškai jau visą pusvalandį klausotės mano išpažinties apie tą nevykusią „love story“. Mes abu visiškai svetimi, niekuo neįsipareigoję vienas kitam. Taigi čia nereikia jokio išdidumo.

– Taip, jūs teisi. O jei jis jums paskambins?

– To nebus. O jei ir paskambins, palinkėsiu jam laimės ir atsisveikinsiu. Ne, pasakysiu, kad susitikimas su juo buvo didžiausia mano gyvenimo klaida, kad seniai viską supratau ir labai gailiuosi, jog teko jį pažinti.

– Tai kurį variantą vis dėlto pasirinksit? – jo balse buvo girdėti tramdomas juokas.

– Antrą.

– O man atrodo, kad nė vieno. Pasakysit: „Atvažiuok greičiau“. Vienatvė toks dalykas...

– Jau sakiau: kai pradės atrodyti, kad „vienatvė toks dalykas“, aš skambinsiu jums. Jūs toks protingas ir logiškai mąstantis – sugebėsit mane atkalbėti nuo bet kokios kvailystės.

– Negi jums atrodo, kad aš kaskart po valandą kalbėsiu apie jūsų problemas?

– Kokį kartą dėl įvairumo galėsim pakalbėti apie jūsų.

– O gal jų nėra?

– Kur jau čia nebus. Kiekvienas žmogus turi kokių nors bėdų.

– O jei pradėsiu pasakoti apie problemas darbe?

– Ką gi, ištversiu.

Romas nusijuokė.

– Gerai, jei iš tiesų ištversit, aš išklausysiu jus.

– Sutarta. O dabar jau tikrai laikas miegoti.

– Tai labanakt.

– Tiesa, Romai, gal užsirašykit mano telefoną?

– Ne, kol kas nereikia. Palieku iniciatyvą jums. Tokios šio žaidimo sąlygos. Sutinkate?

– Taip, nieko kito man nelieka. Labanakt. – Ir Jolanta padėjo ragelį. Dabar buvo šiek tiek geriau, bet sunkus akmuo, užgulęs širdį, staiga vėl atsirado, ir niekaip nesisekė užmigti.

„Kam aš tai pradėjau? Ką tai duos? Ką jis apie mane pagalvojo? Tikriausiai pamanė, kad moteriškė išprotėjo, – ką gi daugiau gali pagalvoti? Romas sako: „Nesijaudinkit, jis dar jums paskambins...“ Kam gi aš jam reikalinga? Ir iš viso, ar kada nors buvau reikalinga? Kvaila, kvaila, kvaila! Viskas kvailystė. Aš juk seniai jaučiau, kad šitaip baigsis. Buvo įdomu, kol mane vaikėsi, o vėliau atsibodau. Tikriausiai pasirodžiau jam kasdieniška, buitiška, pasirengusi jį supančioti, ir jis pabėgo. Kodėl gi aš maniau, kad Vidas geresnis už kitus? Matyt, per mažai pažįstu vyrus. Jam manęs reikėjo, bet kaip žaisliuko, o kai pasirodė, kad žaisliukas turi kažkokių pretenzijų, jį teko išmesti...“

Jolanta buvo ištekėjusi jau ketverius metus. Indrei buvo treji. Tuo metu jai pradėjo atrodyti, kad gyve-

nimas pasidarė nežmoniškai nuobodus – darbas, namai, skalbimas, valgio gaminimas, kambarių tvarkymas... Ji ir pati nežinojo, kaipgi čia atsitiko, kada atsirado ta praraja tarp jos ir vyro. Gal ji buvo visą laiką, tik Jolanta nepastebėjo, manė, kad tai natūralu. Visa namų ruoša gulė ant jos pečių, o ji nebuvo pratusi. Gal čia ir mamos klaida, Jolantos motina buvo labai energinga moteris – tikra šeimos galva. Savo įstaigoje ji sėkmingai vadovavo skyriui, o namie – vyrui ir dukroms. Septyneriais metais jaunesnė sesuo Jurga buvo savarankiškesnė, gyvesnė, iš būdo labai panaši į motiną. Darbas jos rankose tirpte tirpo. Ji anksti pasipriešino motinos diktatūrai. Štai, būdavo, dirba jos visos trys ką nors virtuvėje. Mama komanduoja: „Jolanta, nuskusk bulves, Jurga, supjaustyk kopūstą", ir panašiai. Jolanta neprieštaraudama atlieka palieptą darbą, o Jurga murma: „Tegul Jolka tau viską pjausto, o aš pabandysiu iškepti „firminį" tortą". – „Nieko tau neišeis, – pykdavo mama, – aš kepsiu sausainius". O Jurga nepasiduodavo ir dažniausiai jai pavykdavo. Jolantai niekada nekilo noras išbandyti kokį nors receptą. Ji nemėgo gaminti. Galbūt todėl, kad kol Jolanta lankė muzikos mokyklą, mama ją vydavo iš virtuvės ir nuolat sakydavo: „saugok rankas". Ir Jolanta nenoromis slinkdavo prie pianino, o vėliau, kai jau nebesimokė muzikos, lygiai taip pat nenoromis pėdindavo į virtuvę. Jurga, pasimokiusi muzikos trejus metus, ryžtingai pareiškė, kad nori šokti, ir muzikos mokyklos daugiau nelankys. Jolanta niekada nebūtų

drįsusi pasipriešinti, todėl išvargo iki galo, bet muzike netapo, o Jurga darė tai, kas jai patiko, – lankė dainų ir šokių ansamblio choreografijos studiją, vėliau šoko tame ansamblyje, o dabar studijuoja choreografiją Klaipėdoje. Ji ir čia sugebėjo pasipriešinti motinai ir išvažiuoti studijuoti taip toli nuo namų, kad greičiau taptų savarankiška.

Ištekėjus Jolantai viską teko daryti pačiai. O šito ji ir nemokėjo, ir nenorėjo. Klausti mamos apie visokiausias namų ruošos smulkmenas nedrįso, o prisipažinti vyrui, kad jai sunku, – tuo labiau. Vyras tylomis raukėsi, bet jai nė kiek nepadėjo, o ji sukandusi dantis niršo ir vis labiau nekentė buities.

Nuo pat vedybinio gyvenimo pradžios Jolantai neteko patirti tų sunkumų, kurie pražudo daugelį šeimų, – kartu su tėvais negyveno nė dienos, bendrabučio taip pat nematė. Dar prieš vedybas vyras gavo kooperatinį dviejų kambarių butą, kurį Jolantos mama padėjo iškeisti į tris kambarius. Baldus nupirko Jolantos tėvai, uošviai – automobilį, nors ir neprestižinį, nenaują, bet vis tiek turėjo stogą virš galvos ir galėjo važiuoti. Atrodo, nieko netrūko. Deja, trūko – namai nebuvo mieli, Jolanta ilgėjosi savo mažo kambarėlio tėvų bute, sename name Žvėryne, kur viskuo buvo pasirūpinta, o ji galėjo daryti tai, ką norėjo. Ji visiškai nesidomėjo vyro darbu, draugais, interesais. Vyras buvo tikras turistas, kitados išmaišęs visą Sąjungą, plaukiojęs kalnų upėmis, įveikęs aukščiausius kalnus, važinėjęs ir autostopu, ir dviračiais. Jis net

neįsivaizdavo kitokių vasaros atostogų, tik su kuprine ant pečių. Jolantos tėvai kiekvienais metais poilsiaudavo Palangoje, ir, kiek atsimena, Jolanta taip pat važiuodavo su jais, o vėliau – su draugėmis. Ji mėgo tysoti ant karšto smėlio, tingiai stebėti jūrą, žmones aplink, vakare eiti pasivaikščioti Basanavičiaus gatve iki tilto, išgerti kavos kokioje nors kavinėje, vaikščioti pajūriu, kol sutemsta. Pripratusi prie to nuo vaikystės, ji negalėjo įsivaizduoti kitokių atostogų. O vyras Palangos negalėjo pakęsti. Jie atostogaudavo atskirai.

Vyras dažnai važiuodavo į visokiausias varžybas: tai jis žaidžia krepšinį su gamyklos komanda, tai futbolą, tai važiuoja į kokius nors turistų sąskrydžius, o Jolanta tokių dalykų negalėjo pakęsti. Savaitgaliais vyras – į varžybas ar gamtą, o Jolanta – pas drauges. Indrę dažniausiai nuveždavo tėvams. Iš pradžių vyras ją bandė kviesti važiuoti kartu, sakė, kad kiti draugai vyksta su žmonomis ir vaikais, dar mažesniais už Indrę, bet Jolanta taip ir neprisiruošė. „O be reikalo, – pamanė ji dabar. – Reikėjo nors kartą pasižiūrėti".

Ji pastebėjo, kad nemėgsta būti namie, nekenčia tų vakarų, kai tenka vienai ką nors veikti virtuvėje, o paskui tyla dviese prie televizoriaus arba beprasmiški ginčai dėl eilinio šeštadienio, dėl to, kaip auklėti Indrę, kad nėra pinigų, kad jis jai nepadeda. Jolanta dažniausiai užpyksta ir išeina į miegamąjį, o kai ateina vyras, ji apsimeta mieganti. Ir vėl jie nesimyli. Taip slenka dienos – vienodos, neįdomios. „Aš jo nemyliu, – galvoja Jolanta, žiūrėdama į vyrą. – Niekada ne-

mylėjau. Kaip galėjau už jo ištekėti? Košmaras! Kiek šitaip reikės gyventi? Dešimt, dvidešimt, trisdešimt metų? O Viešpatie! Kaip gera, kai jo nėra! Kaip ramu! Argi tokio vyro aš norėjau? Kur buvo mano akys?" Ji ne tik galvojo, bet ir kalbėjo – visiems ir visur. Skundėsi motinai, bet ši piktai nutraukdavo: „Negink Dievo į medį. Ko tu nori – kad jis gertų, muštų tave, pas svetimas vaikščiotų? Ar žinai, kokie dabar vyrai? Mūsų gyvenime irgi nebuvo jokios romantikos, o žiūrėk, kaip gražiai gyvenome su tavo tėvu". („Na taip, kai tėtis visada klausė tavęs, – galvoja Jolanta. – O manęs vyras visai neklauso".) Sesuo taip pat Jolantos neužjautė: „Kvaila tu, Jolka, visai kvaila. Duok Dieve, aš susirasčiau tokį vyrą. Plaukti baidarėmis – juk tai taip romantiška, tai ne tie tavo snobai: „O, Kafka! O, Prustas! O, Beketas! Žinote, ten tokia egzistencijos prasmė..." Pseudointeligentai! Svaidosi knygų frazėmis, apsimeta, kad iš tikrųjų supranta, ką skaito..." („Ko gi iš jos norėti – šokėja, – pyko tada Jolanta. – Jai Agata Kristi visada būdavo įdomesnė už kokį rimtą rašytoją". Dabar ji taip nebemanė, bet tada laikė save kur kas pranašesne.)

Geriausiai buvo aptarinėti šeimyninį gyvenimą su draugėmis. Šios ją suprato: „Susirask meilužį, Jolka, – sakė viena. – Viskas pasidarys kitaip. Aš irgi nejaučiau, kad gyvenu, kol turėjau tik savo tą kandidatėlį, kuriam niekas daugiau neegzistuoja, tik formulės. O dabar aš visavertė moteris". – „Skirkis, – patarinėjo kita, jau išsiskyrusi. – Ką, tu viena neišgyvensi – ali-

mentus juk jis mokės, o nervų niekas nebegadins“. – „Nekreipk dėmesio, – šnekėjo trečia. – Aš irgi taip gyvenu – jis sau, o aš – sau; jis – į futbolo varžybas, o aš – į teatrą; jis – į garažą, o aš – į kavinę“. Jolanta išklausydavo visų patarimus ir kol kas naudojosi tik trečiuoju: jis – sau, o aš – sau.

Atėjo vasaros atostogos – jų ketvirtosios atostogos. Vyras su draugais ruošėsi važiuoti į Kareliją. „Reikia vykti, kol dar nevėlu, – kalbėjo jis. – Tuoj uždarys sienas, reikės vizų ir išvažiuoti bus kur kas sudėtingiau. Važiuojam kartu, Jolka, galėsi pamatyti tokį gamtos grožį“. Jolanta užsiplieskė: „Aš taip svajojau apie Bulgariją. Pailsėti puikiame „Auksinių smilčių“ kurorte. Ko į tą Kareliją? Uodų šerti?“ – „Važiuok, Jolka, – bandė ją įkalbėti Jurga, kuri taip pat dalyvavo pokalbyje. – Aš tai tikrai važiuočiau. Plaustais po Karelijos ežerus! Kaip įdomu!“ – „Tai pati ir važiuok, – atšovė Jolanta. – Ko čia kišiesi? – „Aš ir važiuočiau, jei kas nors imtų. Aš kaip tik jau būsiu grįžusi iš „Gaudeamus“. – „Tai važiuojam, Jurga, – tarė vyras. – Aš tave kviečiu“. – „Tu čia rimtai?“ – paklausė Jurga. Jis patvirtino, ir ji pasakė, kad važiuos, jei tik brangioji sesutė leis. „Važiuokit! Laimingai! – piktdžiugiškai pasakė Jolanta. – Ten jūsų uodai niekaip nesulaukia!“

Taip ir baigėsi: vyras su draugais ir Jurga išvyko į Kareliją, o Jolanta vienoje turizmo firmoje nusipirko kelialapį į Bulgariją. Vyko 25 žmonių grupė. Grupės vadovas buvo energingas trisdešimtmetis Vidmantas, tos pačios firmos darbuotojas. Jis iš karto pastebėjo

Jolantą ir autobuse atsisėdo šalia jos. Vyrų grupėje buvo labai nedaug, ir tie patys su žmonomis ar draugėmis. Poilsinės kelionės tarp vyrų nebuvo populiarios – verslininkai jau pradėjo ieškoti pelningų kelionių, kur būtų galima ką nors pirkti, parduoti, parvežti, ko nėra Lietuvoje, gauti pelno. Turtingesni vyko poilsiauti į Graikiją, Italiją ar kitas egzotiškesnes šalis, o į šią, palyginti pigią kelionę išsiruošė daugiausia vienišos moterys, besiviliančios, kad galbūt pavyks su kuo nors susipažinti, paįvairinti gyvenimo monotoniją. Jolanta tokių minčių neturėjo. Ji visai neketino pasinaudoti draugės patarimu susirasti meilužį – tam ji dar nebuvo pasiruošusi. Visada atrodė, kad tai – šventvagystė. Viskas išėjo savaime, jai nededant jokių pastangų kam nors patikti ar ką nors suvilioti, – ji norėjo tik įdegti, pailsėti, pabėgti nuo šeimos.

Vidmanto dėmesys jai buvo malonus – visoms pakutentų savimeilę, kad iš tiek moterų pats šauniausias vyras išsirinko kaip tik ją.

Juos apgyvendino visai padoriame viešbutyje, dviviečiuose kambariuose. Jolantos kambario draugė, dailininkė iš Kauno, pareiškė, kad ji turinti savo planų – draugų, kuriuos norėtų aplankyti, galbūt pasiseks nuvykti pas Vangą, taigi Jolantai kompanijos nesudarys. Grupė susitikdavo tik valgykloje, o pavalgę visi išsiskirstydavo kas sau. Jolanta bendravo daugiausia su Vidmantu – eidavo į pliažą, vaišinosi ledais, vaikščiojo po parkus, sėdėjo prabangiuose baruose (pinigų Vidmantas turėjo užtektinai), šoko res-

toranėliuose ant jūros kranto. Ir kai šokant Vidmantas ją glustelėdavo arčiau, ji pajusdavo keistą virpulį. Vakarais jie atsisveikindavo prie Jolantos kambario durų, Vidmantas grįždavo į savo kambarį. Kai kartą atsisveikinant jis pabandė ją pabučiuoti, Jolanta jį atstūmė ir užsirakino kambaryje. O rytą jis jai atnešė didelę puokštę rožių. „Labai atsiprašau, Jolanta, aš įžeidžiau tave. Nepyk, suprantu, ką manai apie mane, – kad ieškau kurortinio romano. Prisipažinsiu, buvo kilęs toks noras, aš gal palaikiau tave lengvabūde, bet tu ne tokia, ir dabar aš dar labiau tave gerbsiu". Visa tai padarė Jolantai didelį įspūdį. Kitą vakarą jie sėdėjo pajūryje ir kalbėjosi apie įvairiausius dalykus. Su Vidmantu buvo taip paprasta bendrauti. Iš profesijos istorikas, jis kažkada dėstė universitete, o prasidėjus kurtis privačioms firmoms, su keliais partneriais įkūrė kelionių agentūrą. Sekėsi kol kas neblogai. Paprastai jis vykdavo tik į komercines keliones, o šią pasiėmė todėl, kad norėjo šiek tiek pailsėti prieš leisdamasis į Jungtinius Arabų Emyratus. Jis tiek daug buvo keliavęs, tiek daug žinojo, atsiminė galybę anekdotų, mėgo pasakoti visokiausius komiškus ir dramatiškus atsitikimus iš įvairių tolimų kelionių, ir Jolanta juo tiesiog susižavėjo. Ir dabar, papasakojęs kažkokį juokingą atsitikimą iš kelionės į Turkiją, jis staiga surimtėjo ir tarė:

– Ir šitaip visada – moterys juokiasi iš mano anekdotėlių, žavisi sąmoju, o tik pradėk rimčiau kalbėti: „Ką tu, Vidai, tau netinka būti rimtam, geriau papa-

sakok ką nors“. Visos mano, kad aš nerimtas – nuolat naujos grupės, naujos moterys. Visi mano, kad aš turiu šimtus meilužių – kiekviename Lietuvos mieste po kelias. O niekas nežino, kas drasko man širdį. Taip, turėjau meilužių, ir nemažai. Bet visada po susitikimų su jomis būdavo taip tuščia, liūdna, aš svajojau sutikti moterį, kuri man tikrai patiktų kaip žmogus, kuri mane suprastų, su kuria būtume artimi. Ir štai – likimo ironija – aš ją sutikau, o ji man abejinga. Galėdavau turėti kurią panorėjęs, pačios ateidavo ir siūlydavosi. Ir dabar taip galėčiau, bet nenoriu. O ta vienintelė atstumia. Atrodo, vien ją palytėjęs būčiau laimingiausias žmogus pasaulyje, bet tai turbūt neįmanoma?

Jolanta tylėjo suspaudusi delnais liepsnojančius skruostus – niekas niekad jai šitaip nebuvo kalbėjęs.

Vidmantas atsiduso ir atsistojo:

– Ką gi, Jolanta, eime. Neįdomus aš šiandien pašnekovas, bet šįvakar nemoku būti linksmas. Pasistengsiu rytoj būti toks, kad tau patikčiau.

– Nereikia apsimetinėti, Vidai, tu man labai patinki, – karštai pasakė Jolanta.

– Tikrai? – jis sugriebė jos ranką ir pakėlė prie lūpų. – Ačiū, Jolanta. Dabar, kai tu šitaip pasakei, man visai nebesvarbu, ką apie mane galvoja kiti, jeigu vienintelė, kurią aš myliu, mane supranta.

– Vidai, – virpančiu iš susijaudinimo balsu paprieštaravo Jolanta. – Ką gi tu dabar pasakei! Nereikia svaidytis tokiais žodžiais.

– Svaidytis? Tu manai, kad aš juos dažnai kartoju? Paskutinį kartą sakiau, kai man buvo aštuoniolika metų, o dabar jau greit trisdešimt.

– Ne, nereikia, Vidai, aš negaliu, aš bijau, aš juk turiu vyrą, dukrą...

– Jolanta, aš neprašau nieko, – karštai kalbėjo jis. – Aš suprantu, man žiauriai nepasisekė. Pragyvenau trisdešimt metų, turėjau daug netekėjusių merginų, kurias dažnai pamiršdavau vos uždaręs jų kambario duris, o pamilau ištekėjusią, su kuria nieko negali būti. Ir ji dar netiki, kad sakau tiesą.

– Tikiu, Vidai, bet nieko negaliu tau atsakyti.

Jis vėl sunkiai atsiduso.

– Suprantu, eikim jau, Jolanta.

Jie pakilo ir pasuko viešbučio link. Abu tylėjo.

Tylą nutraukė Vidas.

– Tai tavo vyras dabar Karelijoje? Gal ir jis taip vaikščioja kur nors paežeriais su kokia nors moterimi...

– Ką tu! Juk ten mano sesuo. Kai aš atsisakiau važiuoti, ji išlėkė vietoj manęs. Manau, ji prižiūrės, kad jis ko neiškrėstų.

– Taip? Galima ir su sesute... Juo labiau kad ji jam tikriausiai patinka.

– Ji jam? Nesąmonė!

– Tu tuo tikra? O kodėl gi jis ją pasikvietė vietoj tavęs? Kodėl ji sutiko važiuoti? Jei ir tu būtum ten, tada kitas reikalas. O jie juk ne giminės. Viskas įmanoma.

– Jai ta kelionė atrodė tokia romantiška. Nors, ką aš žinau... Ji man visada sakydavo, kad jei turėtų tokį vyrą kaip mano, būtų labai patenkinta. Gal iš tiesų... – Jolanta paniuro, buvusi pakili nuotaika dingo, ir Vidmantas turbūt suprato, kad persistengė.

– Tu atleisk man, kvailiui, – tarė jis. – Nieko panašaus nėra. Esu tikras. Pradėjau tą temą, nes norėjau sukelti pavydą, maniau, gal būsi man palankesnė. Pasielgiau negarbingai, atleisk. Negalima jėga pasiimti to, kas tau nepriklauso. Jausčiausi labai nejaukiai, lyg apsivogęs. Tavo vyras į sesutę žiūri tik kaip į giminę, o jis jai – vyresnysis brolis, ir tiek. Sesutė gal vaikšto prie ežero su kokiu barzdočiumi, o vyras vartosi palapinėje negalėdamas užmigti ir galvoja apie tave. – Jis kalbėjo jausmingai ir, kaip atrodė Jolantai, nuoširdžiai šūktelėjo: – Kaip aš jam pavydžiu!

– Pavydi, kad jis vartosi negalėdamas užmigti?

– Pavydžiu, kad tu jį myli, o manęs – ne.

– Pavydėti nereikia, – pasakė Jolanta. – Man labai patiko, Vidai, kad prisipažinai, kodėl pradėjai tą kalbą apie mano vyrą ir seserį. Dabar aš visai kitaip galvosiu apie tave. Man labai patinka tokie žmonės, kurie nebijo prisipažinti padarę klaidą. Tu pasielgei garbingai.

Jie priėjo prie Jolantos kambario durų.

– Labanakt, Jolanta, – tarė Vidas. – Ačiū tau už nuostabų vakarą.

Jolanta nesiskubino eiti. Ji dvejojo, ką čia reikėtų daryti toliau.

Vidas švelniai pabučiavo jai skruostą.

– Eik, jau vėlu.

Ir ji įėjo į savo kambarį, visa degdama nuo šio vakaro įspūdžių. Naktį ilgai negalėjo užmigti, vėl iš naujo apmąstė viską, ką jie kalbėjo. „Jis mane myli, – džiaugėsi ji. – Niekada nemaniau, kad gali šitaip būti".

O kitą vakarą, kai Vidas ją palydėjo, ji pati prisiglaudė prie jo. Vidas pradėjo ją bučiuoti, ji nesipriešino, tik atrakino kambarį, ir jie įėjo į vidų. Dabar jau niekas negalėjo sutrukdyti jų aistrai...

Rytą Jolantą graužė sąžinė, nuotaika buvo prislėgta, nakties žavesys išsisklaidė, ir sulaužyti ištikimybę nebeatrodė taip nuostabu.

– Mes daugiau to neturime daryti, – tarė ji, atsiliepdama į Vidmanto žodžius: „Tai buvo nuostabiausia naktis mano gyvenime". – Negalima. Mes pasidavėme silpnumui. Reikia viską užmiršti, lyg nieko nebūtų buvę.

– Užmiršti neįmanoma, Jolanta. Bet, jei to nori, aš niekada tavęs nebeliesiu, – tarė Vidmantas. – Tik nors neatimk vilties bent retkarčiais tave pamatyti.

Deja, Jolantos pasiryžimas nuėjo niekais, nes vakare, jiems išsiskiriant, Vidas atrodė toks nelaimingas, kad jai jo pagailo. Ir vėl jie buvo kartu... O paskui jau ne iš gailesčio, o todėl, kad pačiai labai norėjosi. Paskutinį vakarą Vidmantas buvo paniuręs.

– Štai parvažiuosime į Vilnių, tu grįši pas savo vyrą, ir tavo gyvenimas vėl ims tekėti senąja vaga. Pamirši mane kaip lengvą kurortinį romaną, padėjusį atsipalaiduoti...

– Atsipalaiduoti? Kaip gali taip kalbėti, – karštai prieštaravo Jolanta. – Aš juk myliu tave, tik tave. Niekada nemylėjau vyro.

Po šių jos žodžių viskas buvo labai nuostabu... Taip baigėsi pačios gražiausios atostogos jos gyvenime.

O grįžus į Vilnių buvo taip sunku, taip sunku vėl gyventi toje kasdienybėje, nors rėk. Vyras ir sesuo jau buvo parvažiavę, pasakojo Jolantai savo įspūdžius, o ši įdėmiai žiūrėjo į juos ir jų elgesyje ieškojo žymių, patvirtinančių, kad ne tik ji, bet ir jie kažką slepia. Jie buvo labai draugiški vienas kitam, ko Jolanta nepastebėjo anksčiau – ir tiek kalbos, tiek juoko prisiminus įvairius kelionės epizodus.

Kai sesuo išėjo namo, Jolanta paklausė vyro, kaip jam patiko Jurga.

– Šauni, – tarė jis. – Visai neišlepinta. Aš jos anksčiau nepažinojau, buvau daug blogesnės nuomonės apie ją. Jūs labai nepanašios.

– Gulėjai su ja? – paklausė Jolanta. – Ar lovoje irgi gera?

Vyras nustebęs pažiūrėjo į ją.

– Kodėl taip nevykusiai juokauji, Jole. Kas čia tau šovė į galvą?

– Bet tu su ja važiavai.

– Tu bent žinai, su kuo aš važiavau, o aš nė to nežinau. Gal ir man paklausti, su kuo tu gulėjai?

Jolanta išraudo.

– Su niekuo aš negulėjau, – tarė ji.

– Aš ir nesakau, kad gulėjai, tik kodėl reikia rausti? – atsakė įdėmiai žvelgdamas į ją.

– Aš visai neraustu, nes nėra dėl ko, – tarė ji ir dar labiau paraudo.

– Tai ir gerai, – atsakė vyras.

„Jis, aišku, nepatikėjo, – galvojo dabar Jolanta. – Jis turbūt mane pažinojo geriau, negu man atrodė. Patikėjau, kad Vidas mane myli, pati prisipažinau mylinti. Gaila, kad buvo tamsu. Jo veide turbūt būčiau įžvelgusi triumfuojančią šypseną, nes toks buvo jo tikslas – kad toji apsimetėlė šventuolė pati nusivestų jį į lovą ir prisipažintų meilėje. Metė visą savo žavesį, puolimo ir atsitraukimo taktiką, ir štai – tvirtovė paimta. Labai jau nestipri buvo. Dabar viskas atrodo melas. Nuo pat pirmos pasakytos frazės, o tada atrodė taip tikra – jis toks nuoširdus, toks nelaimingas... Ir kaip jis mane myli! Kur buvo mano protas? Kaip aš neatskyriau vaidybos nuo tikrovės? Juk visi tie žodžiai ir veiksmai buvo skirti tam, kad padarytų įspūdį ir mane nugalėtų. Reikėjo tik įsižiūrėti – buvo daugybė dalykų, rodančių, kad tai netiesa. Bet ką padarysi, kad akys atsivėrė tik dabar. O, ilgai jis mane laikė supančiojęs, beveik dvejus metus. Susiradau meilužį, o maniau, kad meilę... Šiaip ar taip, dabar nuo to nebuvo lengviau. Viską supratus pradėjo ryškėti ir kitos klaidos, bet jau per vėlu gailėtis". – Jolanta atsiduso, pažvelgė į laikrodį – penkiolika po pirmos. O miego vis nesinorėjo.

Vilniuje Vidas ilgai neskambino, o paskui netikėtai atėjo Jolantos pasitikti prie darbo su didele raudonų

rožių puokšte. Sakė, buvo išvykęs, manė, gal pavyks ją užmiršti, norėjo patikrinti ir ją, ir save, ar grįžus į įprastą aplinką visa ta istorija neatrodys banali. Bet ne – jis beprotiškai jos pasiilgo. O kaip Jolanta? O, aišku, ji taip pat, nors jau buvo bepradedanti apsiprasti su mintimi, kad tai buvo tik kurortinė meilės istorija. Jausdama savo kaltę prieš vyrą, ji pasidarė švelnesnė, geresnė, ir jie visai neblogai sutarė. Su Vidu nuėjo į kavinę, išgėrė šampano. Jolanta buvo tvirtai nutarusi su juo atsisveikinti, bet šampanas, gražūs žodžiai, Vido elgesys – viskas darė didelį įspūdį, ir po kavinės jie nuvažiavo į Vido butą...

Ir palengva ėmė artėti prie skyrybų.

Pagaliau mintys ėmė pintis, ir Jolanta užmigo.

Spalio 25 diena

– Labas vakaras, Romai, čia Jolanta.

– Sveika, Jolanta. Kas gero?

– Nieko ypatinga. Oras toks bjaurus, pliaupia lietus. Šiandien nerandu ko nusitverti, nutariau paskambinti jums.

– Apie ką kalbėsime šį kartą? Apie jūsų problemas ar mano?

– Galima ir apie filmus, spektaklius, parodas, jei, žinoma, jūs ten lankotės.

– Mieliau žiūriu sporto varžybas.

– Kodėl man lemta sutikti vyrus, kurie domisi tik sportu? Aš juo nesidomiu, todėl negaliu nieko apie jį pasakyti. Dabar jūsų eilė man ką nors papasakoti.

– O ką? Gal apie darbą?

– Galima ir apie darbą.

– Mano buvusiai žmonai jis niekada nerūpėjo.

– O, man pasidarė įdomu. Norėčiau ką nors išgirsti apie jūsų buvusią žmoną.

– Mano žmona klausdavo: „Na, ko gi tu toks paniuręs?“ O kai atsakydavau, kad nemalonumai darbe, bandydavau pasakoti, pamatydavau, kad ją tai ner-

vina. Tik susirauks ir pasakys: „Eik tu su tuo savo darbu. Negaliu nė namie pailsėti. Suprask gi tu nors kartą, moteriai tai absoliučiai neįdomu“.

– O jūs norėdavote pakalbėti?

– Taip, žmogui juk reikia su kuo nors išsikalbėti. Bet vėliau atpratau bet ką pasakoti.

– O ji pasakodavo?

– Nedaug. Jai atrodė, kad darbas, draugės, teatras – tai jos pasaulis, į kurį nevalia kištis. Ir aš nesikišau.

– Tai apie ką gi jūs kalbėdavotės?

– O, tie pokalbiai būdavo labai turiningi: „Tavo kostiumas baisus. Nusinešk į valyklą. Ne aš kalta dėl tų dėmių. Ką? Tau ir taip gerai? Na, žinoma, tau visai nesvarbu, kaip tu atrodai. O man svarbu. Tu mano vyras, o ne kaliausė. Ak šitaip? Gerai, aš su tavimi niekur neisiu, nes man gėda“. „Ir vėl numetei ant kėdės savo džinsus. Kiek galima sakyti, kad viskas turi turėti savo vietas. Man nusibodo tvarkyti. Ne, tu beviltiškas. Ir nenuostabu, pas tavo brangiąją mamytę tvarkelė irgi ne ideali. Aš negalėčiau gyventi tokiame chaose. Taip, aš suprantu, tu čia nekaltas – jei tėvai neišmoko vaiko nuo pat mažens...“

„Nešiukšlink! Ką čia drožinėji? Virtuvės lenteles! Vis tiek aš jų nekabinsiu – taip, išmesiu. O viešpatie, su grybukais! Koks kičas! Ką, negirdėjai tokio žodžio? Pasižiūrėk į tarptautinių žodžių žodyną. O dar inteligentas! Kitų draugių vyrai kaip vyrai – apsiskaitę, eruditai, gali pasikalbėti apie ką nori, o čia – inžinierėlis prakeiktas. Iš tavęs niekad nebus inteligen-

to – toks jau gimei“. „Aš noriu važiuoti į užsienį. Ką jūs pasakysite – nėra pinigų! Matote, aš pati nežinau, kiek mes turime pinigų. Argi man tokio vyro reikėjo, su tokia algele? Ką mes ir darytume, jei ne mano tėvai? Ką? Duoda ir tavo? Tai jau atsiprašau – davė porą kartų po kelis rublius, ir turi būti patenkintas iki amžiaus galo. Ką, automobilį nupirko! Ar šitas prieštvaninis „maskviakas“ automobilis? O Viešpatie! Man gėda su juo kur nors pasirodyti – visos draugės aštuntukus, devintukus turi. (Jei atsimenat, prieš kelerius metus tai buvo prestižiniai automobiliai. Juokinga, žinoma, ar ne?) Kiti ir rengiasi nepalyginti geriau. Ką? Ką aš turiu? Kelis megztukus, kur pati nusimezgiau. Didžioji mano gyvenimo svajonė – skaičiuoti kiekvieną grašį. Ką aš žinau, iš kur – iš po žemių iškask. Visos draugės buvo užsienyje, tik aš viena kaip elgeta...“

– Gal jau pakaks, – tarė Jolanta. – Net galva įskaudo.

– Tokia litanijas reikdavo išklausyti kasdien.

– Žinot, iš kalbos neatrodo, kad jūsų buvusi žmona inteligentė. Vien jau žodis „maskviakas“...

– Bet su didelėmis pretenzijomis ja būti...

– Sakykit, Romai, ar jūs ją mylėjot?

– Sunku pasakyti.

– O vis dėlto.

– Mes abu ne to tikėjomės vienas iš kito.

– O ko, jei tai ne paslaptis? Man tikrai labai įdomu.

– Čia taip man dabar atrodo. Ji – tekėdama už manęs – likti Vilniuje. Nes tada dar buvo skirstymai.

Norint likti Vilniuje, reikėjo turėti arba gerą užnugarį, arba vyrą, dirbantį Vilniuje. Rimto pretendento, matyt, nebuvo – ir štai pasipainiojau aš. Jai reikėjo vyro, kuris ją dievintų, nešiotų ant rankų, daug uždirbtų, pirktų prabangius drabužius, suteiktų jai visišką laisvę, nekreiptų dėmesio į jos koketavimą su kitais, kad jis būtų geras žaisliukas jos rankose.

– Ir viskas? Ir nieko daugiau?

– Na, dar kad pajėgtų pasamdyti tarnaitę ir mokėtų taukšti intelektualius niekus.

– Aišku, – tarė Jolanta. – O ko gi tikėjotės jūs?

– Kad ji ne tik graži, bet ir švelni, gera, moka sukurti jaukius namus, kad bus gera draugė ir, žinoma, gera meilužė. Kad namie skaniai pavalgysiu, nebereikės to valgyklos srėbalo, kad savaitgaliais vyksime kur nors į gamtą, žiemą – slidėmis, vasarą – dviračiais ar pėsčiomis. Paaugs vaikai, ir tada išsiruošime visi kartu. Kad vakarais, grįžę iš darbo, mes kalbėsimės apie viską, kad namai bus jauki sala, į kurią norėsis grįžti. Aš tikėjausi, kad visi sakys: „Kokia šauni ta Romo žmona“, – o ne kad: „Ta Romo žmona vaidina neaišku ką, laikosi taip, lyg mes būtume neverti nė kalbėti su ja“.

– Jūsų draugai taip kalbėjo? – pertraukė jį Jolanta.

– Deja, taip. Ji nemėgo mano draugų ir to neslėpė. O jie tą pastebėjo. Man buvo labai nemalonu. Tai va, tokios buvo viltys, kurios neišsipildė nė vienam. Turistauti žmona nemėgo, o aš nemėgau sėdėti visą vakarą kavinėje su cigarete rankoje ir plepėti snobiš-

kus niekus. Žinoma, kartais gerai užeiti su draugu, kai norisi išsikalbėti, bet nereikia iš to daryti ritualo. Valgyti gaminti ji nemėgo – ji ne virtuvės vergė. Ir skaniai pavalgydavau tik tada, kai pietaudavom pas jos mamą. Ji visada stengdavosi mus gerai pavaišinti. Apie uošvius negaliu pasakyti nė vieno blogo žodžio. Jie visada palaikė mane, rėmė mus materialiai, pasilikdavo pas save dukrą, kad mes galėtume kur nors išeiti, tik kad mes beveik niekur kartu neidavom. Žmona man nebuvo draugė, namai nebuvo jaukūs, mieli. Žmona sako, tai dėl to, kad neturėjom pinigų, o man atrodo, kad jaukumą ne pinigai kuria. Paprasčiausiai jai nebuvo nei laiko, nei noro. O meilužė ji buvo prasta.

– Šit kaip! O jūs turėjot geresnių?

– Ką gi, Jolanta. Mes kalbame atvirai. Turėjau. Ir ne vieną.

– Ir kai su ja gyvenote?

– Tada, kai pradėjau galvoti, kad esu nevykėlis. Ji manęs nenorėjo, mylėdavomės kartą per dvi savaites, kartais dar rečiau. Ir visą laiką atrodė, kad jai nemalonu. O juk mes jauni žmonės. Aš negalėjau šitaip.

– Ir susiradot meilužę?

– Tik tada, kai pradėjau įtarti, kad ji turi kažką, su kuo jai lovoje gera. Man jau anksčiau buvo atsiradęs toks kompleksas, baimė dėl savo potencijos, tik vis dar nedrįsau pabandyti su kitomis. Tai atrodė šventvagystė, o paskui barjerų nebeliko, tai ir pasitikrinau – su kitomis viskas buvo normalu.

– Vadinasi, žmona buvo šalta.

– Taip, man atrodo, seksas jai kėlė pasibjaurėjimą.

– O ką jūs padarėte, kad taip nebūtų?

– Aš, regis, stengiausi, bet kad viskas kaip į sieną. Ji tiesiog man neleisdavo nieko daryti. Sakydavo – baik kuo greičiau, ir miegam.

– Jūs turbūt labai nusivylėte vienas kitu? – patylėjusi pasakė Jolanta. Vis labiau skaudėjo galvą, buvo sunku kalbėti.

– Taip, mes beveik nepažinome vienas kito, kai nešėme pareiškimus tuoktis. Reikėjo skubėti, jai turėjo būti tas skirstymas. Tikriausiai, jei būtume padraugavę ilgiau, tos vestuvės nebūtų įvykusios.

– Romai, jūs tikriausiai ką nors labai mylėjote prieš ją. Man kažkodėl taip atrodo.

– Taip, Jolanta. Jūs teisi. Dvejus metus draugavome su tokia Kristina. Puiki mergaitė. Viskas buvo taip paprasta, lengva. Ji taip pat mėgo keliauti. Plaukėme baidarėmis, laipiojome po kalnus, išmaišėme visą Ukrainą, Krymą – važiavome autostopu. Buvo be galo įdomu. Susitikdavome kiekvieną dieną, buvome labai prisirišę vienas prie kito. Jos motina mirė, o tėvas su antrąja žmona, žyde, išvažiavo į Izraelį. Vėliau atsidūrė Amerikoje ir iš ten jai atsiuntė iškvietimą. Aš vis tikėjausi, kad jos neišleis. Bet išleido... Ir ji nebegrįžo. Parašė laišką, kad tėvas serga, labai prašo likti, o ir ji pati norinti pagyventi tame pasaulyje. Rašė, kad mane myli, bet į Lietuvą negrįš, prašė atleisti... Kai susipažinome su būsima žmona, buvo

praėję nedaug laiko po to laiško, gal du mėnesiai. Nusprendžiau, kad man vis tiek reikia vesti, turėti vaikų. Ta mergina buvo labai graži, atrodė švelni, gera, aš stengiausi būti dėmesingas, ir ji, matyt, pamanė, kad tai meilė.

– O jūs mylėjot Kristiną, – smerkdama pasakė Jolanta. – Ji tikriausiai turėjo visus tuos draugės – meilužės bruožus, kurių taip trūko žmonai.

– Taip, su ja buvo pašėlusiai gera.

– Jūs pasielgėt negarbingai žmonos atžvilgiu. Ji turbūt buvo įsitikinusi, kad mylite ją, o jūs ją nuolat lyginot su kita.

– Na, ne visai taip, Jolanta. Žmona man patiko. Ji buvo patraukli ir man pasirodė, kad palikti ją po to, kai atsidavė man, būtų buvę negarbinga. Ji nebuvo nei patyrusi, nei tokia, kuri eitų su pirmu pasitaikiusiu. Aš maniau, kad ji mane myli. Jau sakiau – turėjau vilčių, bet jos neišsipildė.

– O jūs pats dėl to visai nekaltas...

– Tikriausiai kaltas. Nereikėjo man jos vesti.

– O gal reikėjo papasakoti apie Kristiną?

– Jolanta, tai nesąmonė. Jums atrodo, kad vos susipažinęs su būsima žmona aš turėjau pasakyti: „Žinai, neturėk dėl manęs daug iliuzijų, nes aš ką tik išsiskyriau su viena mergina, kurią tebemyliu“. Taip?

– Na, ne, žinoma. Nežinau, kaip reikėjo pasielgti, bet ir taip, kaip pasielgėt, buvo nelabai gerai.

– Matot, jei man žmona būtų visai nepatikusi, aš iš viso prie jos nebūčiau priėjęs, nebūčiau siekęs jos ar-

tumo. Tikėjausi, kad ši nauja pažintis, naujas jausmas padės man išsivaduoti nuo senojo. Iš pradžių aš jų nelyginau. Žmona buvo visiškai kitokia, ir aš galvojau, kad tai netgi gerai – nėra dviejų vienodų žmonių, o priešingybių negalima lyginti.

– Ir vis dėlto reikėjo atvirai pasikalbėti su ja, o ne meluoti, kad ją mylit.

– O kam? Aš maniau, kad ji myli mane – kvaila, žinoma. Matot, niekada nebuvau susidūręs su dar nesimylėjusia mergina, aš jai buvau pirmas. Ir tai mane įpareigojo.

– Man atrodo, Romai, jeigu jūsų žmona būtų žinojusi, kad ji ne vienintelė jums, nebūtų jūsų laikiusi tik žaisliuku, gal būtų jus labiau gerbusi ir šitaip nesielgusi.

– Vargu, juk ji manęs nemylėjo. Gal tik nuolatos būtų man priekaištavusi. Net girdžiu jos balsą: „Ak, tai aš tau negera. Na, taip, anoji buvo geresnė. Ana turbūt geriau paduodavo. Na, tai bėk, skambink jai į Ameriką – gal dar sugrįš...“ Ir taip toliau.

– Jei jūs abu nemylėjote vienas kito, tai kam kaltinate tik žmoną?

– Aš ir nekaltinu. Abu kalti, nereikėjo kurti šeimos. Bet juk žmonės – protingos būtybės, jie gali pasistengti gyventi kartu, prisitaikyti vienas prie kito, jei jau toje neapgalvotai sukurtoje šeimoje gimė vaikas. Jis juk tikrai niekuo dėtas. Jis vienodai myli abu. Aš irgi mylėjau savo dukrą, stengiausi būti geras tėvas ir vyras, bet viskas atsitrenkdavo kaip į sieną, žmona

buvo man abejinga. Aš nebuvau toks, kokio jai reikėjo, ir ji pradėjo maištauti...

– O jūs nuolat lyginot žmoną su Kristina ir apgailestaudavot, kad šalia ne ji, o kažkokia svetima, nemiela būtybė. O su ana viskas būtų buvę kitaip. Tokiomis sąlygomis, taip nusiteikus tikrai sunku ką nors gera sukurti. – Jolanta vis labiau ir labiau irzo.

– Jūs iš dalies teisi. Bet tik iš dalies. Juk sakiau – iš pradžių žmona man patiko, o vėliau atrodė, kad privalome kartu gyventi dėl dukros, bet nieko neišėjo... – Iš Romo balso taip pat neatrodė, kad pokalbis jam būtų buvęs malonus.

– Kur dabar Kristina? – šiek tiek pakeitė pokalbio temą Jolanta.

– Amerikoje, gyvena Bostone. Ištekėjusi, turi du berniukus. Gyvenimu labai patenkinta. Ji jau niekada negrįš.

– Jūs ją tebemylit?

– Ne, juk praėjo tiek metų. Tik likęs toks geras, šiltas jausmas. Visada malonu ją prisiminti.

– O žmonai ką jaučiate?

– Nieko, galvodamas apie ją susierzinu.

– Ar jūs norėjote skirtis? – Jolantos balsas buvo toks pavargęs, bespalvis. Ji klausė Romo, o galvojo apie save ir savo gyvenimą. Minčių buvo labai daug, bet jų išsakyti garsiai ji nenorėjo.

– Ne, – atsakė Romas. – Skirtis norėjo ji. Ji nebegalėjo pakęsti manęs, o vėliau – ir aš jos. Todėl ir sutikau.

– Taigi jums nepasisekė. Turėjote baisią žmoną, kuri buvo irzli, pamaiva, koketė, nenorėjo jūsų suprasti ir buvo netikusi meilužė. O jūs buvote angeliukas su sparniukais be tamsios dėmelės, – ironija pabaigoje perėjo į sarkazmą.

– Atleiskit, bet kiekvienas linkęs teisinti save, jūs taip pat. Dabar galime pakalbėti apie jus – kodėl jūs išsiskyrusi, kodėl jus pametė meilužis. O gal jis grįžo? – Romas taip pat kalbėjo labai kandžiai.

– Ne, jis negrįžo, bet apie tai šiandien nekalbėsime. Nėra jėgų. Be to, bijau, kad pradedame karščiuotis ir galime pažeisti žaidimo taisykles.

– Nežinau jokių taisyklių, – pašaipiai tarė Romas.

– Aš jas nusistačiau sau, o jūs intuityviai priėmėte. Labanakt! – Ir Jolanta padėjo ragelį.

Ji dar ilgai sėdėjo prie telefono suspaudusi rankomis smilkinius – pašėlusiai skaudėjo galvą. Pagaliau prisivertė atsistoti, nuėjo prie sekcijos, susirado aspirino ir sukramtė dvi tabletes – paprastai tai geriausiai padėdavo. Paskui išsivirė arbatos, išgėrė, dar kiek pasėdėjo virtuvėje ir galvos skausmas atlėgo. Dabar ji nuėjo prie rašomojo stalo ir ištraukė vieną stalčių. Pačiame gale, po senais paskaitų konspektais, gulėjo keli laiškai. Paprastai ji laiškų nelaikydavo, bet čia buvo keli ypatingi. Ji pervertė ploną krūvelę ir išsitraukė vieną – vyro rašytą tada, kai gimė Indrė. „Brangus mano liūtuk, na štai mes ir trise. Taip keista, net sunku patikėti. Spardėsi, spardėsi tas padarėlis, o dabar jis jau čia – realus. Kaip nuostabu! Tu labai šaunus

liūtukas. Aš labai laimingas, kad turiu tave ir mažąją mergytę. Labai laukiu jūsų abiejų grįžtant. Myliu ir bučiuoju jus abi...“ „Liūtukas, – su širdgėla pagalvojo Jolanta. – Turėjome ir tokį žvėriuką. Atsirado tada, kai laukiausi Indrės. Jolanta, Jolantukas – liūtukas“. „Mano liūtukas“, – sakydavo jis, glostydamas jos ilgus išsitaršiusius plaukus. Liūtukas. Graudu prisiminti. Ir kada jis dingo? Pati kartą pasakei, kai buvai pavargusi ir kažko susierzinusi po bemiegės nakties, kai jis buvo varžybose: „Negaliu pakęsti, kai mane šitaip vadina. Jau kvailiau nieko nesugalvosi!“ – „Aišku, – pasakė jis. – Liūtuko nebėra. Yra tik liūtė. Ir ne bet kokia, o salonų, – ar bent apsimetanti tokia. Visi maži padarėliai būna švelnūs ir mieli – netgi paršiukai, o kai užauga, kas pasidaro?“ – „Ak šitaip, tu dar mane kiaule vadinsi!“ – „Argi aš? Tu pati ką tik tai pasakei“. Na, ir taip toliau, iki mano isteriškų ašarų. O juk jam turbūt buvo labai skaudu, kai pasakiau apie tą liūtuką. Skaudu? Manai, jis buvo nuoširdus? Jolanta dar kartą perskaitė laiškutį. Tuo metu tikriausiai nuoširdus. Reikėjo tą laišką į Bulgariją pasiimti ir vis paskaityti, kai kildavo noras ką nors iškrėsti. Gal būtų padėję... Bet kažin. Žmonės prikrečia kvailysčių ir tikrai mylėdami vienas kitą. Visos mano draugės, regis, tekėjo iš meilės. O ką dabar šneka: „Koks ten buvo gyvenimas, kol neturėjau meilužio...“ O mes? Kas gi buvo tarp mūsų?

* * *

Buvo gruodžio pradžia. Jolantos draugės pasiūlė eiti į naują studentų kavinę, kur vyko diskoteka. Vakaras buvo puikus, Jolantos nuotaika pakili, ją pastebėjo, kvietė šokti, ji šypsojosi, šėlo, plaikstėsi palaidi plaukai... Jis priėjo prie jos, kai ji viena pailsusi sėdėjo prie staliuko ir pro šiaudelį gėrė apelsinų sultis. Skambėjo „Yesterday". Ji labai mėgo šią dainą ir atidžiai klausėsi.

– Pašokim? – paklausė.

Jolanta šyptelėjo.

– Ketinau pailsėti.

– Paskui pailsėsit. Aš jus jau seniai stebiu ir laukiu ramesnės muzikos.

– Jei jau taip, tai teks sutikti, – ji pakilo, ir jiedu nuėjo šokti.

– Kodėl laukėte ramesnės muzikos? – paklausė Jolanta. – Jaučiatės per senas rokui?

– Žinot, aš atėjau čia su broliu. Jis antrakursis, o aš jau treji metai kaip baigęs – lyg ir nesolidu.

– O aš penktakursė – taip pat nesolidu, bet šiandien man norisi šėlti...

– Jums tinka.

Visą likusį vakarą jie praleido drauge – šokdami arba kalbėdamiesi. Namo išėjo kartu. Jolantai patiko jo santūrumas, patiko, kad jis vyresnis už ją, kad jau savarankiškas, patiko, kaip jis padėjo jai apsivilkti paltą, kaip prilaikydavo už alkūnės, kad ji nepaslystų.

Jis ją palydėjo iki namų, atsisveikino labai draugiškai, paspaudę vienas kitam rankas, ir tai, kad jis nebandė jos pabučiuoti, jai taip pat patiko...

Po kelių dienų jis paskambino, ir jie nuėjo, regis, į „Vairo“ koncertą. Dar po kelių dienų Jolanta jį pasikvietė į namus ir supažindino su tėvais. Tėvams jis padarė labai gerą įspūdį – žmogus rimtas, inžinierius, o ne koks artojėlis ar poetas, kokiais vis žavėjosi Jolanta. „Pagaliau susiradai žmogų, – tarė mama. – Tau tikrai laikas pagalvoti apie gyvenimą“. Ir Jolanta nusprendė: „Tekėsiu už jo, nieko geresnio negaliu tikėtis“.

Per Naujuosius metus tėvai išvažiavo į Kauną pas mamos seserį. Jurga sutiko Naujuosius kartu su klasiokais, o Jolanta su juo nuėjo į Atsisveikinimo simfoniją Paveikslų galerijoje, paskui klaidžiojo gatvėmis, gėrė šampaną Jolantos tėvų bute, ir, žinoma, įvyko tai, kas turėjo įvykti...

Rytą jis ramino verkiančią Jolantą, bučiavo nuo ašarų šlapius jos skruostus... („Ir iš kur man tų ašarų tiek ėmėsi, – galvojo dabar Jolanta. – Matyt, buvau labai išsigandusi – kas bus, jei man nepavyks“.) „Jolanta, liaukis. Nereikia, neverk. Tau juk ne šešiolika, tuoj baigsi universitetą, kitos tavo amžiaus jau seniai tai daro. Aš ir taip labai stebiuosi, kad tu dar nieko neturėjusi, tikrai nemaniau, o paskui per vėlu buvo sustoti...“ – „Mama visada mane taip griežtai auklėjo, kad aš nė pagalvoti negalėjau iki vestuvių. O dabar tu manęs nebegerbsi...“ – „Ne, ką tu, Jolanta, juk aš tau sakiau...“ – „Bet tu dabar mane paliksi...“ – ašaros vis ritosi. – „Ne, Jolanta, ne, tu nebijok, tikrai nepaliksiu“. – „O jei aš tapsiu nėščia, aš juk nežinau, kas

galima ir kas ne. Ką pasakys mama? Viešpatie, kokia gėda!“

Jis sutrikęs nežinojo, ką daryti. „Nurimk, Jolanta, grįš tavo tėvai, mes su jais pakalbėsim ir paduosim pareiškimus, gerai?“ – „O tu mane myli?“ – paklausė ji glausdamasi. – „Myliu, – ramino jis. – Viskas bus gerai“.

Ir tikrai buvo gerai. Tėvai, žinoma, džiaugėsi, kad dukrelė pagaliau „susitupėjo“, tik sesuo Jurga į viską žiūrėjo įtariai: „Pažįstami vos tris savaites ir jau neša pareiškimus? Meilė iš pirmo žvilgsnio!“

„Ne tavo reikalas, – pasakė Jolanta. – Daug tu supranti apie meilę“. O širdyje džiūgavo: „Va ir supančiojau berniuką – liksiu Vilniuje“. Dabar tokie dalykai nesvarbūs – baigei aukštąją mokyklą ir pats ieškokis vietos įsidarbinti. Tais laikais baisiausia filologėms buvo išvažiuoti mokytojauti į kaimą ir ištekėti už traktorininko, – todėl visos skubėjo kuo greičiau ištekėti, ypač už vilniečių.

Į skirstymą Jolanta jau atsinešė sutuoktuvių liudijimą – Jolanta Rakauskienė – ir pažymą, kad vyras dirba Vilniuje. Ji taip pat gavo paskyrimą dirbti Vilniuje, ir, regis, visos svajonės išsipildė.

O štai dabar moku už savo kvailumą ir santuoką „iš išskaičiavimo“. Ir Romas moka už tai. Pasiklausiusi jo, ir save galiu objektyviai įvertinti. Deja, reikėjo galvoti tada, kai ryžausi tapti moterimi. Juk vargšas nežinojo, kad viską buvau suplanavusi. Norėjo būti garbingas, todėl nebuvo sunku išpešti tą pri-

sipažinimą. Aš juo patikėjau, o jis tik ramino mane. Na, dabar ir turi!

Viskas! Jei dabar neužmigsiu, rytoj negalėsiu eiti į darbą. Galvą vis dar maudė, bet nuovargis pagaliau ją įveikė, ir ji užmigo sunkiu miegu, kuris tik trumpam numalšina slegiančias mintis, o rytą jos užgula su pirmykšte jėga...

Lapkričio 15 diena

Anoje pusėje atsiliepė gal tik po penkto signalo.

– Labas vakaras, Romai, – apsidžiaugusi, kad jis namie, tarė Jolanta. Buvo liūdna ir labai norėjosi išgirsti jo balsą. – Jau maniau, kad jūsų nėra. Gerai, kad vis dėlto esate.

– Jolanta, ar negalėtumėt man paskambinti rytoj? Aš šiandien labai užsiėmęs. Matote, turiu svečių...

– Moterį?

– Taip.

– Linkiu malonaus vakaro! – Ir Jolanta įtūžusi numetė ragelį. – Kvailystė viskas. Kvailystė! Kvailystė, – ištarė garsiai.

„Kam aš visa tai pradėjau? Ką tai duos? Jis juk atvirai tyčiojasi iš manęs. Bet ko kito galėjau tikėtis? Jis turi savo gyvenimą, kuriame nėra vietos tokiai Jolantai". – Ji atsiduso ir nuėjo į kambarį, kur vėl įsijungė lygintuvą. Skalbinių buvo nedaug – nėra vyro, nėra ir vyriškų marškinių. Jolanta nekentė šio darbo, bet šiandien ji mielai būtų išlyginusi kad ir dešimt marškinių, kad tik jų būtų.

Ji norėjo užsidegti cigaretę, bet staiga prisiminė, kaip smerkiamai į ją pažiūrėjo Indrė, pamačiusi ją rūkančią: „Mamyte, nerūkyk. Tėvelis sakė, kad mama, jei rūkys, susirgs vėžiu ir numirs, tada aš gyvensiu su juo".

„Kad tu nesulauktum, – piktai pagalvojo ji ir sumaigė cigaretę. – Šneka vaikui nesąmones".

Tie Indrės susitikimai su tėvu Jolantą visai išsekindavo. Kas antrą šeštadienį nuo vienuolikos iki septynių... Tiesa, tada Jolanta būdavo laisva – Indrė su tėvu, galima skirti laiko sau. Bet grįžusi dukra tik ir tarškėdavo apie tai, ką jie su tėveliu veikė, kur buvo, ką matė – tai Trakų pilyje, tai Kauno zoologijos sode, tai kepė šašlykus kur nors prie ežero. „Ak, nutilk gi tu, – nebeištvėrė kartą Jolanta. – Man visai neįdomu. Tas tavo tėvelis tik ir ruošia parodomuosius vaidinimus. Jei tu gyventum su tėvu, aš irgi suruoščiau tokį spektaklį kas antrą šeštadienį". Matyt, šie žodžiai buvo tiksliai perskaityti tėvui, nes kitą kartą grįžusi Indrė pareiškė: „Tėvelis sakė, kad tu nesuruoštum spektaklių, nes tau pritrūktų fantazijos". Jolanta įsiuto: ak šitaip? Na, mes dar pažiūrėsim! Ji taip pat mėgino išvažiuoti su Indre prie ežero, bet jai norėjosi sėdėti ant kranto ir pasinerti į savo mintis, o ne rinkti geldutes, statyti namelius ar atsakinėti į tūkstančius „kodėl". Kai ji išsiblaškiusi atsakė kažką ne taip, Indrė įsižeidusi tarė: „Aš daugiau su tavimi nenoriu važiuoti, noriu važiuoti su tėveliu. Tėvelis sakė, kad mama irgi viską žino, tik tingi aiškinti".

Geriausiai būtų, kad jis išsikeltų į kitą miestą. Tada visiems pasidarytų ramiau, bet kur jis važiuos – iš Indrės ir mamos pasakojimų Jolanta žinojo, kad jis nelaukė, kol jų gamykla bankrutuos, išėjo iš darbo ir įkūrė su draugu kažkokią firmą. Gamina polietileno maišelius produktams pakuoti ir kol kas neblogai sekasi. Na, žinoma, dabar privačios parduotuvės visos fasuoja produktus, paklausa yra.

Skalbiniai išlyginti, galima eiti miegoti. Baigėsi dar viena pilka diena.

Gruodžio 10 diena

– Klausau, – atsiliepė Romas.

– Kažin ar šį vakarą nesutrukdysiu?

– O, Jolanta, ilgokai jūs buvote įsižeidusi. Juk sakiau, paskambinkit kitą dieną.

– O šiandien jūs vienas?

– Šiandien aš jūsų paslaugoms. Galime plepėti nors ir per naktį. Ir vis dėlto, kodėl jūs tada įsižeidėte?

– Impulsas. Kvaila, žinoma. Jūs turite savo gyvenimą ir, aišku, galite priiminėti svečius ar viešnias kada tik norite. Negaliu reikšti jokių pretenzijų. Man tada buvo liūdna, norėjosi pasikalbėti, bet įsižeisti tikrai nereikėjo.

– Na, aš suprantu – tuo momentu, bet tiek ilgai?

– Tiesiog nesinorėjo dar kartą išgirsti to paties.

– Juk aš pasakiau: „Paskambinkit ryt", – vadinasi, nebūtumėt išgirdusi.

– „Ryt" aš dar buvau įsižeidusi, – nusijuokė Jolanta.

– Ir mano buvusi žmona įsižeisdavo dažnai ir ilgam. Užpyksta, išsiverkia ir nutyla. Tyli dieną, tyli dvi. Man nusibosta, pradedu pats kalbinti – tyli. Na, bet kiek laiko galima tylėti? Atsiprašau dėl šventos

ramybės, o ji kilniadvasiškai atleidžia, lyg didelę malonę darytų. Namie ramybė iki kito karto. Man širdy iki šiol išlikę tos nuosėdos, kai turėdavau jos atsiprašinėti. Niekad neprisipažindavo buvusi neteisi.

– O gal ji būdavo teisi?

– Jolanta, viskas visada prasidėdavo nuo smulkmenų. Pamiršau nunešti skalbinius į skalbyklą ar ką nors nupirkti – jau pyksta. Ji man žodį – aš jai kitą, ji vėl pasako – aš atsakau. Jūs turbūt žinot, kaip būna – nuo smulkmenų pradedame nagrinėti vienas kito charakterius, ydas, silpnybes, o ji baigia: „padariau didelę klaidą tekėdama už tavęs, geriau niekada nebūčiau tavęs sutikusi". Žodžiai patvirtinami ašaromis ir užsidarymu kitame kambaryje... Turbūt ir jūsų šeimoje taip buvo?

– Taip. Aš dabar klausausi jūsų ir galvoju, kaip visa tai panašu į mano šeimą, tik ten viską pradėdavo vyras. Aš nesuprantu, ko jis iš manęs norėjo. Atrodo, grįžtu po darbo pavargusi – aš dirbau enciklopedijų redakcijoje redaktore. Per dieną reikia tiek perskaityti, nuo informacijos srauto tiesiog galva braška, norisi ramybės, o čia amžini priekaištai, kad valgyti neskanu, kad namie viską darau be ugnelės, kad nemėgstu sporto, kad blogai auklėju dukrą, kad tingiu su ja žaisti, jai skaityti... Ir taip toliau. Aš nesakau, kad viską dariau gerai, bet ir ne viską blogai. Bent jau nenorėjau daryti blogai. Tiesiog gal mano kitokie įpročiai. Bet kodėl viskas, ką jis mėgo, gerai, sektina, moralu, o ką aš – blogai, snobizmas, tuščias laiko gaišinimas?

– Turbūt jūs, kaip ir mano žmona, mėgote kompanijas prie kavutės? – tarė Romas.

– Mėgau ir dabar mėgstu, ir nematau, kas čia bloga, – metė iššūkį ji.

– Ir dažnai ten būnate?

– Ne, dabar jau nedažnai. Žinote, kai lieki viena, kai po darbo reikia pasiimti dukrą iš darželio, nebėra kada vaikštinėti. Žinoma, kartais padeda tėvai. Bet jie gyvena visai kitame miesto gale, ir jei mane išleidžia, tai dažniausiai išsprunku į teatrą ar į klasikinės muzikos koncertą. Anksčiau aš dirbau iki šešių, o vyras – iki penkių, ir dukrą paimdavo jis, todėl po darbo galėdavau kur nors užsukti išgerti kavos, prasiblaškyti.

– Aha! Pagaliau prisipažinote, kad ir iš vyro buvo šiokia tokia nauda. Beje, kiek metų jūs gyvenote kartu?

– Penkerius. Beveik. Pritrūko kelių mėnesių iki jubiliejaus.

– O kiek laiko iš tų metų jums buvo gerai?

– Turbūt kelis mėnesius, kol laukiausi vaiko. Tada mus abu buvo apėmusi tokia džiugi laukimo nuotaika. Šnekėdavom tokius mielus niekus, vyras buvo toks švelnus, geras... Vėliau, žinoma, džiaugsmas, kad gimė dukra, o paskui – vystyklai, bemiegės naktys, nuovargis, kasdienybė, rutina... O kita pusė nelabai norėjo atsisakyti savo varžybų savaitgaliais. Ir taip užsisėdi namie, o dar ir savaitgalį viena su tuo rėkiančiu padaru...

– Bet juk visoms šeimoms taip būna, Jolanta.

– Taip, bet aš turbūt buvau silpna. Pasidariau irzli, pasiilgau darbo, draugų, laisvės ir šiaip pavargau. Kai pagaliau dukrai suėjo metai, atidavėm į lopšelį, atsikvėpiau pilna krūtine ir puoliau vytis visko, kas prarasta. Sakiau, darau tai dėl pinigų, o iš tikrųjų atrodė, kad išprotėsiu, jei dar pasėdėsiu namie. Žiauru, žinoma, metų vaiką atplėšti nuo mamos. Dabar niekada to nedaryčiau.

– Jūs apie save šiandien kalbate labai savikritiškai...

– Tai tik dabar man atrodo, kad elgiausi ne visai tinkamai, o tada jaučiausi absoliučiai teisi. Žinot, Romai, manau, kad tiesiog buvau nepasiruošusi gyventi savarankiškai. Mano mama – labai energinga moteris. Ji viską šeimoje tvarkė, aš buvau įpratusi, kad ji viską nupirks, paskambins kur reikia, viską sutvarkys, ir man niekuo nereikėjo rūpintis. Juk ir studijuodama gyvenau namuose. Kai kiti studentai savarankiškai tvarkė savo reikalus, pinigus, pirkinius – už mane tai darė mama. Pietūs visada būdavo paruošti, aš ne per daug domėjausi, iš kur pas mus produktai šaldytuve, kiek kas kainuoja. Gaminti man nelabai patiko, o mamai patiko labai, tai aš ir nesiveržiau į virtuvę. Va tiek ir tebuvau pasiruošusi šeimai. Mama kišosi į gauto buto tvarkymą, nupirko baldus, šviestuvus, užuolaidas, neklausdama, ar man tai patinka. O aš tylėjau – juk jos pinigai. Išėjau iš namų, ir man pasidarė labai sunku. Dabar ir pati mama kremtasi, kad mane šitaip auklėjo, bet gailėtis jau per vėlu. Kai

savo butą po skyrybų iškeitėme į du, teko kai kurių daiktų atsisakyti. Na, tai tuo pretekstu aš labai daug ką pakeičiau. Mamai pasakiau, kad nenoriu nieko, kas primintų mano buvusį gyvenimą, ji dar siūlėsi vėl man padėti, bet aš pasipriešinau ir susitvarkiau, kaip pati norėjau. Bet tai nesvarbu. Tai jau dabartis, o tada man buvo sunku. Vyras buityje beveik nepadėdavo. Juk dažniausiai žmonės tvarkosi šeštadieniais, o tomis dienomis jis vyksta į žygius.

– Jolanta, gal jūs iš pat pradžių neprašėte pagalbos, o jis nesusiprato? Gal jo šeimoje, kaip ir jūsų, taip pat viską darė mama, o tėvas tik tysojo su laikraščiu ant sofos ar savaitgaliais medžiodavo? Gal jis manė, kad taip ir turi būti? Žinot, moteriški darbai ir vyriški... O vėliau gal jūs to pradėjote reikalauti pakeltu tonu, ir jam užėjo noras priešintis? Galiausiai susiformavo tokios tradicijos: – tu – sau, aš – sau.

– Tikriausiai jūs teisus. Bet kiek teko kalbėtis su draugėmis, visas ta buitis veikia. Moterys per daug dirba, per daug pavargsta, nori turėti dar kažkokių pomėgių ir laiko jiems. O jei jo nėra, jei viską suryja darbas ir namų ruoša, pradeda nervintis, maištauti, ieško, kur pabėgti nuo tos kasdienybės... Manote, kad meilužių moterims reikia todėl, kad vyras blogas? Ne, tiesiog atsiranda kažkokia salelė, kur gali nors trumpai pabėgti nuo kasdienybės, prisiminti jaunystę, patikėti, kad tu dar gali kažkam patikti... Iliuzija, aišku, bet maloni. O paskui vėl į tą liūną...

– O vyras po to atrodo dar nemalonesnis, ar ne?

– Vyras negalėjo pakęsti, kad aš rūkau. O namie aš rūkiau tyčia – todėl, kad jis negalėjo pakęsti. Jis norėjo, kad mes važiuotume kur nors į gamtą – nevažiuodavau tyčia, kad jam būtų pikta. Aš labai mėgstu gamtą, tik gal kitaip nei jis, pasyviai, galiu gėrėtis kalnų grožiu, bet nekopti į juos, sėdėti prie ežero, žiūrėti į raibuliuojančias vilnis, o ne galvoti, kaip neišvirtus iš baidarės įveikti kliūtį. Aš myliu jūrą, tiesiog dievinu. Galiu valandų valandas vaikščioti pakrantėmis viena, o vyras visada sakydavo, kad nekenčia tų kurortų, pilnų snobų. Aš jei kuriais metais nepamatydavau jūros – nors dieną, nors dvi, – atrodydavo, jog nė neturėjau atostogų. Jis to negalėjo suprasti. Aš norėdavau, kad jis su manimi nueitų į spektaklį, koncertą, tyčia neidavo, vaizdavo, kad jam visa tai neįdomu, nors žinau, dabar nueina. Aš labai mėgstu Vivaldžio muziką. Ir jis tai žinojo, bet niekada su manimi nėjo pasiklausyti į filharmoniją, visada eidavau su kuria nors drauge, o dabar kartą mačiau jį koncerte vieną, be jokios damos, negalėjau patikėti. Gal nusprendė pažiūrėti, ką aš randu tuose „Metų laikuose“. Nors, kol gyvenau su juo, nesu kartu buvusi jokiose varžybose, net kai ten dalyvaudavo jis, o vėliau su draugu ne kartą stadione žiūrėjau ir krepšinį, ir futbolą, ir netgi klykiau, pagauta azarto. Matot, draugui bijojau pasirodyti neįdomi. Nuėjau – ir netgi patiko. Žinoma, kai žaidžia geros komandos... Kai gyvenome su vyru, maniau, kad tik aš dariau jam kiaulystes. Pasirodo, kad ir jis man. Ką gi – akis už akį. Bet tada to nežinojau.

– Jūs vyrą laikėte kvailesniu, negu buvo?

– Aš dabar galvoju, kiek mažai mes žinojome vienas apie kitą, kiek mažai. Ir visai nesistengėme sužinoti daugiau, padėti vienas kitam – tik tyčiojomės ir kenkėme.

– Vis galvoju, kodėl ištekėjote už jo, Jolanta.

– Seniai laukiu šio klausimo ir bijau, nes nieko gera negaliu pasakyti. Turbūt bijojau likti senmerge!

– Jūsų amžiuje?

– Žinoma. Čia juk amžina studenčių problema. Gal ne visų, o tik tų specialybių, kur mažai vaikinų. Visos bijojom provincijos, ir atrodė, kad jei tik pasitaikys proga, reikia griebti. Mano kursiokės visos pradėjo tekėti, ir mane apėmė panika – tos, ištekėjusios, gaus geriausias vietas, o aš važiuosiu mokytojauti kur nors į Saločius.

– Tai ir griebėte pirmą pasitaikiusį? – pašaipiai paklausė jis.

– Ne, ne visai taip. Kai buvau jauna – dabar man tuoj trisdešimt, buvau visai nebjauri. Vaikinų turėjau, bet jie vis netikdavo mano tėvams. Mūsų namuose buvo tokia tvarka – jei jau aš noriu kur nors eiti su vaikinu, turiu parodyti jį tėvams, nes kitaip neišleisdavo. Tvarka buvo labai griežta. Taigi tik supažindinu su tėvais – ir tuoj komentarai. Aktorius – nerimta publika, jie visi labai pasileidę. Šitas – neblogas vaikinas, bet be perspektyvos likti Vilniuje, tai ką, nori džiūti kokioje nors skylėje. Vienturtis, didelio viršininko sūnus, – visą gyvenimą būsi jo tarnaitė, mums

tokių ponų nereikia, mes jiems per prasti (mano tėvas – ekonomistas, o mama – buhalterė). Tai va, niekas jiems neįtiko, o šitas kažkodėl patiko iš karto. Bet tai ne vienintelė priežastis. Man ir anksčiau daug kas patikdavo, buvo malonu bendrauti, bet negalėdavau nė pagalvoti apie jokias glamones. Jie tą pajusdavo ir patys pasitraukdavo. Ir pamaniau – jei taip bus ir toliau, tikrai liksiu senmergė. Reikia pagaliau prisiversti su kuo nors permiegoti, bet kandidatą pasirinkti tokį, kad po to nepabėgtų, nes stebuklų mano lovoje tikrai neras...

– Kodėl, Jolanta? – pertraukė ją Romas.

– Kas – kodėl?

– Kodėl jums nepatinka glamonės, kodėl reikėjo prisiversti?

– Labai sunku apie tai kalbėti.

– O vis dėlto?

– Aš nenoriu vėl to išgyventi. Stengiuosi niekada neprisiminti.

– Ko, Jolanta? – jo balse buvo girdėti ne smalsumas, bet primygtinis reikalavimas. – Į jus kas nors kėsinosi? Taip? Na, atsakykit pagaliau!

– Man buvo septyniolika, – ryžosi Jolanta. – Turėjau labai gerą draugę. Mes užaugom kartu, dalijomės visomis paslaptimis. Ji, tiesa, buvo metais vyresnė, bet tai nieko nereiškė. Paskui aš pastebėjau, kad ji nuo manęs kažką slepia, imame tolti viena nuo kitos. Pradėjau klausinėti, ji neatsakė. Maldavau, kad liktume draugės, ir ji pasakė, kad įstojo į vieną klubą, dabar

ten praleidžia labai daug laiko. Jei noriu toliau su ja draugauti, turiu įstoti ir aš. Aš, žinoma, sutikau. Ji mane nusivedė į tokį butą... Ten buvo susirinkusi kompanija, be mūsų, dar keturios merginos maždaug mūsų amžiaus ir šeši vaikinai, vyresni – apie dvidešimt penkerius trisdešimt metų... – Jolanta nutilo. – Aš negaliu, aš to niekam nesu pasakojusi.

– Jolanta, suimkit save į rankas, – pasakė Romas. – Tęskit, jei jau pradėjot, reikia vieną kartą baigti su ta istorija. Pačiai bus geriau. Juk aš nematau jūsų, jūs – manęs, turi būti lengviau. Tęskit, labai prašau.

– Iš pradžių viskas buvo gerai. Paklausėm muzikos, na, šiek tiek išgėrėm, paskui žiūrėjom kažkokius pornofilmus, bet tai nebuvo pirmas kartas, kai aš juos mačiau, – žinot, klasiokai tada jau turėjo... Paskui viena mergina atnešė susuktus lapelius ir davė traukti visoms merginoms. Aš išvyniojau – ten buvo parašytas vyro vardas. Aš garsiai perskaičiau ir paklausiau, ką tai reiškia. Visi suūžė, puolė sveikinti vieną, kad jam pirmam teko garbė su naujoke... Jis priėjo prie manęs ir pasakė: „Na, einam, pradėsim vieni, o paskui visi kartu..." Aš išsigandau, pradėjau rėkti, draskytis. Tada jis nusikeikė ir pasakė mano draugei: „Kokią čia laukinę mums atvedei, dėl tokios puskvaišės aš nenoriu sėsti už prievartavimą". O draugė paniekinamai nužvelgė mane ir pasakė, kad dabar mūsų draugystei galas ir kad nedrįsčiau niekam apie tai pasakoti, – nes juk būna gyvenime ir nelaimingų atsitikimų... – Jolanta vėl nutilo.

– O paskui? – paklausė Romas pasikeitusiu balsu. – Būkit gera, nebepasilikit sau nieko.

– O paskui jie manęs neišleido. Sakė, tegul mokosi mergytė, gal pačiai noras užeis... Visą naktį aš praleidau tame pačiame kambaryje su jais... Matėt pornofilmų? Tai galit įsivaizduoti tą orgiją. Jie visi kartu, neišjungę šviesos, su visokiais paaiškinimais ir replikomis... Prie manęs ir prieidavo, ir paglostydavo, ir duodavo palaikyti, ir... Nebegaliu! – suriko. – Pats galit įsivaizduoti, kas ten buvo. Nors man jie nepadarė nieko...

– Jolanta, būkit gera, nusiraminkit, – jo balsas dabar skambėjo švelniai. – Juk praėjo tiek metų...

– Aš iki šiol negaliu žiūrėti pornofilmų, jie man viską primena. Bet tuo dar nesibaigė – tėvai nežinojo, kur aš, ėjo iš proto, o kai ryte parsiradau, galite įsivaizduoti, kokia buvo mano nuotaika. Aš jiems nieko nepasakojau, o mama nutempė mane pas ginekologą. Verkiau, maldavau, prisiekinėjau, kad nieko nebuvo, – neklausė. Ir ta žeminanti apžiūra... Nuo tada ir nebeišleisdavo niekur neapžiūrėję vaikino... O man visa tai labai pakenkė – vos tik koks vaikinas mane paliesdavo, aš iš karto prisimindavau tą naktį, ir man darydavosi šlykštu... – Jolantos balsas nutilo ir ji sukūkčiojo.

– Kuo aš jums dabar galiu padėti, Jolanta, – vis dar taip pat švelniai paklausė Romas. – Jūs atleiskit man, kad išpešiau iš jūsų tą istoriją. Tiesiog atrodė, jog būtina chirurginė operacija, kad tuo nusikratytumėte. Jums dabar labai bloga?

– Nieko, man jau praėjo, – atsakė susitvardžiusi Jolanta. – Turbūt kiekvieno žmogaus atmintyje yra giliai užkištų skausmingų epizodų, ir mes stengiamės jų nepaliesti.

– Bet jie mums trukdo gyventi ir kartais išplaukia sapne kaip baisus košmaras... Sakėt, kad apie tai niekas nežinojo, net vyras...

– Ne. Nedrįsau to pasakoti. Nenorėjau prisipažinti, kad man nemalonu, kai mes...

– Jūs pasielgėt labai negerai. Vyrui privalėjot apie tai papasakoti.

– Aš jums jau sakiau, kad mes labai mažai žinojome vienas apie kitą ir nesistengėme sužinoti... Be to, ką tai būtų pakeitę. Aš gal būčiau pasirodžiusi jam šlykšti. Kam malonu klausytis tokių dalykų? Jums labai malonu buvo?

– Man, Jolanta, buvo klaiku. Bet vyras tikrai privalėjo žinoti, jis būtų pasistengęs jums padėti, būtų buvęs švelnesnis, atidesnis, būtų pasistengęs, kad tas pasišlykštėjimo jausmas jums praeitų. Juk su draugu jis jums dingo?

– Jūs gal dabar nepatikėsite tuo, ką pasakysiu, bet tai tikra tiesa. Tas jausmas man dingo su vyru.

– Su vyru? – Romo balse buvo girdėti tokia nuostaba, kad Jolanta sumišo.

– Taip. Kartą mes nuėjome į svečius. Vienas iš tų retų atvejų, kai ėjome kartu. Jau ir dukra buvo nemaža, gal tą pavasarį prieš man važiuojant į Bulgariją. Šventėme gimtadienį, buvo labai linksma, daug šoko-

me, daug išgėrėme, grįžome į namus pėsti vėlai naktį ir visą kelią bučiavomės – abu paveikti tos vakaro nuotaikos, nežinau, gal vyras vietoj manęs įsivaizdavo kitą, bet aš tai tikrai buvau su juo. Grįžome namo, dukra nakvojo pas tėvus, ir tiesiog koridoriuje vienas nuo kito pradėjome plėšti drabužius – kelias iki miegamojo buvo nuklotas mūsų drapanomis. Buvo be galo gera. Pirmą kartą sužinojau, kas yra orgazmas... Jau abejojau, ar kada tai pajusiu... Rytą pabudau tokia laiminga, tokia švelni, priėjau, prisiglaudžiau prie jo, o jis nustebęs paklausė: „Kas čia dabar tau užėjo?“ Ar pasakiau, kad ir jam vakar buvo užėję. „Vakar? O kas buvo vakar?“ – „Tu neatsimeni, ką mes darėm?“ – „Žinai, neatsimenu, turbūt buvau gerokai išgėręs? Aš ką nors iškrėčiau?“ – „Nieko! – įsiutusi surikau aš. – Prisigėrei kaip kiaulė, ir tiek!“ Jis tik gūžtelėjo pečiais ir išėjo į darbą. O man ir vėl nieko nebesinorėjo, kol atėjo ta didžioji, kaip man tada atrodė, meilė.

– Taip... – patylėjęs nutęsė Romas. – Štai kas atsitinka, kai vyras nevykusiai pajuokauja. Jam gal buvo per daug netikėtas toks jūsų elgesys, gal stengėsi išvengti kokios nors pašaipos. Labai panašu į Retą ir Skarletę iš „Vėjo nublokšti“. Bet kai skaitai romanus, atrodo, kad tik ten žmonės prisidaro problemų, kai neišsiaiškina visko iki galo. Pasirodo, gyvenime taip pat.

– Mano vyras neskaito tokių romanų, o tada jis tikrai nieko neatsiminė.

– Toks girtas buvo?

– Mes abu buvome vienodai apgirtę. Tiesiog tai jam nepadarė jokio įspūdžio. Jis nepastebėdavo, kad aš lankiausi kirpykloje, kad apsivilkusi nauja suknele. Arba – ir dabar man pradeda atrodyti, kad taip buvo iš tiesų – jis tą naktį buvo ne su manim, o kai išaušo ir praėjo nakties aistra, pamatė, kad čia vis dėlto tik aš, ir jam pasirodė nemalonu.

– Jolanta, – staiga ją pertraukė Romas. – Ar jūs nesupyksite, kad mes dabar nutrauksime tą pokalbį ir pabaigsime kada nors vėliau. Aš gal labai nemandagiai elgiuosi, bet prašau, jei jūs galite...

– Gerai, – tarė Jolanta. – Negalvokite per daug apie visa tai. Viskas buvo labai seniai, ir dabar tai nieko nekeičia. – Ji padėjo ragelį.

„Šoko terapija, – pagalvojo ji. – Išpažintis po dvylikos metų. Sako, išsipasakok, ir palengvės. Ar palengvėjo? Galva kaip puodynė, širdį nerimas graužia, ant krūtinės akmuo, ir dar siaubingai norisi, kad kas nors būtų šalia. Kad tai būtų jis... Tada tikrai viskas praeitų... Bet nieko nėra". Ji nuėjo į kitą kambarį, kur miegojo Indrė, ir įsikraustė į jos lovą. Jolanta visa drebėjo, ir tik prisiglaudusi prie šilto mergaitės kūnelio, pradėjo rimti. Dukra nepabudo. Jolanta paglostė šilkinius mergaitės plaukus ir sukuždėjo: „Aš tave myliu, aš tave labai myliu". Ir tik ji žinojo, kam buvo skirti tie žodžiai. Žinoma, ir dukrai, bet ne tik jai...

Gruodžio 15 diena

Skambutis į duris. Jolanta buvo ką tik grįžusi iš darbo ir skaitė laikraščius. Indrė žaidė savo kambaryje. Jolanta pakilo nuo sofos, kur taip patogiai buvo įsitaisiusi, ir nenoromis nuėjo atidaryti. Buvo įsitikinusi, kad tai kaimynė, kuri dažnai užeidavo paplepėti, o ji nebuvo tam nusiteikusi.

Prie durų stovėjo du vyrai su didele dėže.

– Ar Indrė Rakauskaitė gyvena čia? – paklausė vienas iš jų.

– Čia, – nieko nesuprasdama pasakė Jolanta.

– Prašom pakviesti ją.

Indrė, išgirdusi pokalbį, atbėgo pati ir smalsiai žvelgė į dėžę.

– Indre, tėvelis prašė pasakyti, kad sveikina su artėjančiomis Kalėdomis ir siunčia tau šitą dovaną – skalbimo mašiną.

– Man? – nustebusi paklausė mergaitė.

– Taip, tau.

– Oho! Ar ji tikra?

– Žinoma, tikra, – patvirtino kitas vyras. – Labai gera. Itališka, automatinė, pati išdžiovina. Tėvelis pra-

šė pasakyti, kad dabar mamytė mažiau laiko sugaiš skalbdama ir galės tau daugiau paskaityti knygučių.

– O, tai gerai! – įvertino mašiną Indrė.

– Atsiprašau, bet čia koks nors nesusipratimas, – griežtai tarė Jolanta. – Tučtuojau neškite ją atgal.

– Atleiskit, bet Indrės tėvelis mums liepė kalbėti tik su Indre. Čia dovana jai. Jis įspėjo, kad jūs galit prieštarauti. Prašom įleisti. Mes prižadėjome mergaitės tėveliui, kad ją prijungsime. Kur jūsų vonios kambarys, Indrute?

– O, prašom čia, aš parodysiu, – mergaitė laiminga nustraksėjo į vonią.

Po kiek laiko mašina buvo prijungta prie elektros tinklo, instrukcijos išklausytos, ir skalbiniai jau sukosi viduje su milteliais „OMO“, kurių vyrai paliko kelis pakus – kaip priedą prie dovanos.

– Neįtikėtina, visos dėmės išnyko, net pomidorų padažo, – čiauškėjo Indrė reklamos žodžius.

– Nesimaivyk, – griežtai tarė Jolanta. – Tai apskundei mane tėveliui, kad aš vis laiko neturiu, ar ne? Skųsti labai negražu.

– Tėvelis vis klausia, ar mama skaitė tą knygutę, ar skaitė tą, o juk tu tikrai neturi laiko. Juk meluoti negalima? O dabar einam – paskaitysi man „Čipoliną“, mašina pati skalbia, tau nieko nereikia daryti...

Geležinė logika – teko eiti ir skaityti. „Žinoma labai geras dalykas, bet kiek čia mūsų su Indre tų skalbinių. Anksčiau jų buvo kur kas daugiau... O kas jam dabar skalbia? Turbūt pats. O gal taip pat turi maši-

ną. Bet juk ji nepigi. Mano pusės metų atlyginimas. Atrodo, jam pradėjo sektis. Ir kas galėjo pagalvoti? Atrodė toks neryžtingas. Nors galvą visada turėjo. Tai va, Jolantėle, neįvertinai. Pralošei, ar ne? Nesinervink, eik geriau paskambinti Romui. Reikia pratęsti nebaigtą pokalbį. Dar viena iliuzija... Pati lendu, skambinėju. Tokios žaidimo taisyklės... Įdomu, ar jos kada pasikeis? Nutraukia pokalbį, o aš vėl turiu jam skambinti...“

– Labas, Romai, mes, regis, praėjusį kartą nebaigėm pokalbio.

– Sveika, Jolanta, iš balso atrodo, kad jūsų nuotaika nebloga. Gerai, kad paskambinot, laukiau jūsų skambučio.

– Na, ką jūs – laukėte? Man ir taip per daug siurprizų per vieną dieną. Buvęs vyras atsiuntė kalėdinę dovaną – skalbimo mašiną. Jau išbandėme. Nuostabus dalykas.

– Na, matot, sakėt, kad vyras jums niekada nepadėjo, tai dabar nusprendė atsigriebti.

– Jis čia dukros gerove rūpinasi. Sakė, kad dabar mama galės daugiau laiko skirti dukrai – skaityti, žaisti ir kitus gerus darbus daryti.

– Bet juk tai gerai, ar ne? Mašina juk jūs naudositės.

– Taip, žinoma. Reikės dar dukrai pasakyti, kad jei turėčiau mikrobangų krosnelę, indaplovę, lyginimo presą patalynei, dar daugiau laiko galėčiau jai skirti, – juokėsi Jolanta, – bet jūs čia niekuo dėtas. Gal kartais atsimenate, kur mes nutraukėme pokalbį?

– Taip, vyras nepastebėdavo jūsų šukuosenų, suknelių... O gal pastebėdavo, tik nepasakydavo?

– O aš norėdavau, kad pasakytų.

– Reikėjo paklausti. Vyrai nekreipia tiek dėmesio į tai, kuo moteris apsivilkusi, svarbu bendras įspūdis.

– Bet kartais galima ir pagirti?

– Galima. Čia jo klaida.

– Nors kartą jūs prisipažinote, kad ir mano vyras darė klaidų, – džiaugsmingai pasakė Jolanta.

– Aišku, darė. Turėjo jums padėti buityje, turėjo nueiti į spektaklį, ir į koncertą, galėjo nors kartą išsivežti jus, na, kad ir į kokį Taliną – būtų lyg kompromisas tarp jo ir jūsų pomėgių. Ten pagyventi dviese gerame viešbutyje, paklaidžioti po senamiestį, pasėdėti kavinukėse. Galėjo nuvažiuoti su jumis prie jūros kokiam savaitgaliui, kai dar ne sezonas, kai dar nėra žmonių, jei jums svarbiausia jūra, o ne tie, kurie suvažiuoja prie jūros. Daug ką galėjo. O didžiausia jo klaida, kad nepasistengė išsiaiškinti jūsų šaltumo priežasčių, o net pats, gal ir nesąmoningai, jį didino...

– Jūs čia labai gražiai pakalbėjot. Net susigraudinau, – tarė Jolanta. – Pradėjau galvoti, kad tikrai būtų buvę šaunu, tačiau man ir pačiai niekada neatėjo į galvą, kad tai įmanoma. Aš nesistengiau savęs įveikti. Man kažkodėl atrodė, kad jis mane myli ir mylės, kad padariau jam didelį įspūdį, kad galiu jį valdyti, galiu elgtis truputį lyg ir iš aukšto, lyg karalienė, suteikti tam tikrų malonių miegamajame už gerą elgesį. Tai kas, kad pati šalta, bet leidžiu save mylėti. O kiek lai-

ko žmogus gali vien duoti? Jam nusibodo. Reikia ir pačiam ką nors gauti.

– Kodėl jūs, Jolanta, staiga nutarėte pasirodyti tokia gera? Ne, nesupraskit manęs neteisingai – jūs nesakote, kad buvote gera savo vyrui, greičiau priešingai, bet jūs save kritikuojate, sakote, kad elgėtės netinkamai. Žiūrėkit, kokia aš gerutė – viską suprantu. Buvau bloga ir neteisi, o dabar viskas būtų kitaip, ar ne? Jūs norit man patikti? Tai taktinis manevras?

– Ne. Kaip jūs manote, kodėl aš jums visa tai pasakoju? Apie savo gyvenimą pasikalbėdavau ir su draugėmis, bet jos dažniausiai man pritardavo. Su jumis kitaip. Jūs man prieštaraujate, pasakojate apie savo gyvenimą, nors ir ne tiek daug, kiek aš. Aš išgirstu vyro požiūrį, o jis visai kitoks negu mano draugių. Ir aš pradedu kritiškiau vertinti savo praeitį. Klausau apie jūsų žmoną, matau, kur ji buvo neteisi, ir daugelis dalykų man pradeda atrodyti visai kitaip. Be to, dveji metai vienatvės, ne, meluoju, vienatvės mažiau. Aš tik išsiskyrusi dvejus metus. Bet vienatvė verčia viską permąstyti ir pripažinti, kad tada vis dėlto man buvo lengviau – jis bent jau dukra rūpinosi. Tikriausiai, jei abu būtume pasistengę, galėjome būti normali šeima. Žinokit, daug ką iš to, ką čia kalbu, aš suprantu tik pokalbio metu. Man labai naudinga paanalizuoti, kas galėjo būti kitaip – na, negi aš visą gyvenimą dabar jau gyvensiu viena, gal vėl ištekėsiu.

– Beje, Jolanta, sakot, kad buvo lengviau, kai gyvenot su vyru, o kaip dabar, ar užtenka pinigų?

– Aš dirbu redaktore privačioje leidykloje. Na, mes dar nebankrutuojame. Atlyginimas nelabai didelis. Vien jo, aišku, neužtektų. Bet buvęs vyras skiria pinigų dukrai. Užtenka. Mes jų niekada neturėjome per daug. Yra tokių dalykų, apie kuriuos aš galiu tik pasvajoti, bet be jų galima apsieiti. Žinoma, niekada nebūčiau įstengusi nusipirkti skalbimo mašinos, bet ir be jos galėjau gyventi.

– Jūs labai protinga moteris, Jolanta. O, kad mano žmona būtų taip galvojusi!

– Nesišaipykit. Kai buvau ištekėjusi, aš taip negalvojau. Pykau, kad jis nesugeba nieko nieko nugvelbti iš tos savo gamyklos. Tik dabar, kai visur matau daugybę elgetų, prašančių išmaldos, ar girdžiu, kaip žmonės skaičiuoja centus ir svarsto, ką geriau nupirkti – batoną ir pieno ar pakelį varškės, aš pagalvoju, ačiū Dievui, dar nevargstu. Mano abu tėvai irgi dar dirba. Man netenka jų remti – dar jie man kartais ką nors nuperka. Tad kvaila būtų skųstis.

– Jolanta, nesikarščiuokit, aš nenorėjau jūsų įžeisti.

– Aš ir neįsižeidžiau. Suprantu, jūs daug kuo netikit, ką aš jums sakau. Tai natūralu. Būčiau idealas – nereikėtų čia dabar skambinėti, gyvenčiau sau ramiai šeimoje...

– Jolanta, jūs sakėte, kad apie daug ką galite tik pasvajoti, o ko dabar labiausiai norėtumėt?

– Turėti normalią šeimą, gaminti valgyti ir lyginti daug daugiau drabužių, sudėlioti į vietas išmėtytus daiktus...

– Jūs manęs nesupratote, aš klausiau, kokio daikto jūs norėtumėt, o gal kelionės kur nors į Italiją ar Prancūziją?

– Kelionės į kokį mažą namelį prie ežero, kur man kas nors pasakytų: „Jole, aš tave myliu“. Ir kad tai būtų tiesa...

– Štai kaip? O jūs pati ar galėtumėt kam nors taip pasakyti? Ir kad tai būtų tiesa?

– Manimi nepatikėtų... O jūs, Romai, niekam negalėtumėt pasakyti?

– Dukrai, mamai...

– O žmonai esate sakęs?

– Taip, iš manęs to tikėjosi, ir aš pasakiau – nesinorėjo nuvilti.

– Betgi tai absurdiška! Tarkim, aš dabar tikiuosi, kad jūs man tai pasakysite. Negi jūs imsite ir sakysite, kad manęs nenuviltumėt?

– Jolanta, man labai gaila, bet mano nuotaika visai neatitinka jūsiškės. Jei jums taip norisi išgirsti ką nors apie meilę ar pačiai prisipažinti, kodėl neskambinate tam riteriui? Pamatysit, jis bus labai maloniai nustebintas ir gal pasakys tai, ko jūs taip trokštate. O aš jau norėčiau virsti ant šono, žinote, šiandien pabudau šeštą, rytoj vėl teks anksti keltis, yra daug reikalų.

– Tai labanakt, Romai. Atsiprašau, kad atėmiau tiek laiko iš jūsų poilsio. Linksmų švenčių, laimingų Naujųjų, nes nemanau, kad teks dar šiais metais kalbėtis.

– Labanakt, Jolanta, ir jums laimingų Naujųjų, – jo balsas vėl skambėjo draugiškai, buvęs susierzinimas dingo. – Gal vis dėlto neskambinkit jam šiandien – jau vėlu...

Ji nusijuokė.

– Nežinau... Atrodė, tokia nebloga mintis... Gerai, dabar tikrai labanakt.

„Gal tau ir ne vis tiek, ar aš jam skambinsiu, ar ne“, – dar pagalvojo ji ir nuėjo išimti skalbinių iš jau nutilusios mašinos.

Gruodžio 18 diena

Šeštadienis. Tėvo su Indre diena. Iš pat ryto Jolanta aprengė mergaitę ir nuvežė pas senelius. Buvęs vyras ją pasiimdavo iš ten. Ji nenorėjo susitikti su juo savo bute, o pas tėvus nereikėdavo rodytis. Jolanta visada labai rūpestingai aprengdavo ir sušukuodavo mergaitę – tegul tėvas mato, kad dukra gerai prižiūrima. Paprastai Jolanta nelaukdavo, kol jis ateis, o dabar įsitaisė atokiau ir ėmė stebėti kiemą. Jis nevėlavo – vienuoliktą valandą ties tėvų namu sustojo tamsiai pilkas „Volvas" ir iš jo išlipo jis. Jolanta buvo nemaloniai nustebinta – negi čia jo automobilis? Jis priėjo prie durų, paskambino, ir tuoj į kiemą išstraksėjo Indrė. Ji apibėgo mašiną, apžiūrėjo, palietė: „Valio!" – ataidėjo jos laibas balselis. Jie įsidėjo rogutes į bagažinę ir įsėdo vidun. Vyro striukė Jolantai buvo taip pat nematyta. „Klesti firma, – pagalvojo. – Kaip jam viskas pradėjo sektis, kai mes išsiskyrėm. Niekas, matyt, netrukdo, gali atiduoti darbui visas jėgas".

Vieną akimirką Jolantai dingtelėjo beprotiška mintis – nueiti prie gatvės, kur jie turėjo pravažiuoti, ir pakelti ranką. O jei sustos, važiuoti kartu su jais.

Bet kita blaivi mintis sukaustė kojas, ir Jolanta liko stovėti, liūdnu žvilgsniu palydėjusi tolstantį automobilį... „Visa tai praeitis, brangute, o dabartis jau ne tau“, – tarė ji sau ir lėtai, koja už kojos, nuėjo gatve. Nesinorėjo nieko veikti. Ji užsuko į kavinukę, stovėdama išgėrė puodelį kavos ir vėl išėjo į gatvę. Gedimino prospekte ėjo iš vienos parduotuvės į kitą. Pirkti nesiruošė nieko, bet vis šioks toks tikslas. Paskui nuėjo į Sporto rūmus – ten jau prasidėjo kalėdinė mugė. Gal iš tiesų reikėtų ką nors nupirkti Indrei ir tėvams dovanų? Ji nelaukė nei Kalėdų, nei Naujųjų metų. Niekas nepasikeis. Naujuosius turbūt teks sutikti su tėvais ir tetos šeima, Jurga vargu ar parvažiuos, o jei ir parvažiuos, tai kas iš to. Šypsosis mandagiai viena kitai prie tėvų, ir viskas.

Iš pradžių Jolanta su Vidu susitikinėjo slaptai, stengdavosi rasti kokią nuošalią vietelę arba eidavo į jo butą. Vėliau jai pradėjo atrodyti – kas čia tokio, jei užsuksime į kokią kavinę, pasėdėsime, pasiklausysime muzikos. Ir jie pradėjo nebesislapstyti – užeidavo net į centro kavines. Kartą, kai sėdėjo dviese prie staliuko, prie jų priėjo Jolantos sesuo Jurga, kuri mokėsi Klaipėdoje. Ir iš kur ji čia atsirado savaitės viduryje?

– Sveika, sese, – tarė ji kritiškai nužvelgdama Vidą. – Koks malonus ir netikėtas susitikimas!

– Iš kur tu čia? – neatrodė, kad Jolantai tas susitikimas toks pat malonus.

– Koncertavome su ansambliu, o dabar atėjome kavos. Mūsų čia visa kompanija, bet kadangi pamačiau tave, prisidėsiu prie jūsų.

– Susipažinkit, – atgavusi savitvardą tarė Jolanta. – Mano sesuo – mano senas draugas.

– La-a-bai malonu! – pašaipiai nutęsė Jurga. Ir Jolanta suprato – vakaras sugadintas.

Pokalbis nesimezgė. Jolanta bandė klausinėti seserį apie studijas, ši atsakinėjo, bet nenukreipė pašaipaus žvilgsnio, įsmeigto į Vidą.

Vidas bandė naudotis savo patikrinta taktika – pasakoti apie keliones, turistus, nuotykius, bet Jurga taip gyvai reagavo: „Ak! Iš tikrųjų? Negali būti! Ką jūs sakot! Ir pasitaiko gi tokių sąmojingų žmonių!“ – kad Vidas turėjo nutilti.

– Metas jau, – pakilo Jolanta, nes negalėjo pakęsti tos kvailos padėties. – Rytoj juk į darbą.

Visi išėjo į gatvę.

– Kur tu eisi, Jurga? – paklausė Jolanta. Ji vyrui buvo sakiusi, kad švęs draugės gimimo dieną ir grįš vėliau – dar būtų užėjusi pas Vidą.

– Aišku, pas tave, – atsakė sesuo. – Taip seniai matėmės, reikia pasišnekėti.

– Na, tai laimingai, mergaitės, – tarė Vidas. – Man jau metas namo. Ačiū, Jolanta, kad paaukojote man valandą ir išklausėte mano problemas.

Kai Vidas nuėjo, Jurga tiriamai nužvelgė Jolantą.

– Ko taip žiūri? – paklausė ši neatlaikiusi sesers žvilgsnio.

– Iš kur ištraukei tą seną pažįstamą su problemomis?

– A, susitikome gatvėje. Žmogus norėjo su kuo nors pasikalbėti – nemalonumai darbe. Va ir užėjome į kavinę.

– Net draugės gimimo dieną paaukojai... Aš tau skambinau į namus.

Jolanta išraudo.

– Aš persigalvojau ir nebėjau į tą gimimo dieną. Sakiau, važiuosiu namo ir, beeidama į stotelę, susitikau jį...

– Ak koks netikėtumas, – atsiliepė sesuo.

– O koks pagaliau tavo reikalas, – jau įpyko Jolanta. – Ką tu žinai apie gyvenimą? Ko kišiesi kur tau nereikia!

– Gali nebespurdėti, – tarė Jurga. – Aš tik tiek ir tenorėjau, – kad patvirtintum, jog čia tavo meilužis.

– Aš tau nieko netvirtinu.

– Ir nereikia – ir taip matyti.

– O jei ir taip, tai kas? – išrėžė Jolanta.

– Nieko, kvailė paskutinė. Radai į ką iškeisti – į kažkokį rafinuotą apsimetėlį. Kuo jis tau galvą susuko!

– Ak tu, gerute, – pakėlė balsą Jolanta. – Ko tu taip gini mano vyrą? Manai, nežinau, ką jūs abu veikėte Karelijoje?

– Ką? – dabar įsiuto ir Jurga.

– Neapsimesk, man viskas aišku – nutarei pakeisti žmoną visur.

– Galvok, ką kalbi!

– O ko tenai važiavai? Seniai matau, kad jūs vienas kitam jaučiate didžiulę simpatiją. Tik ir girdžiu, kokia šauni ta Jurga, visai neišlepinta, protinga, mąstanti asmenybė. Ir tiek kalbos jums atsirado. Tik ir čiulbate, kai susitinkate.

– Kvaila tu, Jolka, visai kvaila. Skirk draugiškumą nuo...

– Tu jį gali pasiimti, – pertraukė ją Jolanta. – Man jo nereikia. Aš vis tiek skirsiuos.

– Dėl šito? Jolka, tu išprotėjai! – išsigando sesuo. – Pakvailiojai, ir gana. O kaip Indrė – jis ją taip myli. Kokios čia gali būti skyrybos – atsipalaidavai šiek tiek ir grįžk prie puodų. Aš tikrai niekam nieko nepasakosiu.

– Gali pasakoti. Aš nebegaliu jo pakęsti. Mes skiriamės, tad galite mylėtis nebeslėpdami.

Jolanta niekada nebuvo galvojusi apie skyrybas, bet dabar, kai įpykusi tai pasakė Jurgai, pradėjo atrodyti, kad ši mintis jau seniai kilo jos galvoje ir tik laukė tinkamo momento būti pasakyta.

– Ką gi, Jolka, matau, kad mudvi nesusikalbėsime. Tik žinok mano nuomonę – tu šito labai gailėsies. Tu visai nepažįsti savo vyro – jis puikus žmogus, stiprus, tikras vyras ir neapsimetinėja kaip kai kurie. Jis jau seniai įtaria, kad tu jam neištikima, tik aš dar nenorėjau tikėti. O šiandien įsitikinau...

– Ir aš įsitikinau, – pertraukė seserį Jolanta.

– Kuo?

– Kad tu su juo gulėjai! Na, atsakyk! Gulėjai?

– Gulėjau! – riktelėjo Jurga. – O ką, tau pavydu? Tau, matai, galima, o jam – ne! Aiškiarege tu nelaiminga!

– Ar labai patiko? – nuodingai šypsodamasi paklausė Jolanta.

– Labai! – atkirto sesuo. – Supratau, kaip gera būti moterimi. Jis nuostabus meilužis.

– Ką gi, – tarė Jolanta. – Man jau laikas. Ar važiuosi kartu?

– Ne, – atsakė Jurga. – Einu pas tėvus.

– Kodėl gi, sesute, važiuojam kartu, Aš jums miegamąjį užleisiu.

– Ačiū, gali nesirūpinti. Kai man reikės, aš rasiu, kur pergulėti. Kaip tavo vyras galėjo su tavimi gyventi! Auksinis žmogus!

Seserys išsiskyrė kaip didžiausios priešės.

„Kaip viskas kvailai išėjo, – galvojo Jolanta, automatiškai vartydama rankines. Norėjo nupirkti mamai kalėdinę dovaną. – Susipykom su Jurga, praradau artimą draugę. Po to ji niekada pas mus nesirodė. Susitikdavom pas tėvus, kalbėdavom niekus, kad tėvai nieko neįtartų, ir stengdavomės nelikti vienos. Ta atsiradusi siena niekaip nenorėjo išnykti. Ir viskas per kvailą mano charakterį. Argi aš nors akimirką patikėjau, kad tarp jų kas nors buvo? Aišku, ne. Bet kažkodėl norėjosi gelti, bartis, plūstis. Galbūt todėl, kad reikėjo pagaliau apsispręsti – tęsti viską ar baigti". Grįžusi namo, Jolanta užsipuolė vyrą:

– Taigi aš viską žinau. Man Jurga sakė.

– Ką? – nustebęs paklausė jis.

– Kad jūs Karelijoje miegojote kartu!

– Aš su Jurga? Ji nė dienos nepraleido be to savo Kęsto, su kuriuo susipažino kelionėje.

– Gana tau meluoti! – rėkė Jolanta. – Aš seniai supratau, o ji man patvirtino. Aš negyvensiu su tavimi. Rytoj pat paduosiu pareiškimą skyryboms!

Ir tada jis pasakė tai, kas ją be galo nustebino.

– Ką gi. Tai turbūt geriausia išeitis. Jei reikia kalto, galiu juo pabūti ir aš. Šiuo atveju verta pasiaukoti. Išvaduosime vienas kitą nuo daugelio problemų.

Kitą dieną Jolanta parašė pareiškimą skirtis. Priežastis – vyro neištikimybė. Sprendimas buvo atidėtas trims mėnesiams. Bet niekas per tą laiką nepasikeitė, ir juos išskyrė. Butą iškeitė į du – kambario ir dviejų. Indrė, aišku, liko su mama, tėvui buvo paskirtos lankymo valandos. Jolantai atiteko visi daiktai ir baldai. Jis pasiėmė tik savo drabužius ir automobilį. „Niekada nepamiršiu, kaip verkė Indrė, kai tėvelis nunešė į mašiną paskutinius savo daiktus. Kaip ji prašė tėvelio neišeiti. Jis staiga nusisuko ir nubėgo laiptais... Kodėl jis taip staiga nusisuko? Vyrai neturi rodyti ašarų, ar ne? Ypač buvusios žmonos akivaizdoje...“

Jolanta pagaliau išsirinko vieną rankinę ir sumokėjo pinigus. Dabar tėčiui. Gal marškinius?

„Kaip man trūksta Jurgos, – vėl paniro į savo mintis Jolanta. – Kaip man trūksta jos tiesumo, jos blaivaus požiūrio į gyvenimą. Mes juk viską žinojome viena

apie kitą, aš jai išsipasakodavau – ji man. Nepasakojau jai tik to vieno nuotykio „seksualų demokratų klube". Nieko nežinau apie ją. Su kuo ji draugauja, ką myli, gal jau ir tekėti rengiasi? Ji jau penktame kurse. Tuoj diplominio gynimas. Vardas „Kęstas" namie minimas. Ko gero, tai tas pats – iš Karelijos. Negi ji tokia pastovi? Aš jai turbūt parodžiau gerą pavyzdį, kaip nereikia elgtis... Dingo tos naktys, kai šnekėdavomės iki paryčių. Viskas dingo. Ji myli Indrę, bet ir su ja susitinka tik pas senelius". Jolanta priėjo prie laikraščių kiosko, nusipirko atviruką, voką, prisėdo ant apledėjusio suoliuko ir parašė: „Jurga, aš buvau neteisi. Atleisk man. Man labai trūksta tavęs. Jei įmanoma, norėčiau, kad viskas būtų kaip anksčiau. Man labai sunku". Ji įdėjo atviruką į voką ir užrašė Klaipėdos adresą.

„Štai taip, – pagalvojo ji. – Bandau susigrąžinti praeitį. Tik vargu ar kas išeis". Įmetusi voką į pašto dėžutę, ji pažvelgė į laikrodėlį. Dar tik pusė dviejų. Ir ką veikti dabar? Visos dovanos supirktos. Indrė gaus sportinį kostiumėlį su liūtuku ir užrašu „Lion King". „Ir kodėl gi išrinkau tą su liūtuku? – pagalvojo Jolanta. – Juk peržiūrėjau bent dešimt. Tai dydis netiko, tai spalva, tai vėl kas. O šitas patiko iš karto. Ir tuo metu visai negalvojau apie save. Matyt, pasąmonė pakišo šią mintį. Aš visą laiką galvojau apie Jurgą. O kokius marškinius išrinkau tėčiui? Tamsiai pilkus. Lygiai tokius kaip tas jo „Volvas". Ir taip pat tuo momentu apie tai negalvojau. Per daug jis man įsirėžęs į pasąmonę".

Vakare, guldydama Indrę į lovą, Jolanta išklausė pasakojimą, koks gražus tėvelio automobilis, kaip jie važinėjosi nuo kalno rogutėmis ir kaip kepėsi medžiotojų dešreles – užpylė spiritu ir padegė. O kiek kokakolos ji išgėrė!

– Mamyte, – staiga tarė Indrė, – kaip būtų gerai, kad tėvelis grįžtų!

– Kodėl, Indrute, argi tau bloga su manimi? Juk tu susitinki su tėveliu.

– Bet būtų daug geriau, kad jis gyventų su mumis visą laiką. Jis žaistų su manimi, galėtume visi važinėtis nuo kalno rogutėmis. Jeigu tėvelis gyventų su mumis, tai mums dar vieną vaikutį parduotų. Man močiutė sakė, kad vienoms mamoms neparduoda, – atsiduso Indrė ir apkabino mamos kaklą. – Mamyte, o tu tiems gydytojams, kur vaikučius pardavinėja, pasakyk, kad Indrė labai nori broliuko, kad ji pati prižiūrės, pakeis sauskelnes, kur reklamoje rodė, ir pienuko paduos. Aš jau didelė, mamyte.

Jolanta išsilaisvino iš kibių mergaitės rankų.

– Tai kad aš pinigų neturiu, – mėgino išsisukti ji.

– Tada aš paprašysiu tėvelio. Jis turbūt turi.

– Gal ne, – tarė Jolanta. – Juk pirko automobilį.

– Tada reikės palaukti, kol vėl sutaupys, – atsiduso Indrė. – Bet geriausia būtų, jei tėvelis pats grįžtų... – Jos balsas virpėjo, atrodė, kad tuoj ims verkti. – Mamyte, aš daug kartų prašiau, bet jis nenori. O jeigu mes abi labai labai paprašytume? Mamyte!

– Užteks, Indre, tau laikas miegoti. Neišsigalvok niekų. Tai neįmanoma!

Staiga Indrė valiūkiškai nusišypsojo.

– O aš pati žinau, ką reikia daryti, kad tėvelis grįžtų, – staiga pasigyrė ji. – Man mergaitės sakė. Reikia suskaičiuoti šimtą baltų „Mersų“. Kai pamatysi šimtąjį – tas noras išsipildys, – plonas balselis vėl suskambo džiaugsmingai.

– Matai, kaip viskas keičiasi, – atsiduso Jolanta. – Mano laikais sakydavo, kad reikia skaičiuoti juodas „Volgas“, o dabar jau „Mersedesus“.

– Juodas „Volgas“? Tai kad jos tokios baisios. Kaip jos gali norą išpildyti? – nustebo mergaitė.

– Tada atrodė labai gražios, – nusijuokė Jolanta. – Kai gražesnių nebuvo.

– O tau, mamyte, ar išsipildė noras?

– Ne, man vis pritrūkdavo kantrybės skaičiuoti iki šimto.

– Man nepritrūks, – tvirtai pareiškė Indrė. – Tikrai suskaičiuosiu.

– Ar jau daug suskaičiavai? – liūdnai šypsodamasi paklausė Jolanta.

– Nedaug, – nelinksmai prisipažino Indrė. – Tik šešis. Aš dar neseniai skaičiuoju...

Jolanta kurį laiką žvelgė į nevaikiškai rimtą veiduką. „Ji tokia panaši į mane mažą, – galvojo ji. – Jei palygintum nuotraukas, tiesiog neatskirtum. Kažin ar charakteriu taip pat panaši į mane? Labai atkakli. Čia turbūt tėvo bruožas. Ir dabar – suskaičiuosiu, ir

viskas. O kas bus tada, kai ji suskaičiuos ir tas noras neišsipildys? Ji labai nusivils. Dabar turi tokį kilnų tikslą. Gal neužteks kantrybės ar susimaišys. Bus galima pasakyti, kad tikriausiai suklydo beskaičiuodama". Jolanta vėl prisiminė raudančią Indrę ir laiptais žemyn bėgantį vyrą...

– Indre, – tarė ji, glostydama mergaitei šviesius plaukučius. – Pasakyk tėveliui, kad jei nori, gali tave pasiimti dažniau, tegul tik įspėja močiutę.

Gruodžio 30 diena

Jolanta sėdėjo tėvų bute ir laukė Indrės. Ji su tėvu išvažiavo į Senųjų metų palydas miške. „Su tėvelio turistais“, – paaiškino dukra.

Buvo jau vėlu. Jolanta pradėjo nerimauti – na, kurgi jis tampo tą vaiką? Sušals, ims kosėti, o prižiūrėti teks jai. Paskui pradėjo bijoti, kad tik kas nors nebūtų atsitikę. Vis dėlto Senųjų metų palydos, gal išgėrė, o paskui vairavo neblaivus? Kai savo nuogąstavimus pasakė motinai, ji liepė neišsigalvoti niekų. „Jis tą mergaitę myli be proto, ir niekada nerizikuos“. Pagaliau kieme suūžė automobilis, trinktelėjo durelės ir pro duris įsiveržė Indrė, visa išraudusi, švytinti. Vos peržengusi slenkstį pradėjo pasakoti įspūdžius. Ten ir eglutę puošė miške, ir stirnoms ėdžias sukalė, ir palapines kurapkoms įrengė, ir rogėmis važinėjosi, ir laužą kūreno, ir šoko aplink jį, ir šašlykus kepė, ir Kalėdų Senelis atvažiavo rogėmis su tikrais arkliais. Ir dovanas dalijo... O Indrei atvežė Barbę. Dukra jos taip seniai norėjo, tik Jolantai atrodė, kad žaisliukas per brangus. Indrė buvo tokia laiminga ir nesiliovė čiauškėjusi, o Jolanta klausėsi ir vis labiau niaukėsi:

nuotaika prieš Naujuosius ir taip buvo nekokia – sveikinimo atvirukuose visi tik linki laimės, džiaugsmo, o gyvenimas jų vis neneša. Vienu atviruku ji vis dėlto apsidžiaugė: „Sese, linkiu Naujaisiais metais sulaukti gerų permainų. Aš jau seniai ant tavęs nebepykstu, mačiau, kaip tau sunku. Bet tu tyli, ir aš tyliu. Grįšiu per atostogas, tada ir pasikalbėsim. Jurga".

„Bet ir moka žmonės linksmintis, – galvojo Jolanta, klausydamasi mergaitės įspūdžių. – Niekada nebuvau tokiose palydose. Gaila. Pati nenorėjau. Atrodė, per žemas lygis".

– Mamyte, ten buvo daug gražių tetų, – kalbėjo Indrė.

– O tėvelio teta ar graži? – paklausė Jolanta.

– Kokia tėvelio teta? – nustebo dukra.

– Na, ta, su kuria tėvelis važiavo.

– Tėvelis važiavo su manim, o ne su teta, – įsižeidė Indrė. Bet tuoj vėl kažką prisiminė ir visa nušvito. – Oi, visai pamiršau. Mamyte, Senelis ir tau dovanėlę atnešė, buvo privyniota prie mano Barbės. – Ji nubėgo prie kabančio savo paltuko ir išėmė kažką iš kišenės. Ji padavė Jolantai mažą dėžutę. „Indrės mamytei", – buvo parašyta ant jos. Nustebusi Jolanta atidarė dėžutę. Ten buvo plonytė auksinė grandinėlė ir pakabukas – Jolantos zodiako ženklas Žuvys. Tokios ji jau seniai norėjo. Buvo rodžiusi Indrei, kai kartą jos abi vaikščiojo po parduotuves.

– Va, matai, mamyte, tu tokios norėjai. Kalėdų Senelis išgirdo ir atnešė, – džiaugėsi Indrė.

Jolanta vis žiūrėjo į grandinėlę.

– Niekaip nesuprantu kodėl, – tarė ji atsisukusi į motiną.

– Kaip nesupranti – leidai dažniau susitikinėti su Indre, – tyliai atsakė motina.

– Aš jos nenešiosiu – piktai tarė Jolanta. – Galėsi jam grąžinti. Leidau, kad pati norėjau. Tegul nemano, kad už tą grandinėlę nusipirko dukrą.

– Kaip nori, – sutiko mama. – Galėsiu atiduoti.

– O gal nereikia. Tegul būna, – suabejojo Jolanta. – Jam gal bus skaudu, jei grąžinsim.

Motina tik įdėmiai pažvelgė į dukterį, bet nieko nepasakė. Jolanta žinojo motinos požiūrį – žentas jai patiko, ir ji niekad nepritarė toms skyryboms. Pirmą kartą pamačiusi Vidmantą, ji pasakė: „Dievas, matyt, tau atėmė protą. Radai į ką iškeisti. Negi nematai, kad jis žaidžia su tavimi. Tuoj tave paliks. Minėsi mano žodį". Jolanta pyko, ginčijosi, bet mama buvo nepalenkiama: „Tu jo geriau pas mus nesivedžiok. Aš nemokėsiu apsimesti ir vaidinti, kad man malonu jį matyti".

Ir Jolanta paklaūsė– kam tie nereikalingi konfliktai, svarbu, kad tėvai prižiūri Indrę, kai ji vaikštinėja su Vidu... „Norėčiau, kad mama būtų buvusi neteisi. Bet ar man jo dar reikia? Turbūt ne. Buvau kvaila ir akla. Mačiau tai, ką norėjau matyti. O viskas buvo tik žaidimas. Kaip ir su Romu. Mano gyvenime vieni žaidimai. Ką gi, gal pažaisti ir dabar?" Ji priėjo prie telefono ir surinko Romo numerį. Ten

niekas nekėlė ragelio... „Rytoj Naujieji, koks siaubas! Prieš septynerius metus per Naujuosius buvo sprendžiamas mano likimas. Ar aš kada galėjau pagalvoti, kad Naujuosius sutiksiu viena. Na, taip, tarp giminių, bet vieniša. Ką čia sugalvoti ir kaip nedalyvauti tame šeimos sambūryje? Jau geriau tūnočiau sau namie prie televizoriaus. Ir skambinčiau visą vakarą Romui, o jo, aišku, nebūtų, nes kas gi sėdi vienas namie per tokią šventę. Kaip seniai šia proga linksminausi! Kai buvome studentai, sutikdavome kartu. Tada būdavo linksma. O pastarąjį kartą, prieš tuos septynerius metus, buvo labai romantiška – Atsisveikinimo simfonija Paveikslų galerijoje. Jis nė pusės žodžio nepasakė, kad nenori eiti, kad nekenčia tokios muzikos, priešingai, džiaugėsi, jam buvo malonu žingsniuoti per apsnigtą miestą. Ir nuotaika buvo tokia romantiška... O paskui, jau namie, tas laukimas nakties... Per kitus Naujuosius jau laukiausi Indrės. O vėliau šventėme arba pas jo tėvus, arba pas mano. Ir nieko gero – paprastas pasisėdėjimas prie apkrauto stalo ir televizoriaus. Su Vidu nė karto nesutikome kartu. Pernai jis lydėjo grupę „Naujieji metai – Kanarų salose". „Jolanta, mano gyvenimo svajonė būtų išsivežti ir tave, bet dabar mano finansinė padėtis tokia, kad aš negaliu nupirkti tau kelialapio. Man labai liūdna dėl to", – sakė jis tada. Įdomu, kas būtų buvę, jei būčiau pasakiusi, kad susimokėsiu už kelionę pati? Turbūt būčiau suardžiusi jo planus ir anksčiau sužinojusi, kiek jam manęs tereikia. Bet jis labai gerai žinojo, kad

aš niekada nepajėgsiu nusipirkti tokios kelionės. Kažin, kur jis šiemet ir su kuo? Gal Bahamuose? Rožių riteris. Romo duotas vardas. Labai taikliai pavadino. O Romas su kuo sutinka? „Draugių yra“, – sakė jis. Kurgi jų nebus. Kažin, jei ryt per M1 ar Radiocentrą pasigirstų toks skelbimas: „Simpatiška šviesiaplaukė trisdešimtmetė ieško partnerio Naujiesiems metams sutikti. Jei jus sudomino šis pasiūlymas, telefonas redakcijoje“. Vis kas nors paskambintų. Koks vienišas diedukas apie septyniasdešimt aštuoniasdešimt metų. Visi simpatiški trisdešimtmečiai turi su kuo sutikti Naujuosius. O gal atsirastų koks avantiūristas – reiktų pabandyti, – ir ji garsiai nusijuokė. Taip ir įsivaizduoju save atsakinėjant į dešimtis telefono skambučių. Ir tikrai taip padaryčiau, jei neturėčiau dar vienos mažutės vilties... Jei situacija kartosis ir kitais metais, aš tikrai tą iškrėsiu. Prižadu...“ Ji priėjo prie lango, atitraukė užuolaidą ir pažvelgė į kiemą – snigo dideliais kąsniais, visur buvo balta, gražu. „Rytoj Naujieji. Kaip būtų gera, kad jie atneštų tai, ko aš labiausiai trokštu...“

Vasario 5 diena

„Ištvėriau taip ilgai neskambinusi, turėtų įvertinti“, – galvojo Jolanta, rinkdama telefono numerį. Atsakė labai greit, vos spėjus skambtelėti. Turbūt jis sėdėjo visai šalia.

– O, Jolanta! Pagaliau paskambinot, – atrodė, kad jis nudžiugo.

– Turėjau įvairių reikalų, vis neprisiruošiau.

– O juk tai netiesa – vakarais jūs tikrai laisva.

– Taip, bet nenorėjau jums įkyrėti.

– Jūs ir neįkyrit. Man kartais visai įdomu su jumis paplepėti. Paskui atsiranda apie ką pagalvoti.

– Nejaugi?

– Taip, Jolanta, taip.

– Įdomu, apie ką jūs galite galvoti po pokalbių su manimi.

– Apie tas keistas būtybes – moteris. Kokios nelogiškos kartais jos būna, kaip nenuspėjamai gali pasielgti, kaip jos žiūri į viską. O kartu ir paanalizuoti nevykusį savo vedybinį gyvenimą. Pradedu suprasti, kad dabar negaliu dėl visko kaltinti žmonos. Tikriausiai visada kalti būna abu.

– Romai, jei jūs žmonos nemylėjote, ji jus nuolat graužė, nesistengė jūsų suprasti, tarp jūsų nebuvo nieko bendro, tai ko jums gailėtis? Tik dėl vaiko? Bet su vaiku jūs tikriausiai susitinkat.

– O kas jums sakė, kad aš gailiuosi? Aš tik pripažįstu, kad ne visada elgiausi tinkamai. Prieš skyrybas mūsų bendras gyvenimas buvo tikras košmaras – rietenos, įžeidinėjimai ir kitokios nesąmonės. Ir dažniausiai dukra tai matydavo. Iš pradžių aš lyg ir nenorėjau skirtis – jau sakiau, dėl vaiko, bet vėliau tiesiog lengviau atsikvėpiau. Žinot, eini į darbą su visai kitokia nuotaika. Nebijai grįžti namo, nes žinai, ten tikrai pailsėsi – bus tyla ir ramybė. Kai nori sekso, taip pat gali gauti, bet ne kaip malonę už nuopelnus. Susirandi moterį, kuriai su tavimi gera, kuri laukė ir vėl lauks susitikimo. Niekas nesako, kad esi nevykėlis, priešingai – pagiria ir pasidomi rūpesčiais.

– Ir niekada nesigailėtoje? – gerą Jolantos nuotaiką lyg vėjas nupūtė.

– Ne.

– Nesijautėte vienišas?

– Ne. Jolanta, čia viskas priklauso nuo to, kaip žiūrėsi į tą vienatvę. Turbūt ji labiau kankina moteris.

– Turite tokią, kuri jus supranta, su kuria norisi būti?

– Jolanta, aš jums jau esu sakęs, draugių yra. O jei turite galvoje vieną, su kuria norėčiau gyventi kartu, – tokios nėra, ir stengiuosi, kad neatsirastų, bent jau kol kas.

– Kodėl?

– Per daug gyvi pirmosios santuokos prisiminimai. Neseniai iš to išsivadavau. Ir vėl lįsti į spąstus? O jeigu vėl tas pats? O jeigu vėl vaikas? Vėl paleisti į pasaulį mažą patiklią būtybę, kuri nori, kad tėvelis ir mamytė gyventų kartu, nes myli abu ir labai sielojasi, kai jie riejasi? Ne, šito aš nebenoriu.

– Bet juk dabar viską žinote, elgtumėtės protingiau.

– O iš ko rinktis? Išsiskyrusios nenoriu. Nenoriu būti tėvas svetimiems vaikams. Niekad nesugebėčiau jų pamilti. Be to, mes juk pripažinome, kad dėl skyrybų kalti abu sutuoktiniai.

– Nebent vyras nuolat girtautų ir muštų žmoną bei vaikus, – įsiterpė Jolanta.

– Taip, bet, manau, mūsų šeimose to nebuvo. Galbūt iš pradžių vienas ir būna kaltesnis, bet kitas visai nenori padėti ištaisyti tą klaidą ir abu sėkmingai toliau griauna tą trapų pastatą.

– O neišsiskyrusių – negi nėra?

– Daug jaunesnės už save nenoriu, šiaip ar taip, mes jau skirtingų kartų, ir ilgainiui tai ims jaustis. Netekėjusios mano metų? Jos jau su savo kompleksais. Žinoma, jei sutikčiau moterį, kuri man labai patiktų, aš turbūt nesvarstyčiau, bet tokios kol kas neradau... O jūs, Jolanta? Supratau, jus labai slegia vienatvė. Bet ar tekėtumėt už bet ko, kad tik nebūtumėt vieniša?

– Ne. Dabar ir man būtų sunku. Visą laiką maniau, kad esu gana graži ir susirasti vyrą man nebūtų sunku.

Visada turėjau pasisekimą – ir šokiuose, ir kompanijose. Bet dabar, kai išsiskyriau, pamačiau, kad nakčiai susirasti nesunku, o ką nors rimčiau... Turbūt visi vyrai galvoja taip kaip jūs – kam man ta išsiskyrusi, kam man tas svetimas vaikas, pagaliau, jei išsiskyrusi, tai, matyt, ragana, nes vieno kalto nebūna.

– O jūs, Jolanta, niekad nepasiduodate pagundai susirasti ką nors nakčiai?

– Nenoriu pasiduoti, nes žinau, kokia po to bus savijauta. Minutei užsimiršti, kad paskui graužtumeis visą mėnesį? Per didelė prabanga!

– O gal po to kas nors išeitų?

– Išeitų! Dar vienai nakčiai.

Romas nusijuokė.

– Juk jūs jauna moteris, Jolanta. Pažinus, kas yra aistra, turbūt labai sunku be vyro. O gal jau davėte skaistybės įžadus?

– Gerai jums tyčiotis. Pats ką tik pasakėte savo požiūrį į drauges. O jei visi taip galvoja – mano padėtis beviltiška, niekad nesusirasiu vyro.

– O kam jums, Jolanta, tas vyras. Juk vieną jau turėjote. Ar neužteko meilužio? Jis gal būtų ir likęs, bet ne – pradėjote lenkti į vedybas. Tos moterys – labai keisti padarai. Mano, kad kitas vyras, tai jau pasakų princas – ir tvarkingas, ir užjaučiantis, ir mandagus, ir paslaugus, ir darbe nepavargsta, ir problemų neturi. Kiekvieną dieną tik ir neša į namus gėles ir šampaną.

– Tai jau ne, – nusišaipė Jolanta. – Jei jis neštų gėles ir šampaną iš mūsų bendrų pinigų, aš visai tuo

nesižavėčiau. Tai meilužei galima nešti, kai dar nėra bendro ūkio. O aš seniai žinau, idealų nebūna. Jaunystėje jų daugiau, o apie trisdešimt – labai sumažėja. Nereikia idealo – reikia normalaus vyro.

– Net tokio, kuris neuždirba daug pinigų, nepasideda daiktų į vietą... ir dar daro milijoną dalykų, kuriuos jūs įsivaizduojate kitaip.

– Bet dar kartais apkabina, priglaudžia, pabučiuoja, pasako, kad tu graži, miela, kad tu jo...

– Oho! Kokia jūs sentimentali!

– Negi jūs manote, kad aš visai bejausmė?

– Nemanau, jūs juk mylėjote tą savo riterį.

– Tai nebuvo meilė.

– O kas galėjo būti, jei ryžotės skirtis?

– Apsvaigimas, kvailystė.

– Bet tada jums atrodė, kad tai meilė. Ir gal būtų atrodę ir toliau, jei ne ta jo išdavystė.

– Aš būčiau labai greitai praregėjusi, jei jis būtų mane vedęs. Gyvenimas vėl būtų buvęs toks pat kaip ir su vyru – nuobodus, kasdieniškas, pilnas barnių ir abejingumo. Būtų buvę netgi blogiau.

– Šit kaip? – jis aiškiai šaipėsi. – Kodėl blogiau?

– Todėl, kad jis egoistas ir artistas – visą laiką meluoja ir vaidina. Be to, manau, būtų netilę skambučiai, pranešinėjantys apie jo meilės nuotykius.

– Sakėt, jūsų vyras taip pat buvo egoistas.

– Taip, bet dar ne toks. Jis bent neapsimetinėjo. Nors nežinau, gal kiek ir apsimetinėjo... Bet čia jau mūsų abiejų kaltė. O Vidas?.. Aš nė pati nežinau, kas

iš mūsų bendravimo buvo tikra, o kas – vaidyba. Kai blaiviai žiūriu į praeitį, matau daug detalių, rodančių, koks spektaklis buvo man suvaidintas ir Bulgarijoje, ir vėliau Vilniuje. Eilinis kurortinis romanas. Ir dar mano dukra, jis jos niekada nebūtų pamilęs, kaip jūs ir sakėt apie svetimus vaikus. Visa ta istorija – nesąmonė. Bėgau nuo kasdienybės, mačiau tai, ką norėjau matyti, o viskas buvo netikra.

– Apgailestaujat?

– Liko toks kartėlis. Nors, žinoma, žmogui kartais reikia šalto dušo, kad pamatytų, koks yra pats ir ką darė kitam. Aš buvau bloga žmona, bloga motina. Atėmiau iš vaiko tėvą, galvojau tik apie save ir nieko nepadariau, kad išsaugočiau šeimą, netgi atvirkščiai – pati ją sugrioviau. Dabar lieka po laiko nagus graužtis.

– Jolanta, aš ką tik išgirdau daug garsių žodžių, bet širdies gilumoje jūs taip nemanote.

– Žinoma, nebuvau vien tik aš kalta, bet mes galėjome gyventi. Jei tik kas būtų davęs dabartinį protą...

– Norėtumėte vėl gyventi su buvusiu vyru?

– Sunkus klausimas. Nežinau. Turbūt nieko mums neišeitų. Jis negalėtų man atleisti. Be to, reikia abiejų pastangų. Ko gero, vėl būtų tas pats.

– Ir aš taip manau, Jolanta.

– O jūs nenorėtumėt gyventi su buvusia žmona?

– Ne. Kam grįžti į pragarą? Aš jums jau sakiau, kad dabar gyvenu tikrai gerai – ramiai, laisvai. Kodėl turėčiau to atsisakyti?

– Taip, jūs teisus, – atsiduso Jolanta. – Ryt anksti keltis. Labanakt.

„Ir vėl ilgai nebus noro jam skambinti, – pagalvojo Jolanta, padėjusi ragelį. – Kvailystė visi tie mūsų pokalbiai. Nusirenginėjimas prieš kitą, išsiplakimas – beje, tik iš mano pusės. Jis laimingas, džiaugiasi laisve. Vyrams geriau. Žmonos jam nereikia, meilužių turi, tik stengiasi jų per arti neprisileisti, vienatvės nejaučia. Jis gali susidomėti, kaip tu čia nesusirandi partnerio nakčiai, bet niekaip nesupranta, jog moteriai reikia turėti šalia artimą žmogų. O jo nėra!“

Kovo 7 diena

Jolantos gimtadienis buvo kovo aštuntąją. Zodiako ženklas – Žuvys. Pagal horoskopą tai dvilypė, prieštaringa asmenybė. Visą gyvenimą kažko ieškanti ir nerandanti. Ir ženkle – dvi žuvys, plaukiančios priešingomis kryptimis. Apie Žuvis nereikia spręsti iš išvaizdos, nes ji dažnai apgaulinga, slepianti tikrąją Žuvų prigimtį...

„Tinka viskas, ar ne?“ – galvojo Jolanta, eidama namo atšventusi gimtadienį darbe su kolegomis. Jos gimimo diena sutampa su Tarptautine moters diena. Anksčiau, kai šią dieną švęsdavo visi, miestas tiesiog pražysdavo. Visi eidavo nešini gėlėmis, dažniausiai blyškiomis tulpėmis. Ir Jolantai atrodydavo, kad jos gimtadienį miestas švenčia kartu su ja. Nejučiomis norėjosi šypsotis. Dabar viskas buvo kitaip – pasikeitė tradicijos, ir tik kur ne kur šmėstelėdavo koks žiedelis. Tarptautinės moters dienos Jolanta visai nepasigedo, nes ji visada asocijuodavosi su moterimis, dirbančiomis lygiai su vyrais, – kranininkėmis, asfalto klojėjomis, betonuotojomis, vilkinčiomis baisiais darbiniais kombinezonais. O pastaruoju metu – su

feministėmis, kurių ji taip pat nemėgo. Ir visai nebuvo gaila, kad ši šventė tapo nepopuliari. Tik tai, kad mieste nebuvo matyti gėlių, temdė ir taip niūrią jos nuotaiką.

Ji nešėsi bendradarbių dovanotas frezijas ir galvojo, kad visai nebenori švęsti savo gimtadienių. Trisdešimt metų – tai baisu. Kiek dar laiko atrodysiu graži? Trisdešimt – kažkokia riba, kurios nesinori peržengti. Nors Balzakui, sako, labiausiai patiko moterys, kurioms per trisdešimt. Kitų nuomone, Balzako moteris – pati geriausia, subrendusi tikrai meilei, žinanti savo vertę, elegantiška. Tik kad nėra kam to parodyti.

Indrę iš darželio pasiėmė mama. „Atšvęsk su draugais, o rytoj pietų ateik pas mus, – pasakė ji. – Atvažiuos Jurga. Vis dėlto jubiliejus...“ „Su namiškiais tai aš atšvęsiu, o draugės galės užeiti sekmadienį po pietų. Dar likę mamos prigamintų valgių. Ir iš viso šiandien mano nuotaika ne tokia, kad norėčiau matyti drauges“.

Grįžusi namo Jolanta pamerkė gėles, pastatė dovanotąją vazą ant stalo – kambaryje tuoj pasidarė jaukiau. „Gal važiuoti pas tėvus dabar? Ką aš čia veiksiu viena? Bet ne – tada reikės padėti mamai šeimininkauti, o to tai visai nenoriu. Penktadienis. Tvarkyti butą tingiu. Megzti nėra įkvėpimo“. Taip jai besvarstant staiga pasigirdo durų skambutis. Jolanta atidarė ir nustėro – Vidas. Jis lyg niekur nieko nusišypsojo ir ištiesė Jolantai didžiulę puokštę raudonų rožių. Tikriausiai jų buvo trisdešimt.

– Su gimimo diena, Jolantėle. Žydėk, kaip šitos rožės!

Sutrikusi Jolanta paėmė gėles. Dar niekas niekad jai nebuvo dovanojęs šitiek gėlių.

– Ačiū, – tyliai tarė ji, imdama gėles. – Bet kam tiek reikėjo. Juk rožės dabar tokios brangios.

– Dėl tavęs, Jolantėle, man nieko negaila. O pabučiuoti galima? – sustabdė jis benusisukančią Jolantą. – Vis dėlto gimtadienis.

Jolanta išraudo ir atsuko skruostą. Jis pakštelėjo nusivylęs ir paklausė:

– Taip ir stovėsim prie durų? Nepakviesi užeiti?

– Užeik, žinoma, – Jolanta pasitraukė nuo durų ir nuėjo merkti gėlių. Kai ji grįžo su vaza, Vidas patogiai įsitaisęs jau sėdėjo ant sofos. Ant stalo stovėjo butelis šampano „Karalius Mindaugas“, didžiulė dėžė „Rafaelos“ saldainių, buteliukas prancūziškų kvepalų.

– Čia tau, Jolantėle, priedas prie gėlių. Man atrodo, kad tokia moteris kaip tu turi gerti tik aukščiausios rūšies šampaną, valgyti dieviškus saldainius ir kvepintis pačios garsiausios firmos kvepalais.

Bet Jolanta jau buvo susitvardžiusi, atgavusi pasitikėjimą. Ji šaltokai atsakė:

– Šito tikrai nereikia. Aš negaliu priimti.

Jis jau tiesė ranką į šampano butelį.

– Kur taurės – reikia atšvęsti. Tokie gražūs jubiliejai ne kasdien pasitaiko.

– Taip, bet aš visai nesiruošiu su tavimi švęsti. Aš iš viso nesitikėjau pamatyti tave po tiek laiko.

– Jolantėle, aš buvau kursuose turizmo verslo organizatoriams Vokietijoje. Be to, tas mūsų paskutinis pokalbis buvo toks nevykęs, ir apskritai – padėtis gerokai kvaila. Nedrįsau tau skambinti. Maniau, labai pyksti, juk žinojau, kokia tu pantera, – ištiesė ranką norėdamas ją paglostyti, bet Jolanta išsilenkė, ir ranka pakibo ore.

– Na, Jolantėle, nereikia, nebepyk. Išgerkim šampano ir pamirškim, kas buvo. Neverta dėmesio nei istorija, nei moteris. Aš jai liepiau akyse man nesirodyti. Nepakenčiu, kai kiti kišasi į mano gyvenimą.

– Bet juk ji norėjo man kažką pasakyti, turbūt manė turinti tam teisių.

– Jolanta, atleisk man, kvailiui. Užėjo silpnumas. Tu buvai tada tokia irzli, nepatenkinta manimi, na ir nutariau „pakeisti aplinką". Bet visa tai – jau tolima praeitis. Daugiau nė vienos moters neturėjau. Galvojau tik apie tave.

– Man sakė, kad tu su ja Kanarų salose buvai, – pasakė Jolanta šiaip sau spėdama. Niekas nieko jai nebuvo sakęs. Ir suprato pataikiusi į dešimtuką. Jis nustėręs pažvelgė į ją: „Kas tau sakė?"

– Turime bendrų pažįstamų, – šyptelėjo Jolanta. Jai pasidarė labai smagu matyti jį tokį sutrikusį.

Vidas turbūt nusprendė, kad geriau bus prisipažinti.

– Jolanta, tai buvo didžiausia mano gyvenimo klaida. Aš tikrai su ja baigiau tą vakarą ir daugiau nė karto nebemačiau.

– Bet man nepaskambinai, neatsiprašei...

– Mažule, juk sakiau, buvau Vokietijoje.

– Visą tą laiką?

– Šešis mėnesius. Kursuose. Vėliau dirbau. Dabar turiu užtektinai pinigų, galėsiu tave vežtis kad ir į pasaulio pakraštį.

– Nemanyčiau, kad į Kanarų salas ji važiavo už savo pinigus... – pašaipiai tarė ji.

– Jolanta, ar man ant kelių atsiklaupus tavęs atsiprašyti? – Jis jau ruošėsi tai daryti, bet Jolanta riktelėjo:

– Nedrįsk! Šiame spektaklyje tik tokių melodramatiškų scenų ir trūko!

– Jolanta, aš tau skambinau iš Vokietijos. Dieną prieš Naujuosius. Sukau gal dešimt kartų, bet vis buvo užimta. Taip norėjau išgirsti tavo balsą, pasveikinti su šventėmis.

– Vidai, o laiškai iš Vokietijos taip pat neina?

– Jolanta, tu nepatikėsi, bet aš nežinau tavo namo numerio. Žinau, kur ateiti, o numerio neįsidėmėjau...

– Netikiu, bet pagaliau – tai nesvarbu. Kas nutrūko – nesumegsi.

– Jolanta, nekalbėk šitaip. Kas buvo tarp mūsų...

– Buvo, bet pražuvo.

– Nekalbėk taip, nereikia. Aš juk mačiau, kaip atrodei, kai atidarei duris. Tikrai džiaugeisi, o dabar pradėjai vaidinti.

– Nustebau, sumišau, bet neapsidžiaugiau. Nėra ko džiaugtis, Vidai. Tiesiog man nebereikia tavęs, ap-

žavai išsisklaidė – aš praregėjau, ir tau mano gyvenime vietos nėra.

– Bet man reikia tavęs!

– Šįvakar, nes dėl kažkokių priežasčių likai vienas, o nori turėti moterį...

– Jolanta, aš to nepakęsiu, – jis vis labiau karščiavosi. – Aš juk prisiminiau tavo gimtadienį. Aš juk sakau – neturėjau jokios moters, nors progų buvo kiek nori. Galvojau tik apie tave.

– Aš tuo netikiu, nors man visai nesvarbu, ar tu ką turėjai, ar ne.

– Aš visai ne taip įsivaizdavau mūsų susitikimą, Jolanta, – liūdnai tarė Vidas. – Žinoma, maniau, kad tu pyksti, bet tikėjausi, kad vėliau man atleisti, mes išgersim šampano ir pagaliau viskas grįš į savo vietas. Viskas vėl bus kaip anksčiau. Jolanta, tu atsimeni mūsų pirmas naktis Bulgarijoje? – jo balsas darėsi gilus, aksominis, toks, koks anksčiau ją taip jaudino. Ir Jolanta pradėjo svaigti – taip norėjo vėl pajusti jo glamones, bet tuoj pat atsipeikėjo.

– Ne, Vidai, – tarė ji ir pasitraukė toliau, kad jis negalėtų pasiekti. – To nesugrąžinsi. Aš jau nieko nebenoriu. Eik namo. Pasiimk viską, ką man atnešei, – tikrai atsiras, kas visa tai įvertins.

– Atsirastų, – piktai tarė Vidas, per anksti apsidžiaugęs pergale. – Bet nenoriu. Nė vienos! Noriu tavęs! Tavęs pasiilgau! Beprotiškai!

– Žinai, pirmosiomis dienomis po to paskutinio pokalbio aš taip norėjau, kad tu man tai pasakytum,

ir tikrai viskas būtų buvę kaip anksčiau. Atrodė, buvau kvaila kalbėdama apie vedybas, o tu teisus – kam susipančioti. Tu tik grįžk pas mane, ir aš tau niekad dėl nieko nepriekaištausiu, visada būsiu meili, linksma, ir mums vėl bus gera. Bet dabar suprantu – viskas taip ir turėjo būti, ir gerai, kad praregėjau anksčiau. Viskas buvo tik apgaulė, iliuzija, miražas.

– Jolanta, visai ne! Aš noriu tave vesti, bet tai norėjau pasakyti, spausdamas tave nuogą glėbyje, pavargusią nuo meilės...

– Vesti? – ji nusikvatojo. – Betgi tai nesąmonė!

– Jolanta, tu visada to norėjai.

– Bet kaip tu nesupranti, kad viskas pasikeitė.

– Taip, pasikeitė! Aš to nenorėjau, o dabar noriu. Aš tave myliu ir nenoriu prarasti.

– Žodžiai, Vidai. Aš daug kartų juos girdėjau. Turbūt per daug, kad jie darytų kokį nors įspūdį.

– Nežinau, kaip tau įrodyti, kad tai tiesa. Aš tave myliu ir noriu vesti.

– Nereikia įrodinėti, nes aš tavęs nemyliu ir nenoriu vėl įsipainioti į tą meilės žaidimą.

– Jolanta, bet juk tu tikrai mane mylėjai!

– Kažin, greičiausiai buvau įsikalbėjusi.

– Meluoji! – jis negalėjo patikėti, kad čia ta pati nuolankioji Jolanta.

– Na, dėl praeities – nežinau, gal ir taip, bet dėl dabarties esu visiškai tikra – dabar aš noriu, kad tu išeitum.

– Na gerai, – iškošė Vidas, keldamasis nuo sofos. – Kai praeis tas ožys tu man paskambinsi.

– Nepraeis... – ji papurtė galvą. – Tikrai ne. Viskas jau vieni pelenai...

– Dar pažiūrėsim, – pasakė jis, vilkdamasis striukę ir eidamas prie durų.

– Pasiimk, ką atnešei, – sustabdė jį Jolanta. – Aš nenoriu tavo dovanų.

– Gali išmesti per balkoną, – sušnypštė jis ir išnyko koridoriuje.

„Na štai – ir gavau gėlių nuo „vienintelio". Ir kokių, ir kiek! O kur dar visa kita! Kvepalai – mažiausiai 300 litų. „Rafaela" – dėžutė tokia, kokiomis apdovanojo vaikus per „Taip ir ne". Ot apsidžiaugs Indrė: „Kokoso skonis? Kokia pagunda!" – ji atmintinai moka visas reklamas... Ir myli mane, ir vesti nori, ir atsiprašinėja – viskas taip, kaip norėjau. O aš visko atsisakiau – šaunuolė, ar ne? Net kelionės į pasaulio pakraštį... Ir dėl ko – turbūt esu kvaila. Būtų sugrįžę viskas – dėmesys, glamonės, jis būtų buvęs toks švelnus ir geras, nes jaučiasi kaltas ir dėl kažkokių priežasčių nori mane susigrąžinti. Juk dar visai neseniai galvojau – tegul tik grįžta, tegul būna meilužis. O dabar ir to atsisakiau. Viskas nutrūko, perdegė, dingo... Ir negaila. Negaila? Ar tikrai? Jis skambino iš Vokietijos ir sakė, kad visą laiką buvo užimta. Na taip, aš tikriausiai kalbėjau su Romu... Romas! Štai ko man dabar reikia!" Ji priėjo prie telefono ir pakėlė ragelį. Jo tikriausiai nebus – kas gi sėdi namie penktadienio vakarą. O jei sėdi – tai ne vienas.

Žinoma, jo nebuvo. Jolanta ilgai klausėsi pypsėjimo ir pagaliau atsidususi padėjo ragelį. Eiti pas tėvus? Ne, tik ne ten. Tai ką daryti? Kažkaip norėjosi prasiblaškyti, nuvyti tas sunkias mintis. Ir Jolanta prisiminė draugės pasiūlymą eiti į vakarą „Kai tau per trisdešimt...“ Ji buvo nusprendusi neiti, bet dabar paskambino Vikai ir pasakė, kad apsigalvojo – eis.

Jolanta labai nemėgo tų vakarų atmosferos. Moterų paprastai du tris kartus daugiau negu vyrų. Jie stovi būreliais ir kritiškai nužvelginėja visas, renkasi prekę – pasiūla juk didelė. Kelios laimingosios šoka, o kitos, sėdinčios, žvelgia priešiškai, apkalbinėja. Šiandien Jolanta buvo nusprendusi nesėdėti. Ji atrodė gerai – madinga žydra suknelė glotniai apgulė jos nepriekaištingą figūrą, atidengė grakščias kojas – Jolanta nebijojo nešioti trumpų drabužių. Kas jau kas, o kojos tai tikrai gražios. Ji stengėsi atrodyti nerūpestinga, šypsojosi, ir ją pastebėjo – kvietė vieną šokį po kito. Ji laiminga juokėsi – tegul pavydi tos, kurios sėdi, tegul apkalba.

– Matei Romą? – paklausė Vika.

– Kokį? – krūptelėjo Jolanta.

– Tą patį. Žiūrėk, ten prie durų, ruošiasi išeiti.

Paskelbė „merginų“, ir Jolanta strimgalviais puolė prie durų, kad dar spėtų jį pasivyti. Atbėgo pačiu laiku.

– Galima jus? – uždususi paklausė ji.

Jis linktelėjo ir nusivedė ją į salės vidurį.

– Kodėl reikėjo taip bėgti? – pašaipiai paklausė.

– Norėjau pavyti, kol dar neišėjot.

– Aš tikrai jau būčiau išėjęs. Nebuvo nuotaikos šokti.

– O su manim?

– Su jumis galima.

– Kodėl?

– Labai gražiai atrodote, gerai šokate.

– Man malonu tai girdėti, – pasakė Jolanta. – Ar jūs žinot, kad mes pažįstami?

– Numanau, Jolanta, pažinau jūsų balsą.

– Taip, aš ta pati Jolanta, kuri įkyri jums savo telefono skambučiais.

– Kodėl įkyrite – jūs skambinate labai retai. – Jie kiek patylėjo, ir jis paklausė: – Daug šokote?

– Taip, daug. Ir jau pavargau.

Romas nusijuokė.

– Ką turėčiau dabar pasakyti? Pasiūlyti eiti kur nors ramiai pasėdėti, pailsėti? Tikriausiai tą padarytų bet kuris iš jūsų partnerių.

– Tikriausiai, – nusijuokė ir Jolanta. – Šįvakar man jau trys siūlėsi „pasiieškoti ramesnės vietos".

– Taip, Jolanta, tai būdinga.

– Ir jūs taip kalbat?

Jis juokėsi.

– Panašiai. Kartais.

– O dabar?

– Aš, matot, šiandien nebuvau nusiteikęs „ieškoti ramesnės vietos".

– Gaila, man čia tikrai jau nusibodo, be to, rytoj mano gimtadienis. Galėsiu jau teisėtai eiti į tuos „Kai tau per...“

– Ir jūs nešvenčiate, o atėjote čia?

– Švęsiu ryt. Pas tėvus. O šiandien nebuvo noro švęsti, norėjau prasiblaškyti.

– Gerai, Jolanta, jei jau tokia proga, bėkim iš čia. Gal nueisim kur nors išgerti kavos.

Vakaras buvo nešaltas, ir jie lėtai ėjo Gedimino prospektu. Kalbėjosi daugiausia apie tai, ką šiandien rašė „Lietuvos rytas“ – apie Lietuvos aferistus ir išviliotus milijonus.

– Keičiam temą, – staiga pasiūlė Romas. – Juk šiandien jūsų gimtadienis. Ar daug gėlių gavote?

– O, daug! Puokštę frezijų ir trisdešimt raudonų rožių.

– Oho! Nejaugi atsirado tas riteris su rožėmis?

– Taip, tik pusmetį pavėlavęs. Manė, kad šampanas, rožės, gražūs žodžiai gali sugrąžinti praeitį.

– Negali? – jis atrodė labai susidomėjęs.

– Pasirodo, ne. Viskas jau perdegė ir subyrėjo.

– Taip jau nieko ir nebeliko?

– Kad turbūt nieko ir nebuvo – bėgimas nuo kasdienybės, ir tiek. Norėjau, kad jis ateitų, atsiprašytų, pasakytų tuos žodžius, maldautų už jo tekėti. Visa tai buvo, bet, deja, nepadarė jokio įspūdžio. Paprašiau išeiti, ir viskas.

– Tikriausiai nereikėjo to daryti. Ar net teks gailėtis – vyrai šiais laikais nesimėto.

– Nežinau, Romai. Turbūt kai mums trisdešimt, atidžiau imame vertinti žmones, ir kuo toliau, tuo sunkiau rasti gerą partnerį. Pastebime visas ydas. Jaunystėje viskas atrodo kitaip, o dabar – žiūri, svarstai ir pagaliau nusprendi, kad nieko gero. Palygini su „buvusiu" ir matai, kad geriau tai tikrai nebus, o gali būti ir blogiau. Na, ar ne taip?

– Tikriausiai taip. Kol dar nepatyręs to šeimyninio gyvenimo, visos kliūtys atrodo įveikiamos, o dabar žinome, kad taip nėra.

– Ne, čia jūs neteisus. Kol nežinome, koks tas šeimyninis gyvenimas, atrodo, kad tų kliūčių visai nebus. Vėliau jos atrodo nenugalimos, o dabartiniu protu vertinant – lengvai įveikiamos, o kitur netgi dirbtinės. Pradedi suprasti, kad vienas kito neperauklėsi, tik gali pasistengti prisitaikyti. Atrodo, kad jei vėl viską pradėtum iš pradžių, tų kliūčių sugebėtum išvengti.

– Gudri jūs, Jolanta, bet ir aš nekvailas, – atsakė Romas. – Aš apie šeimą iš naujo visai negalvoju.

– Kodėl į viską, ką tik aš pasakau, jūs taip sarkastiškai reaguojate?

– Žinote, vis dėlto šiokia tokia gyvenimo patirtis verčia taip elgtis.

– Kodėl visur reikia įžiūrėti spąstus? Negi žmonės savo gimtadienio proga negali atsipalaiduoti ir paprasčiausiai pabendrauti. Aš šiandien ketinau eiti pas tėvus, jau ir dukra ten, bet tas netikėtas vizitas sugadino nuotaiką, tai ir nusprendžiau prasiblaškyti. Kaž-

kas ir jus atvijo į tą vakarą. Pats sakėte, kad ramesnės vietos nebuvot nusiteikęs ieškoti, vadinasi, užplūdo kažkokia melancholija. Kodėl jūs visą laiką apsimetinėjate? Mūsų pokalbiuose telefonu jūs visada toks patenkintas, išsivadavęs iš žmonos tironijos šaunuolis. Ir tik labai retai pasigirsta kažkas žmogiškesnio...

– Jūs iš manęs jau pradedate kažko reikalauti, Jolanta?

– Trupučio nuoširdumo. Bet aš nieko nereikalauju, tiesiog norėčiau...

– Man atrodo, nuoširdumo pakanka. Aš jums sakau tai, ką galvoju, ir nesistengiu pasirodyti geresnis. Nereikia tų apgaulingų iliuzijų.

– Aš su jumis sutinku, bet nejaugi jums atrodo, kad stengiuosi pasirodyti geresnė, negu esu?

– Kartais atrodo, Jolanta, ir tada aš jums pasakau.

– Jūs jau niekuo nebetikite? – paklausė Jolanta. Jos pakili nuotaika, atsiradusi bešokant, ypač išvydus Romą, buvo seniai išsisklaidžiusi, ir ji jau gailėjosi, kam iš viso prie jo priėjo.

– Aš tiesiog blaiviai žiūriu į gyvenimą, – atsakė jai Romas.

– Tai nors vieną dalyką pasakykite, kodėl jūs šįvakar atėjote į šokius?

Romas kiek patylėjo svarstydamas, ką atsakyti, ir pagaliau apsisprendė:

– Jūs buvot teisi – bėgau nuo melancholijos. Buvau susitikęs vieną žmogų. Mūsų pokalbis buvo toks keistas... Pasidarė liūdna ir nenorėjau eiti namo.

– Tai buvo moteris?

– Ne, ji dar ne moteris. Bus kada nors...

Jolanta tylėjo galvodama, kaip čia jai atsisveikinti. Romas taip pat nieko nesakė.

– Žinot ką, Jolanta, – staiga prakalbo jis. – Meskim šiandien tas liūdnas mintis, geriau pamėginkim įlįsti į kokią kavinę.

Po kiek laiko jie jau sėdėjo prie mažo jaukaus staliuko ir gurkšnojo šampaną. Grojo tyli muzika, degė žvakė.

– Rūkysit? – paklausė Romas, ištiesdamas „Marlboro" pakelį. – Čia galima.

– Aš nerūkau, – atsakė Jolanta.

– Argi? Nelabai norėčiau tuo patikėti, – jo akyse blyksėjo pašaipios ugnelės.

– Tikrai ne. Mečiau prieš kelis mėnesius.

– Ar galiu paklausti kodėl?

– Buvęs vyras pasakė dukrai, kad mama numirs vėžiu, ir tada ji gyvens su tėveliu. Nusprendžiau jam nesuteikti tokio malonumo. O jei rimtai – noriu įsitikinti, ar turiu bent kiek valios, ar galiu pasiekti, ką užsibrėžiu.

Romas nieko neatsakė, ir kurį laiką jie tylėdami valgė kepsnį.

– Romai, juk jūs nemėgstate kavinių, – staiga vylingai tarė Jolanta. – Sėdėti čia turbūt didelė kančia.

– Kartais su gražia moterimi visai malonu pasėdėti.

– Ar šiandien malonu?

– Šiandien taip.

Jolanta jau šypsojosi, sukiodama taurę rankoje. Romas žiūrėjo į ją ir tylėjo.

– Man pasidarė taip lengva, gera, dingo įtampa ir visos problemos kažkur nutolo, – kalbėjo ji. – Ta muzika ramina. Daina „I swear" man labai patinka. Aš turiu kasetę su visomis mėgstamiausiomis dainomis: „I will always love you", „Can't live", „Always", „I can't help falling in love with you". Ar jums jos patinka? Ko jūs į mane taip keistai žiūrite?

– Grožiuosi jumis, – tarė Romas. – Jūsų plaukai taip mirguliuoja žvakės šviesoje. Taip ir norisi paliesti. Ir ta suknelė jums tinka – dar labiau išryškina jūsų nuostabias dideles akis. Jūs labai graži moteris, Jolanta.

Ji visa išraudo, širdis smarkiau sutuksėjo.

– Žinot, man buvęs vyras niekada nesakydavo, kad aš graži...

– Jūsų buvęs vyras apskritai daug kur elgėsi kaip tikras idiotas! – staiga kažkodėl užsiplieskė Romas. – Aš šiandien visiškai nenoriu apie jį girdėti! Negi negalime pasikalbėti apie ką nors kita?

Jolanta nuoširdžiai nusikvatojo.

– Gerai, pažadu, daugiau apie jį neužsiminsiu. Nepykit, gerai? – Jis dar vis buvo paniuręs, ir Jolanta per staliuką ištiesė ranką. – Taika?

Jis paėmė jos ranką, spustelėjo ir nepaleido, o paskui pasilenkė ir priglaudė lūpas prie jos delno. Jolantai visu kūnu perbėgo drebulys, ji dar labiau išraudo ir žiūrėjo į Romą visiškai sutrikusi.

– Jūs tikras džentelmenas, – pagaliau tarė ji, atsargiai ištraukdama ranką. Norėdama išblaškyti juos apėmusią nuotaiką, pridūrė: – O aš jau šampano nebeturiu.

– Oi, atleiskit, – atsitokėjo Romas. – Aš paieškosiu padavėjo. – Ir pakilo nuo staliuko.

Kai jis grįžo, Jolanta buvo jau visai susitvardžiusi, ir kurį laiką jie plepėjo visokius niekus. Ji vėl buvo žaisminga ir nuolat šypsojosi.

– Jolanta, jūs nesišypsokit taip, – pasakė Romas.

– Kaip? – juokėsi ji. – Gundomai?

– Maždaug, – jis taip pat nusijuokė. – Bijau neatsispirti jūsų žavesiui.

– Na, manau, jums tai negresia. Jūs toks protingas vyriškis...

– Jūs pamiršot alkoholį, muziką...

– Manau, kad pavojus grėstų tada, jei čia, antrame aukšte, būtų įrengti kambariukai tokioms apsvaigusioms nuo alkoholio ir muzikos poroms. Kadangi jų nėra, o iki Karoliniškių labai toli, tai visas šampanas spės išgaruoti. Be to, manęs nebūtina lydėti, galima įsodinti į taksi... Taigi nebijokit, – šaipėsi ji.

– Įtikinot, – pagavo jos toną Romas ir pamojo padavėjui: – Dar šampano ir kavos. Švęsti tai švęsti.

Kovo aštuntoji

Rytas išaušo darganotas, ėmė lyti, ir dabar visur telkšojo purvinos balos. Šventiška nuotaika buvo jau seniai išnykusi. Jie sėdėjo Jolantos virtuvėje ir tylėdami gėrė kavą, kiekvienas paskendęs savo mintyse. Jolanta pakėlė akis ir tiriamai pažiūrėjo į Romą. Jis atlaikė jos žvilgsnį, bet nieko nepasakė.

– Na, užteks! – pagaliau nutraukė tylą Jolanta. – Sakyk ką nors. Sakyk, ką dabar galvoji.

– Aš galvoju, kad nereikėjo mums šito daryti, Jole. Apsvaigom abu, o kas toliau?

– O toliau kaip anksčiau – kartą per mėnesį pokalbis telefonu.

Romas papurtė galvą.

– Negalės likti taip, kaip buvo. Dabar jau ne. Tu pasijusi vieniša, norėsi, kad atvažiuočiau...

– Aš? O tu? Tau visai manęs nereikės?

– Na, gal man šiek tiek kitaip...

– Tau taip blogai buvo... šiąnakt?

– Kam klausi, Jole, juk žinai, kad abiem buvo gera, bet mes kalbame ne apie tai. Kiek tai galės tęstis? Juk

reikės kažką nuspręsti. Mes abu tokie nusivylę šeimyniniu gyvenimu, žinome visas tamsiąsias jo puses... Mums nieko neišeis.

– Galbūt tu per daug žinai apie mano nevykusią meilės istoriją? Aš tau bjauri?

– Ne. Aš galėčiau ją užmiršti, žinoma, jei tu pati neprisimintum.

– Tai dėl charakterio?

– Ne vien dėl tavojo. Dėl mūsų abiejų. Nesugebėsim išvengti senų klaidų. Ir vėl prasidės pragaras. Mes abu per daug gerai žinome, ką tai reiškia.

– Bet žinodami galime pasistengti, kad to nebūtų.

– Netikiu, Jole. Gal kurį laiką, o paskui atsibos – pamiršim gautas pamokas, vėl pristigsim kantrybės.

– Norėčiau likti Jolanta, – tarė ji.

– Gerai, – gūžtelėjo pečiais Romas. – Koks skirtumas. Tai nieko nekeičia.

Jolanta priėjo prie lango ir ilgai žiūrėjo į lietų, pirštu braižydama aprasojusį stiklą.

– Romai, – tarė ji ir atsisuko į jį. – Kodėl mes kalbame apie šeimą? Kas mums liepia ją kurti? Aš noriu būti tavo meilužė, tavo ir niekieno kito. Pats klausi, ar kartais nenorėčiau susirasti ko nors nakčiai. Noriu! Aš suradau tave!

– Nežinau, Jolanta, aš dabar jaučiuosi toks tuščias. Sunku būtų ką nors duoti kitam. Aš tau negaliu nieko žadėti, todėl ir nežadu. Geriau karti tiesa negu kažkokios apgaulingos iliuzijos.

– Aš tau netinku... kaip meilužė?

– Jolanta, patikėk, buvo gera. Galbūt ir visą laiką mums būtų gera... lovoje, bet aš ne apie tai. Aš apie ateitį. Nenoriu vėl to paties iš naujo, nenoriu vėl kažką rasti ir prarasti. Bijau! Antras praradimas gali būti daug skaudesnis. Aš ne vien apie mus kalbu...

– Aš suprantu, – skubiai tarė Jolanta. – Nereikia.

– Gerai, nereikia, – sutiko jis.

– Vadinasi, viskas? – paklausė Jolanta.

– Manau, kad taip bus protingiausia.

– Ir niekad tau nebeskambinti?

– Geriau ne. Manau, mes viską išsiaiškinome. Kiekvienas romanas turi pabaigą. Ir šis telefoninis – taip pat. Kai telefoninis pereina į tikrą gyvenimą, viskas pasidaro tikra – tai ne taip paprasta.

– O tas telefoninis romanas man buvo naudingas, – tarė Jolanta. – Tik ta pabaiga... Ne tokios tikėjausi.

– Man jis taip pat buvo naudingas, o pabaiga tokia, kokia ir turėjo būti.

– Bet...

– Nereikia „bet".

– Sutinku, bet man trūks tų pokalbių telefonu.

– Tu pati to norėjai, Jolanta. Aš būčiau grįžęs namo tuo taksi...

– O tu ar visai nenorėjai? Tu nenorėjai grįžti namo tuo taksi! Aš tą mačiau dar kavinėje.

– Taip, nenorėjau, bet jei tu būtum pasakiusi, būčiau grįžęs.

– Ką gi. Jei reikia vieno kalto, galiu juo būti ir aš.

– Mes galim tai suversti šampanui...

– Nereikia! – krūptelėjusi pasakė Jolanta. – Šampanas čia niekuo dėtas.

– Atleisk, – tyliai tarė Romas. –Tu teisi. Aš visą vakarą to norėjau. Tu juk matei. Tiesiog dabar kažkaip bjauriai teisinuosi. Nereikėjo mums to daryti... Bet vėlu ką nors pakeisti.

– Romai, bet tu prisimeni šią naktį kaip kažką gera?

– Ji, atrodo, maldavo pasakyti „taip".

– Pasistengsiu visai neprisiminti.

– Kodėl? – jos veide pasirodė išgąstis.

– Jau sakiau – dėl ateities. Nenoriu, kad prisiminimai komplikuotų gyvenimą.

– Ką gi, – pasakė Jolanta ir vėl nusisuko į langą. – Daryk, kaip tau geriau.

– Eisiu jau, Jolanta.

– Gerai, – tarė ji neatsigręždama.

Romas nuėjo į kambarį, pasiėmė megztinį.

– Gražios rožės, – tarė jis. – O aš tau nepadovanojau gėlių...

– Nieko, – atsakė Jolanta. – Buvo kas atveža... Netgi per daug...

Romas vėl grįžo į virtuvę. Jolanta vis tebežiūrėjo pro langą.

– Tavo labai jauki virtuvė, Jolanta, – pasakė jis. – Ir iš viso tu labai gražiai susitvarkiusi. Turi gerą skonį.

– Man, Romai, nereikia kompensacijos, – tarė ji neatsisukdama. – Aš ištversiu ir taip.

Jis priėjo prie jos, suėmė už pečių ir atgręžė į save.

– O tu nesigailėsi, kad šiąnakt su tavimi buvau aš, o ne jis? Gal viskas būtų buvę geriau?

– Ne, – pasakė Jolanta, žvelgdama jam tiesiai į akis. – Viskas buvo taip, kaip aš norėjau.

– Tada viskas gerai. Laimingai, Jolanta. – Romas paleido jos pečius ir ištiesė ranką, bet ji taip ir liko ištiesta – Jolanta rankos nepadavė.

– Šitaip aš nemėgstu atsisveikinti, – tarė ji. – Atrodo, neliko jokios vilties...

– Nepasilik vilties, Jolanta, nereikia.

Romas nuleido ranką, apsisuko ir išėjo į prieškambarį. Jolanta liko stovėti prie lango. Trinktelėjo durys, tada ji nuėjo į kambarį. Ten dar ilgai sėdėjo ant sofos klausydamasi savo mėgstamiausių dainų. Prisiminė vėlų vakarą, kai jie juokdamiesi išlipo iš taksi, nė nesuabejoję, kad taip turi būti, užbėgo laiptais į ketvirtą aukštą ir uždusę nuo bėgimo sukrito ant sofos. Jie ilgai sėdėjo ragaudami Vidmanto atneštą šampaną ir plepėdami kažkokius mielus niekus. Ji žinojo, kad žaidžia pavojingą žaidimą, balansuoja ant bedugnės krašto, jautė, kad reikėtų sustoti. Romas dar kažką kalbėjo, bet ji jau negirdėjo – taip aiškiai įsivaizdavo kitą rytą: sunki tyla virtuvėje prie kavos puodelio, baimė ir gėda pažvelgti vienas kitam į akis. Ji jau nebesišypsojo, žiūrėjo į jį išsigandusi, rimta... Ir tada jis pakilo iš savo vietos, priėjo prie jos ir ėmė bučiuoti...

Ir žinodama, kuo visa tai baigsis, Jolanta nesipriešino, tik pati dar stipriau jį apkabino.

... Kasetė baigėsi. Magnetofonas tyliai traškėjo. Pagaliau Jolanta atsitokėjo ir išjungė. Ji pakilo, nuėjo prie spintos, apsirengė – laikas važiuoti pas tėvus. Telefoninis romanas baigėsi.

Tėvų namuose jos jau laukė. Jolantai atėjus, kilo džiaugsmingas klegesys, ir visi pradėjo ją sveikinti – tėvai, sesuo, tetos, dėdės... Kai Jolanta priėmė visas dovanas ir gėles, prie jos paslaptingai šypsodamasi priėjo Indrė. Ji tiesė mamai savo nupieštą atviruką ir mažą vazonėlį su miško žibutėmis.

– Žibutės? Tokiu laiku? Iš kur? – negalėjo atsistebėti Jolanta.

Indrė juokėsi.

– Ot ir neatspėsi, iš kur. Mes su tėveliu prieš mėnesį prikasėm miške, pasodinom į vazonėlį ir laistėm, kad augtų. Va ir pražydo tavo gimtadieniui.

Jolanta žiūrėjo į žibutes, bet jų jau nematė – visos susiliejo į didelę mėlyną dėmę... Šią sceną įdėmiai stebėjusi Jurga tik palingavo galvą.

Kai visi išsiskirstė, seserys susėdo Jurgos kambaryje. Tai buvo pirmas normalus jų pokalbis po dvejų apsimestinio mandagumo metų. Jurga nebuvo parvažiavusi per žiemos atostogas – išlėkė slidinėti su Kęstu. Dabar pasveikinti sesers ji atvažiavo viena. „Jis būtų mums tik trukdęs kalbėtis, negi išvysi jį iš kambario, ką jis būtų veikęs?“ – teisinosi sesuo.

– Sese, pirmiausia aš tau noriu paaiškinti, nors dabar gal tai nesvarbu, – prabilo Jurga, bet Jolanta ją nutraukė:

– Nereikia nieko aiškinti – aš ir taip žinau, kad tarp jūsų nieko nebuvo nei Karelijoje, nei kur nors kitur. Aš niekad taip ir nemaniau, tik Vidmantas man atkakliai bandė piršti tą mintį... Kai tu pamatei mus kavinėje, man buvo taip pikta... Kalbėjau dėl to, kad išliečiau tą pyktį. O paskui žinojau, kad smerki mane dėl to, ką padariau, todėl ir tylėjau. Niekad nemėgau prisipažinti, kad buvau neteisi... Tiek laiko prarasta dėl kažkokių kvailų mano ambicijų!

– Aš taip pat labai dėl to graužiausi. Kai jūs nusprendėte skirtis, aš kaltinau save, kad nepasikalbėjau su tavim žmoniškai, o dar įpyliau žibalo į ugnį savo „prisipažinimu“. Juk Karelijoje Kęstas nepaleido manęs iš akių kone nuo pat pirmos dienos. Maniau, kad man tai dar vienas susižavėjimas, kokių buvo daug, o pasirodė – kažkas rimtesnio. Kai sužinojau, kad jūs tikrai skiriatės, kelis kartus kalbėjau su tavo vyru, klausiau, gal aš kalta, gal pabandyti viską paaiškinti. Jis atsakė, kad tu ne blogiau už mus žinai, kaip ten yra iš tikrųjų. Jis ir pats labai nori skirtis su tavimi, nes jūsų bendras gyvenimas neteko jokios prasmės. Tai aš nieko ir nebesakiau... Blogai padariau. Atleisk man.

Seserys kalbėjosi visą vakarą ir pusę nakties – reikėjo prisivyti prarastą laiką. Visko buvo – ir juoko, ir ašarų, ir tiesiog sunkios tylos, kai Jurga tegalėjo ištarti:

– Nė nežinau, sese, ką tau patarti, viskas taip sudėtinga. Mano gyvenime viskas kol kas aišku – aš myliu Kęstą, jis myli mane, mums gera kartu. Tikrai labai norėčiau, kad ir tavo gyvenimas grįžtų į vėžes, tik, atvirai pasakius, aš visai nesuprantu Romo. Visoje toje istorijoje tiek prieštaravimų, kad sunku ką nors suprasti. Gal jo nusistatymas pasikeis?

– Nepasikeis, Jurga, šiandien viskas paaiškėjo. Liūdna, nors kauk. Mano sumanymas iš pat pradžių buvo pasmerktas žlugti. Visos pastangos – tik dėl vienos nakties, nors ir labai puikios, bet tik vienos. Kodėl kartais mes viską suprantame per vėlai, kai nieko nebegalima atitaisyti?

– Liūdnas tavo trisdešimtmetis, – atsiduso Jurga. – Tikėkimės, kad keturiasdešimtmetis bus geresnis. Bet tu man labai patinki – tokia pasikeitusi, moteriška. Jaučiuosi tokia „žalia" prieš tave.

Jolanta nusijuokė.

– Šiandien kaip tik aš jaučiuosi tokia maža, nesusigaudanti mergytė, o tu lyg vyresnioji sesuo patarinėji man ir guodi. Kaip vis dėlto gera, kad mes susigrąžinom viena kitą, nors tiek naudos iš visos tos istorijos. Turėsiu bent kam išsiverkti. Tu žinai, kaip sunku, kai niekam negali išsipasakoti...

Ir seserys apsikabino – jos vėl buvo geriausios draugės.

Balandžio 3 diena

Jolanta sėdėjo ant sofos ir mezgė Indrei megztinį. Indrė jau miegojo. „Pastaruoju metu Indrė negalėtų skųstis manimi, – galvojo ji. – Mes pasidarėme artimesnės, randu jai daugiau laiko, mažiau būnu su draugėmis. Be to, man dabar būtų įdomesnės draugės, kurių šeimos tvirtos, gal galėčiau iš jų pasimokyti, bet tokios visai neturi laiko – po darbo bėga namo pas savo vyrus ir vaikus, šeštadienius ir sekmadienius praleidžia visi kartu, bendrauja su kitomis šeimomis, o į tokias kaip aš žiūri įtariai, kaip į galimą pavojų – dar nuvilios vyrą... Nors kam man mokytis – vis tiek niekas nenori manęs vesti.

Romas išsigando – nenori kartoti praeities klaidų, o kai panorės, susiras jauną, nesugadintą, ir su ja nekartos, o su manimi galima tik išgėrus du butelius šampano, kai beveik tas pats su kuo – svarbu moteris. Reikėtų paskambinti jam ir paklausti. Bet skambinti negalima, buvo aiškiai pasakyta – visi romanai turi pabaigą. Vylėsi, kad viskas bus gerai. Norėjai pasirodyti labai gera? O jis nepatikėjo. Nenorėjau pasirodyti – aš pati tikėjau tuo, ką sakiau... Romai, paskam-

bink man! Prašau!“ Ir staiga, lyg išgirdęs jos prašymą, telefonas suskambo. „Jis!“ – širdis pradėjo plakti taip smarkiai, atrodė, iššoks iš krūtinės.

Deja, tuoj teko nusivilti – tai buvo Vidas.

– Neprikėliau, Jolanta?

– Ne, bet be reikalo skambini – aš neturiu ką tau pasakyti.

– Bet aš turiu.

– Sakei, kad skambinsiu aš pati, kai praeis ožys. Jis dar nepraėjo ir nepraeis.

– Jolanta, ar galima pas tave atvažiuoti? Man labai reikia tavęs.

– Negalima, nes man nereikią tavęs.

– Tu mirtinai įsižeidei ir niekaip negali man atleisti.

– Man tikrai tavęs nereikia. Aš turiu kitą meilužį.

– Jolanta, tu viską išsigalvoji todėl, kad pyksti.

– Jei pykstu, tai tik ant savęs – kaip galėjau būti tokia naivi ir nesuprasti, kokį spektaklį tu man buvai surengęs Bulgarijoje. Gal tau pavyko todėl, kad aš niekada nebuvau susidūrusi su taip gerai sumanytu ir suvaidintu spektakliu – su atodūsiais, troškimu „būti savimi“, „įsimylėti nepasiekiamą, ištekėjusią moterį“, o paskui gauti ją ir kvatotis su draugais ar bent jau savo širdyje, kad pavyko ne su aštuoniolikine, o su dvidešimt septynerių metų moterimi! Tu turbūt labai sau patikai tada – toks išradingumas, tokia vaidyba, rožės. Buvo įdomu, kaip toli nueis ta moteris, ką ji sugebės padaryti iš meilės tau?

– Jolanta, nemeluosiu tau, nes tu pasakei daug tiesos...

– Būtų buvęs dar vienas kurortinis romanas, bet ne! Reikia eiti toliau, reikia nukonkuruoti tą jos vyrelį – todėl romanas tęsiamas Vilniuje. Tikriausiai panašūs romanai vyksta ir kituose miestuose, nes grupių daug, kiekvienoje galima pakartoti Jolantos variantą, nors gal ir ne Jolantos – gal scenarijus parašytas iš anksto. O naivios turistės to nežino ir vėl papildo kolekciją. Vargšės! Man jų gaila, o labiausiai gaila savęs. O tu pagailėk bent jų vaikų! – Jolanta jau beveik rėkė.

– Jolanta, tu smarkiai perdedi. Viso to nebuvo. Neslepiu, būdavo tokių kurortinių romanų, bet jie visada laiku baigdavosi – grįžtame namo, ir viskas. O su tavimi kitaip – liko noras bendrauti, be to, žinoma, jaudino ir tai, kad tu mane įsimylėjai. Taip, Jolanta, Bulgarijoje viskas maždaug vyko pagal scenarijų, bet vėliau man teko brangiai už tai užmokėti – aš juk tave iš tiesų pamilau.

– Pakaks tų pasakų. Kai tave perpratau, reikia naujo scenarijaus: buvau sugadintas, nedoras plevėsa, širdžių ėdikas, bet susitikimas su tavimi mane pakeitė, ir dabar aš tikrai myliu tave. Atleisk man – aš skaudžiai moku už praeities klaidas. Nežinojau, kas yra meilė, žaidžiau su ja, ir likimas man žiauriai atkeršijo. Kaip filme „Didieji manevrai" su Žeraru Filipu.

– Jolanta, patikėk, šį kartą tau nemeluoju. Anądien dar melavau – turėjau aš tų moterų Vokietijoje. Bet su ta mes išsiskyrėme, nes ji norėjo šiurkščiai paveik-

ti mano gyvenimą. Šito aš neleidžiu niekam, net tau. Taip, tada ketinau mūsų romaną baigti, nes nebeliko azarto, tik baimė, kad gali ką nors iškrėsti – prasimanyti kūdikį ar dar ką nors. Ketinau tą padaryti labai dramatiškai, kad kalta jaustumeis tu. Man nepavyko. Aš tau tikrai skambinau iš Vokietijos prieš Naujuosius metus, tikrai daug apie viską galvojau ir supratau – man reikia tavęs.

– Jeigu ir taip, Vidai, kas iš to? Tarkim, tu sakai tiesą, aš patikėjau, kad gailiesi taip lengvabūdiškai su manimi pasielgęs. Bet dabar juk man tavęs nebereikia – tai apie ką mums kalbėtis?

– Jolanta, taip, Bulgarijoje aš žinojau, kad tu man taip nepasiduosi, o norėjau tavęs – vis dėlto buvai gražiausia moteris grupėje, todėl griebiausi „romantiškos" meilės. Žinoma, šlykštu, žema, kad nenusiraminau ir sugrioviau tavo šeimą...

– Šeimą aš sugrioviau pati, ji jau seniai byrėjo, reikėjo tik preteksto. Dėl šeimos aš kaltinu tik save, tu gali būti ramus.

– Jolanta, tu vieniša, aš taip pat. Kodėl mes negalime pamėginti gyventi drauge?

– Todėl, kad aš nenoriu.

– Jolanta, aš padarysiu viską, kad tu būtum laiminga.

– O mano dukra?

– Pasistengsiu pakeisti jai tėvą.

– Nepakeisi. Ji be galo jį myli, o tavęs negali pakęsti – kaip ir tu jos.

– Aš priprasiu, reikia laiko, be to, mes turėsime savo vaikų ir ilgainiui visi vaikai bus vienodi.

– Visi tie planai skamba absurdiškai. Ar jau nebėra netekėjusių, neišsiskyrusių, be vaikų?

– Visko yra, bet tu viena.

– Tu šiandien labai gražiai kalbi, Vidai. Ko gero, tie žodžiai būtų padarę man didelį įspūdį, na, mėnesį du po pastarojo mūsų pokalbio, kai aš maldavau, kad tu atvažiuotum. O dabar vėlu, viskas per vėlu.

– Mylėti niekada ne per vėlu.

– Užteks apie meilę, Vidai. Nenuvalkiokim tų žodžių per dažnai juos kartodami. Šiandien aš labai pavargusi.

– Jolanta, atmink, jei tau bus liūdna, jei jausiesi vieniša, skambink man. Pagalvok apie viską, ką sakiau, gerai?

– Gerai, aš pagalvosiu, bet pats tu man nebeskambink. Galbūt jei aš patikėsiu nors penkis procentus, ką tu man šiandien pasakei, aš tau paskambinsiu, o kol kas – sudie.

– Iki pasimatymo, Jolanta. Labai prašau, patikėk.

„Nežinau, ką ir galvoti. Tikriausiai turėčiau jaustis laiminga, kad jis šitaip kalba. Kiek kartų mintyse įsivaizduodavau mūsų pokalbį, ir jis kalbėdavo labai panašiai. Gal tai tiesa? O kas iš to? Aš jam juk nieko nejaučiu. Gal dar pajusiu? Juk kažkada jaučiau. Ne, vargu. Be to, čia, ko gero, vėl taktinis manevras. Dabar, susigrąžinęs mane, jis būtų dar labiau patenkintas. Tada aš buvau naivi, turėjau šeimą, o dabar patyrusi,

nusivylusi, mane sunkiau apgauti... O jei ta vienatvė pasidarys nebepakeliama? Ar pasiduosiu? Būtų žmogus šalia. Tik jau už jo netekėčiau – taip pagyventume. Nepatiks – susikrauk daiktus ir eik sau. Galėčiau, žinoma, bet kad nesinori. Aš visada noriu ne to, kuris šalia, o to, kuris nepasiekiamas. Kaip kvailai viskas baigėsi su Romu... Nereikėjo žaisti su ugnimi. Būtume nors pasiskambinę vienas kitam. Vienas kitam? Jis man nė karto neskambino. Reikėjo palaukti, kol pats būtų panorėjęs. Nereikėjo su juo grįžti namo. Būtume išsiskyrę centre, prie taksi, kai jis taip geidė manęs, gal vėliau pats būtų ką nors pasiūlęs. Galvok negalvojusi – vis tiek nieko nesugalvosi", – ir Jolanta atsidususi užgesino šviesą.

Gegužės 15 diena

– Romai, nepyk, kad skambinu, – tarė Jolanta, kai jis pakėlė ragelį. – Norėjau tau kai ką pasakyti.

– Atleiskit, Jolanta, bet aš tikrai nenoriu vėl įsipainioti į tą telefoninį romaną. Man tikrai visko gana – jūsų pasakojimų, tvirtinimų, kad jūs viską suprantate: kokia bloga žmona buvote ir kokia gera būtumėte dabar, kaip jūs stengtumėtės suprasti vyrą ir kaip nuostabiai gyventumėt kartu.

– Romai, mes, regis, jau sakėme vienas kitam „tu".

– Tai buvo klaida. Kai per daug priartėji, išeina nei šis, nei tas.

– Žinot, Romai, mane kažkada vadino liūtuku. Vėliau aš jam liepiau liautis, o dabar man taip gaila to vardo... Manęs jau niekas taip nebevadins...

– Galite būti rami, Jolanta. Aš jūsų tikrai taip nevadinsiu. Ar dažnai jūsų vyrui užplaukdavo tokie sentimentalumo priepuoliai?

– Ne, tik vieną kartą. Tai buvo ypatingas laikotarpis mūsų gyvenime. Man vis atrodė, kad tokiems sentimentaliems vardams reikia atitinkamo jausmo, nes kitaip tai atrodo lėkšta, banalu, tiesiog kvaila...

– Kodėl jūs, Jolanta, vis stengiatės provokuoti mane? Ką jūs norite iš manęs išpešti? Manote, kad po tos atsitiktinės nakties galite reikalauti, kad aš jums ką nors sentimentalaus pasakyčiau? Nieko nebus! Aš jums sakiau – nepasilikit vilties!

– Kodėl jūs, Romai, toks piktas ant manęs? – jos balsas šiek tiek virpėjo, ir ji bijojo, kad gali neišlaikyti ir pravirkti.

– Todėl, kad nesilaikote taisyklių ir susitarimo.

– Ką gi, – ateityje laikysiuos. Beje, nebijokit, į jūsų laisvę nesikėsinu – vėl atsirado jis.

– Ar tas rožių riteris?

– Taip! Ir labai smarkiai atgailauja. Ar jums ne pavydu?

– Man? Kodėl man turi būti pavydu? Man malonu, kad vėl atgavote meilužį. Sveikinu! Ar tai norėjote man pasakyti?

– Ne. Bet tai nesvarbu. Nors su juo mes kol kas bendraujame tik telefonu.

– Man visiškai neįdomu! Duokit pagaliau man ramybę! Liaukitės skambinėjusi!

– Gerai, – atsakė Jolanta. – Daugiau nebeskambinsiu, – ir padėjo ragelį, – širdyje buvo taip tuščia, taip nyku – net ašarų neliko. „Paskutinė viltis žlugo“, – pagalvojo ji.

Gegužės 20 diena

– Gerai, Jurga, užteks. Tu visą stipendiją su manimi prakalbėsi, – pasakė Jolanta po pusvalandžio. Jurga paskambino pasigirti – puikiai apsigynė diplominį darbą ir ketina parvažiuoti pas tėvus su Kęstu. Jis turėtų oficialiai paprašyti jos rankos... O paskui apsvarstyti Jolantos bėdas...

– Nieko, ne taip dažnai pasišnekame, – atsakė sesuo.

– Gerai, kad paskambinai, – džiaugėsi Jolanta. – Mane tos mintys slegia. Aš su niekuo negaliu apie tai kalbėtis. Niekam to nesakiau, tik tau.

– Reikėtų dar pabandyti pasakyti jam, – patarė Jurga. – Tai būtų lyg ir paskutinis šansas. Kad žinotum, jog išbandei absoliučiai viską.

– Man jis uždraudė skambinti, – atsiliepė Jolanta.

– Man neuždraudė, – tarė sesuo. – Gal pamėginti?

– Tik pabandyk! Negaliu taip žemintis. Viskas buvo labai aiškiai pasakyta.

– Kaip nori, bet man atrodo, jei žmonės iki galo viską atvirai išsiaiškintų, sunkumų būtų kur kas mažiau.

– Jurga, aš noriu pasilikti visiškai mažutę, beveik neįžiūrimą viltį, o jei dar kartą išgirsiu „ne“ – nebeliks nieko.

– Gal tu ir teisi, sese. Laikas parodys. Šiaip ar taip, tavo gyvenimiška patirtis didesnė.

Seserys pagaliau atsisveikino, o Jolanta vėl liko viena su savo slogiomis mintimis...

Birželio 9 diena, 19 valanda

Jolanta sėdėjo prie telefono ir jau kelintą kartą suko Romo numerį. Jai niekas neatsakė. Pagaliau kažkas pakėlė ragelį ir vėl padėjo. Sukandusi dantis, ji surinko dar kartą.

– Klausau! – tarė piktas moters balsas. – Ko norėjot?

– Romo norėjau, – taip pat piktai atsakė Jolanta. – Pakvieskit greičiau!

– O kas čia prašo?

– Pakvieskit neklausinėjusi! – Jolanta vos valdėsi.

– Dega, ar ką? – pašaipiai paklausė moteris.

– Dega! – įsiūtis gniaužė kvapą.

– Jis dabar vonioje, paskambinkit po pusvalandžio, – nutęsė moteris.

– Tegul išlipa tuoj pat! Tai labai svarbu! – Jolanta jautė, kad dar sekundė – ir ji pradės isteriškai klykti.

– Klausau! – pagaliau atsiliepė Romas.

– Čia Jolanta, – skubiai tarė ji.

– Jolanta, – jo balse pasigirdo susierzinimas. – Mes juk susitarėm...

– Indrė ligoninėje! – pertraukė jį Jolanta. – Pakliuvo į avariją.

– Ką! – susierzinimą pakeitė išgąstis.

– Mes vaikų traumatologiniame – Santariškėse. Aš negaliu su ja būti – mane taip pat guldo į ligoninę. Skambinau mamai – tuoj atvažiuos, bet gal ir tu atvažiuok. Aš sakiau Indrei, kad tėvelis tuoj pasirodys, – skubiai išbėrė Jolanta ir dar pridūrė: – Jei, žinoma, tavo dama leis...

– Jole, kas atsitiko? Kokia avarija? Ar sunkiai sužeista?

– Nebegaliu kalbėti, manęs laukia... Važiuok greičiau. Aš ir pati nieko nežinau... – Jolanta padėjo ragelį ir suvaitojusi atsistojo.

Ta pati diena, 22 valanda

– Ginekologinis klauso.

– Ginekologinis? Turbūt nepataikiau. Bet man liepė paskambinti šituo numeriu...

– Ko norėjote?

– Matot, man sakė, kad čia galėsiu sužinoti apie Jolantą Rakauskienę, ji po avarijos, bet, matyt, pataikiau ne į tą skyrių, – vyriškis atrodė sumišęs.

– Jolanta Rakauskienė paguldyta pas mus, – atsakė seselė. – Ji ne po avarijos. Mergaitė po avarijos. O kas čia skambina?

– Čia... Rakauskas...

– Vyras?

– Taip, – atsakė Romas, pagalvojęs, kad tokioje situacijoje sakyti „buvęs vyras" lyg ir nepatogu.

– Jūsų žmona labai išsigando, kai mergaitė pakliuvo po mašina. Ji sakė, kad dukra ištraukė ranką ir nubėgo tiesiai per gatvę. Ji nespėjo sulaikyti... Labai išsigando, kai viską pamatė... Na, ir persileido. Sulaikyti nepavyko, teko valyti... – seselė kalbėjo ramiai, dalykiškai.

– Čia tai naujiena! – Romas buvo priblokštas. – Kaip persileido?

– Mes nieko negalėjome padaryti, – pakartojo seselė. – O gal taip ir geriau. Nėštumas trijų mėnesių – vaikas galėjo apsigimti. Labai pavojingi tokie stresai. Jus nesijaudinkit. Bus tų vaikų.

– Taip, žinoma, ačiū jums, viso geriausio, – sumurmėjo Romas.

– Palaukit! O kaip mergaitė? Ką pasakyti žmonai?

– Lūžusi kairė ranka ir kojytė dviejose vietose – sudėjo į gipsą. Galva, atrodo, nesutrenkta, vidaus organai sveiki. Ji nevėmė, galvos neskauda... Sesute, nenugąsdinkit per daug Jolantos... Čia buvo atėjęs tas „Mersedeso“ vairuotojas, į žmogų nepanašus, sako, jis ir pats nežino, iš kur ta mergaitė atsirado – jis tik pradėjo važiuoti, greitis buvo visai nedidelis... O jei didesnis...

– Baisu ir pagalvoti, – tarė seselė. – Na gerai, man reikia eiti, pakeliui užsuksiu pas jūsų žmoną. Ką jai dar pasakyti?

– Pasakykit, kad paskambintų, kai galės.

– Gerai, likite sveikas, – baigė seselė, padėjo ragelį ir tarė kitai budėtojai: – Kokie tie vyrai! Net nepaklausė, kaip žmona jaučiasi. Mano, kad čia niekai – vienas du ir išgrandė.

– Na, jis per daug susijaudinęs – vienas vaikas vos nežuvo, kito visai nebus, – užstojo nepažįstamąjį kita seselė. – Ko iš jo norėti...

Birželio 10 diena, vakaras

– Romai?

– Jole! Pagaliau! Nesulaukiu, kada paskambinsi.

– Ar šiandien mums niekas nesutrukdys?

– Nei šiandien, nei kada nors! Kaip tu, Jole?

– Jau gerai. O kaip Indrė?

– Ar atėjusi mama tau nepasakojo?

– Pasakojo, bet ir tu papasakok.

– Prašė, kad atvežčiau jai jos lėlytę, tokią mažą, kur suvystyta, ir geltonąjį meškutį.

– A, čia jos mylimiausi. Be jų nemiega. Kaip ji atrodo?

– Na, guli tokia tyli, klausia, kur tu, ar parveši jai iš ligoninės broliuką?..

– O Viešpatie! – sudejavo Jolanta.

– Jole, kodėl tu tą padarei?

– Ką, Romai?

– Neapsimesk, kad nesupranti. Broliuką ar sesytę.

– Indrė labai norėjo... ir aš pagalvojau – tegul turi...

– Oi, tu Jole, Jole! Kai buvai mano žmona, sakei, kad kito vaiko nė už ką negimdysi, o dabar nusprendei viena auginti. Ko gi tu tikėjaisi? Per tą vaiką susi-

grąžinti mane? Dar vienas taktinis manevras, kai visi kiti nepavyko?

– Tai buvo atsitiktinumas...

– Na, ne! Tu ne maža mergaitė, kad nežinotum, kas galima ir kas ne. Nė žodžio man nesakei.

– O kodėl nusprendei, kad vaikas tavo? – staiga nutraukė jį Jolanta.

– Ne mano? – patylėjęs paklausė jis.

– Ne.

– Tai kvailys, sielojausi, kad aš dėl visko kaltas! Keikiau save, kodėl tada likau, kodėl nevažiavau namo, kodėl nepaklausiau sveiko proto, ir dabar tu kankiniesi per mane... Jaučiausi toks kaltas prieš tave...

– Matai, gali nebesijausti.

– Nebesijaučiu. O gal tu jau tada žinojai, kad esi nėščia?

– Gal...

– O paskui būtum apeliavusi į mano jausmus, kad nepalikčiau savo vaiko ir panašiai...

– Tai kodėl aš dabar sakau, kad vaikas ne tavo?

– Todėl, kad jo nebėra, ir tau tas pats. Dar smagiau, kad aš be reikalo jaudinausi.

– Senajai Jolei gal ir būtų smagiau, o telefoninei – ne.

– Nėra dviejų Jolantų. Viskas buvo tik žaidimas.

– Tu tikrai taip manai?

– Taip.

– Tada viskas aišku. Nebėra apie ką kalbėti. Einu į palatą. Aš tau nebeskambinsiu, tuoj ateis mama ir viską papasakos apie Indrę. Labanakt.

Birželio 17 diena

Šiandien Jolantą išrašė iš ligoninės. Atėjusi į persirengimo kambarį, kur jau buvo atnešti jos drabužiai, ji tarė seselei:

– Jei galite, pakvieskite mano mamą – padės man apsirengti.

– Tai kad drabužius jums atnešė ne mama, o vyras. Ar jį pakviesti?

– Vyras? Ne, tada nereikia.

„Man šiandien tik vyro betrūko“, – pagalvojo ji.

Romas jos laukė fojė. Pamatęs Jolantą, jis priėjo, pasisveikino ir paaiškino, kad motina negalėjo išeiti iš darbo, tai jo paprašė ją pasiimti. Dabar jis parveš Jolantą namo, o po pietų nuveš pas Indrę. Jolanta tylėdama linktelėjo. Ji buvo labai išbalusi, eidama susverdėjo, ir Romas sugriebė ją už alkūnės. Taip prilaikydamas nusivedė prie automobilio.

– Nebijok, neišgriūsiu, – nelinksmai šyptelėjo Jolanta.

– Tai kad nesilaikai ant kojų. Tokia išbalusi? Labai skaudėjo?

Jolanta linktelėjo.

Tas pats, kas gimdyti, tik ten, pamačius vaikelį, viskas greit pasimiršta.

Pro gimdymo namų duris vis ėjo tėvai, nešdamiesi naujagimius – buvo rytas, kai mamas išleidžia namo.

Važiuojam greičiau, negaliu žiūrėti, – tarė Jolanta.

Gerai, – Romas užvedė variklį. – Jole, tau gaila to kūdikio?

Taip. Aš jo norėjau.

Jole, tu vienam nerandi laiko, nerviniesi, o kaip būtų su dviem? Ar pagalvojai, ką darai? Vienai auginti du vaikus! Beprotybė!

Indrė būtų padėjusi, tu būtum pagelbėjęs finansiškai – juk sakei, kad mano tikslas buvo įpainioti tave...

Jole, pasakyk man vieną dalyką...

Kokį? Su kuo pasidariau?

Ne... Tiek to, vėliau pasikalbėsim.

Kaip nori. Man tas pats... – Ji buvo abejinga, ir tai Romui visai nepatiko. Ji sėdėjo automobilyje nesidairydama pro langus, lyg jai niekas nerūpėtų.

Jie atvažiavo prie Jolantos namo, Romas išlipo, atidarė dureles.

Aš tave palydėsiu į viršų, gerai?

Neik, Romai, klausyk proto balso – dar vėl pakliusi į kokią aferą, – net pašaipa buvo vangi.

O, čia jau senoji Jolanta, ne telefoninė, – atsiliepė Romas.

— Nėra dviejų Jolantų, Romai. Visa tai buvo tik žaidimas...

Jie užlipo į ketvirtą aukštą. Jolanta sunkiai kvėpavo, ji buvo labai nusilpusi. Romas atrakino duris, padėjo Jolantai nusivilkti švarkelį.

– Pasėdėk truputį, paruošiu ko nors valgyti, – pasakė jis, sodindamas ją ant sofos.

– Šaldytuvas tuščias, – atsiliepė Jolanta. – Aš negalėjau nieko nupirkti.

– Aš visko pripirkau. Mama davė raktus, ir aš atnešiau produktų. Norėjau Indrei nuvežti tuos jos žaislus, – teisindamasis pasakė Romas.

Jolanta dairėsi po kambarį.

– Oho! Gėlės, braškės, apelsinai, bananai! Daug pinigų dėl manęs išleidai. Nevertėjo, aš juk ne mažas vaikas. Nereikia manęs lepinti.

– Jole, kodėl kalbi tokiu tonu, – eidamas į virtuvę paklausė Romas.

– Pati nežinau.

Jis nebeatsakė – tarškino indus virtuvėje.

– Gali ateiti, – pagaliau pareiškė.

Jolanta nuslinko į virtuvę. Ant stalo lėkštėje garavo sriuba.

– Aš nenoriu valgyti, nė pagalvoti negaliu. Mama be reikalo stengėsi.

– Aš išviriau. Pamaniau – grįši, o nieko šilto nėra, juk būsi pasiilgusi namų maisto...

– Išvirei? Tu moki? – negalėjo patikėti Jolanta. – Anksčiau tie gabumai nepasireikšdavo.

– Tada man atrodė, kad visa tai turi daryti tu. O dabar – aš juk gyvenu vienas dvejus metus, nepamiršk. Negaliu visą laiką valgyti restoranuose.

– Ką gi, paragausiu – man įdomu, – ir ji pasiėmė šaukštą. Pirmą paragavo įtariai, o paskui pradėjo valgyti.

– Tave dabar reikia gerai maitinti, – tarė Romas. – Kaipgi tu atrodai – akys įkritusios, paakiai pajuodę. Man sakė, kad ligoninėje tu visiškai nieko nevalgei.

– Tu visada mokėjai man sakyti šaunius komplimentus.

– Jole, nereikia...

– Gerai, tylėsiu, jei nepatinka.

Kurį laiką abu tylėjo, Jolanta valgė.

– Jole, kodėl nusprendei nieko nedaryti, kai sužinojai esanti nėščia?

– Juk sakiau – Indrė norėjo broliuko, taupė pinigus... Sakė, kad padės man auginti, ir aš pamaniau – tegul turi. Sugalvojau, kaip į tą žaidimą įtraukti tave. Tą dieną prieš tavo gimtadienį skambinau tau – norėjau pasikviesti į svečius. Tavęs nebuvo. Nusprendžiau – tikriausiai šokiuose. Nueinu – ogi tikrai, na, aš ir pasistengiau tave sugundyti. Ar dabar aišku?

– Niekas man neaišku, nes tu meluoji.

– Nežinau, kodėl turėčiau meluoti, – gūžtelėjo pečiais Jolanta.

– Tą ir norėčiau išsiaiškinti, nors nutuokiu pats... Jole, kai tu skambinai iš ligoninės, aš bjauriai su tavimi kalbėjau. Nepaguodžiau, neišklausiau, o ėmiau

kaltinti. Dabar suprantu, kaip tau buvo skaudu – po visų smūgių dar aš su savo įtarinėjimais... Mane visa ta istorija labai paveikė, bet jokiu būdu neturėjau taip kalbėti.

– Tai ką aš tau meluoju? – paklausė Jolanta, lyg visai nebūtų girdėjusi jo žodžių.

– Kad vaikas buvo ne mano.

– Va, kaip įdomu! Mane nori padaryti geresnę, nei aš esu, – tyčiojosi ji.

– Jole – aš su tavimi kalbu, atsakyk man!

– O aš valgau!

– Aha, ryji, nejausdama skonio.

– Visai nieko, tik druskos mažoka.

– Vis dėlto jauti skonį, – pasakė Romas, paduodamas druskinę. – Bijojau persūdyti.

– Neįsimylėjęs! – pareiškė Jolanta.

– Šito negalėčiau taip kategoriškai teigti, – pasakė Romas, nenuleisdamas akių. Jolanta energingai kramtė vištieną.

– Jole, pasikalbam žmoniškai.

– Mes ir kalbamės žmoniškai. Bet iš kažkur atsirado apetitas. Neturiu kada šnekėti.

– Ar negalėtum išvyti šitos Jolantos? Su ja aš nesusišnekėsiu. Visada būdavo taip – pokalbis prasideda lyg ir nekaltai, o paskui virsta varžybomis: kas sąmojingiau atsikirs ir labiau įžeis.

– Ana Jolanta buvo tik telefoninė. Jos jau nebėra, čia yra tik Jolė, o su ja visada būdavo sunkoka ramiai pasikalbėti.

O gal man grįžti namo ir laukti, gal Jolanta paskambins?

Vargu, juk jos nebėra, gal ir visai nebuvo...

Buvo! Ana, telefoninė, buvo nuoširdi. Ji tikrai norėjo kažką pakeisti. Norėjo to dėl manęs, o ne todėl, kad jai reikėtų ką nors užmaskuoti. Todėl aš ir netikiu tavimi. Tuo metu, kai tu man dar skambindavai, kai aš buvau pas tave, tu tikrai nieko neturėjai. Jei jau rožių riterį išvijai...

- O vėliau? – Jolanta pagaliau pakėlė galvą ir pažvelgė jam į akis. – Vėliau, kai liepei nebeskambinti. Iš nusivylimo, su bet kuo? Žinai, savaitė šen ar ten – sunku tiksliai nustatyti, kada tas vaikas pradėtas.

Apie tai aš nepagalvojau, – tarė Romas. – Galėjai ir vėliau... Bet ne – tada būtų buvęs ne bet kas, o tiktai Vidmantas! Juk jis tau nuolat skambinėja, maldauja, tikrai jis jau būtų buvęs šalia, jei vaikas būtų jo. Telefoninė Jolanta tikrai to nebūtų padariusi.

Viltis kvailių motina, – tarė Jolanta. – Neidealizuok tos telefoninės – telefonu daug lengviau apsimesti. Be to, sakei, kad ji norėjo pasirodyti geresnė – jos tikslas buvo supančioti tave.

- Tą naktį aš ja tikėjau...

- Sakei, pasistengsi tos nakties neprisiminti...

- Prisiminiau – tai nepriklausė nuo mano valios.

- O tada, kai tu buvai vonioje?

- Tai buvo tik priemonės pamiršti. Beje, nelabai sėkmingos.

– Na gerai, – Jolanta pakilo. – Ačiū už pietus. Buvo skanu. Dabar einu miegoti.

– Jole, tu man nieko nepasakei.

– Tai kad nėra ko sakyti. Mes viską išsiaiškinom: telefoninis romanas baigtas. Anos Jolantos nebuvo, ten tik šita apsimetinėjo, o šita yra gudri, klastinga ir apybjaurė. Savo buvusiai žmonai nejauti nieko, ji tave erzina. Labanakt! Aš prisukau žadintuvą ketvirtai valandai. Penktą būsiu pas Indrę. Tu manęs neveši. Pas Indrę ateisi septintą, kai aš jau būsiu išėjusi. Kartu eiti nenoriu. Klausimų turi?

– Vieną, – atšovė Romas. – Ar kartais ten, ligoninėje, tau nepašalino kai ko per daug?

Jolantos veidą iškreipė skausmo grimasa, bet Romui ji atsakė ironiškai:

– Pašalino – visas utopijas. Ir labai gerai padarė. Viskas, einu į lovą.

– Gerai išsimiegok!

– O dėl šito tai nebijok – miegosiu kaip negyva!

Romas išėjo, o Jolanta griuvo į lovą. „Dabar pirma, – dar spėjo pagalvoti ji. – Iki keturių laiko marios".

... Jolanta sapnavo, kad klaidžioja po tamsų mišką ir neranda kelio išeiti. Yis labiau temsta, prasideda audra, trankosi griaustinis. Ji glaudžiasi prie storo medžio kamieno, o jis visas dreba nuo vėjo, veidą plaka lietus. Ir staiga žaibas trenkia į medį. Ji pabunda ir nesusivokdama dairosi po kambarį. Šalia stovi Romas, purto ją ir rėkia:

Jole, pabusk! Kas tau, Jole?

Pamatęs, kad ji prasimerkė, jis skubiai paklausė:

Ko tu gėrei ir kiek, greit atsakyk! Eime į vonią, tau reikia išsivemti. Aš tuoj iškviesiu greitąją.

Jolanta nesuprasdama žiūrėjo į jį ir nieko neatsakė.

Jis vėl ją papurtė.

Jole, ko tu gėrei?

Nieko! – pagaliau atsitokėjo ji. – Sulčių per pietus! Ko tu rėki! Kiek valandų? Laikas važiuoti pas Indrę? Na, paleisk gi mane!

Dabar pusė devynių, – pagaliau nustojo ją purtyti Romas. – O tu tikrai jokių tablečių negėrei?

Pusė devynių? Viešpatie! Aš užsukau žadintuvą ketvirtai. Gal neskambėjo?

Skambėjo! Tu negirdėjai žadintuvo, negirdėjai telefono, aš tau kelis kartus skambinau prieš pusę penkių – norėjau nuvežti tave, bet pamaniau, kad jau nėjai. Paskui susukau iš ligoninės, kai Indrė pasakė, kad nebuvai atėjusi. Negirdėjai nei durų skambučio, nei kaip įlipau pro balkoną, – gerai, kad buvai palikusi jį atvirą, nes būčiau išlaužęs duris. Kas gi čia tau užėjo? Tu mane labai išgąsdinai.

Letargo miegas po visų išgyvenimų. Aš ligoninėje negalėjau miegoti, vos užmerkiu akis – ir vėl tas Indrės klyksmas, stabdžių žviegimas. Pribėgu, o ji guli tokia balta ir rami, rami... Tu negali įsivaizduoti... Kiek trūko, kad ji būtų žuvusi, o ir dabar dar nežinia, kas bus... Gali likti raiša...

Romas suspaudė Jolantos ranką.

– Neliks. Pamatysi, viskas bus gerai. Ten labai geri chirurgai...

– Tu nežinai, kaip aš meldžiausi, kad tik viskas būtų gerai. Visko mintyse prižadėjau: kad nebebūsiu išsiblaškiusi, skirsiu jai daugiau dėmesio, pasivysiu tai, kas prarasta. Aš juk visada žiūrėjau tik savų problemų, o Indrė taip pat jų turėjo...

– Žinau, Jole, ji taupė pinigus broliukui ir skaičiavo baltus „Mersedesus". Šitas buvo šimtasis. Ji sakė, kad jau kelios dienos, kaip negalėjo jo sulaukti. Ir štai pamatė stovintį kitoje gatvės pusėje – tada ji ir ištrūko iš tavęs. Sakė, kad norėjo paglostyti tą paskutinį „Mersą" ir labai gražiai paprašyti, kad mamytė ir tėvelis gyventų kartu su ja, nes ji abu labai myli... Bet nespėjo...

Šilti lašai krito Romui ant rankų...

– Neverk, Jole, – tarė jis. – Mes turim nuostabią dukrą, tik mums reikėjo galvoti ne apie save, o apie ją.

– Ir gyventi pragare? O kaip Indrė? Ji būtų išprotėjusi dėl tėvų rietenų!

– Kas tai darė, jei ne mes patys?

– O kam nuo to geriau, jei mes dabar tai pripažįstame?

– Jei abu pripažįstame, galime pasistengti viską pataisyti.

– Romai, ar galvoji, ką sakai? Nieko čia nebepataisysi.

Jole, tu pati to norėjai. Tu dėl to pradėjai tą telefoninį romaną.

– Tai buvo labai seniai. Po to daug kas pasikeitė. Dingo telefoninė Jolanta. Ji suprato, kad padarė kvailystę, ir pasitraukė.

Aš ją susigrąžinsiu. Ji ir dabar netoli, aš tik nemoku jos pašaukti. Išbaidžiau ją kaip idiotas, o dabar nežinau, ką daryti.

Romai, tu visą laiką blaiviai žiūrėjai į gyvenimą. Na, pradėsim iš naujo, kiek laiko gal viskas bus gerai – labai stengsimės, o paskui nusibos. Ir prasidės vėl tas pats. O antros skyrybos bus daug skaudesnės, ir Indrė dar labiau išgyvens.

Jole, aš pats tau šitaip sakiau...

Bet juk tai teisybė!

Ne, ne visai. Tarp mūsų buvo daug paslapčių, daug kliūčių, o dabar mes daug ką papasakojom vienas kitam, išmokom kalbėtis, išklausyti vienas kitą. Be to, pati svarbiausia kliūtis dingo – tau, regis, buvo gera tą naktį...

– Tu taip manai? Gal aš apsimetinėjau? Juk tai įėjo į mano planą.

– Jole, noriu tau kai ką prisipažinti. Tada, kai grįžome atšventę gimtadienį ir visą kelią bučiavomės, o paskui rytą pasakiau, kad buvau girtas ir nieko neatsimenu... Tai buvo netiesa. Viską aš atsiminiau, bet bijojau būti įskaudintas. Bijojau, kad pasityčiosi iš mano jausmų ir viską sugriausi. Todėl ir pasakiau taip. Tas mūsų prakeiktas įprotis šaipytis vienam iš

kito, skaudinti vienas kitą... Jei aš tada būčiau nesielgęs taip kvailai, gal ir tas tavo riteris nebūtų atsiradęs... Gal dabar jau gyventume kartu. Bet gailėtis jau per vėlu. Pats kaltas. Kai tu telefonu papasakojai apie tą naktį „seksualų demokratų klube", man norėjosi prasmegti skradžiai žemės. Jaučiausi nusikaltęs, buvo pašėlusiai visko gaila, be galo norėjau važiuoti pas tave, bet pamaniau – neįsileisi...

– Tada tikrai būčiau įsileidusi, nes man labai reikėjo tavęs, bet rytas būtų buvęs lygiai toks pat, kaip per mano gimtadienį, ir nedrįsk teigti, kad būtų buvę kitaip.

– Čia aš nesiginčysiu. Tik aš tikrai noriu atsiprašyti, kad tada pasakiau, jog buvau girtas, neatsimenu...

Jolanta sėdėjo visa išraudusi, nuleidusi galvą.

– Romai, nepradėkim atsiprašinėti vienas kito, nes tada gal ir iki ryto nebaigsim. Tu buvai teisus – per mūsų bendrą gyvenimą tu tiek kartų esi atsiprašinėjęs, kad dabar to pakaktų daugeliui metų į priekį.

– Jole, tai nors prisipažinsiu vieną dalyką. Atsimeni, kai tu dar tik pradėjai man skambinėti, kartą aš pasakiau, kad paskambintum kitą dieną, nes pas mane atėjusi moteris... Žinok, nieko pas mane tada nebuvo. Tyčia pasakiau, norėjau pažiūrėti, kaip reaguosi. Kilo toks noras...

– Noras pažeminti mane... – įsiterpė Jolanta.

– Ne, greičiau noras sukelti pavydą. Parodyti, kad mano gyvenimas nepriklauso tau. Tu man paskambinai todėl, kad tave pametė riteris – bent taip tada

aš maniau. Na, norėjau, kad ir tu žinotum, jog ir aš negyvenu kaip vienuolis. Kad negalvotum – užteko tik tau paskambinti, ir aš prie tavo kojų.

Niekada taip negalvojau. Tikrai. Anksčiau – dar prieš skyrybas, o dabar – niekada. Dabar aš tavęs bijau... Nelabai žinau, kaip elgtis...

Elkis natūraliai.

Nemoku. Tu dabar man visai ne tas pats žmogus, su kuriuo aš gyvenau ir turiu dukrą. Geriausiai būtų sakyti tau „jūs" – kaip telefonu, ir apskritai nematyti tavęs...

Jei tik leistum, mes tą kliūtį tuoj įveiktume, – tarė jis, dėdamas ranką jai ant peties. – Vėliau įprastume...

Ji pasitraukė ir nuėmė jo ranką.

– Nepradėkim iš naujo. Jau kartą bandėm. Ryte visos aistros išsisklaido...

– Jole, ar tu man skambinai gruodžio trisdešimtą apie vienuoliktą valandą vakaro? Tik nemeluok.

– Skambinau.

– Taip ir maniau, kad ten tu. Todėl ir nekėliau. Man atrodė, kad jei su tavimi pakalbėsiu, Naujuosius sutiksime drauge, kaip ir pirmą kartą. O aš to bijojau, kaip tu dabar. Aš jau troškau tavęs. Nuo tada, kai man viską papasakojai... Manai, man buvo lengva, kai kalbėjai apie tą savo riterį, – viriau iš pasiutimo, bet stengiausi neišsiduoti...

– Tada, prieš Naujuosius, kai Indrė man parnešė tavo grandinėlę, mane apėmė tokia nostalgija, prisi-

miniau tuos mūsų pirmus Naujuosius, ir viskas pradėjo atrodyti visiškai kitaip – taip romantiška... Ir užsimaniau su tavimi pasikalbėti... Bet ir vėl – grįžo blaivus protas... O dėl riterio... Man jau seniai buvo aišku, koks gražus spektaklis suvaidintas Bulgarijoje: visi tie gražūs žodžiai, jausmai – ko pasigedau namie, tuo ir patikėjau. Vėliau nors ir supratau, nenorėjau būti viena. Mes juk būtume išsiskyrę ir be jo arba būtų atsiradęs kas nors kitas. Gyventi taip, kaip gyvenome, jau buvo neįmanoma. Tu turėjai salą, į kurią galėjai pabėgti nuo kasdienės rutinos – sportą, turizmą, o aš ne. Tos visos kavinės buvo tik salos ieškojimas – trumpalaikis atsipalaidavimas, ramybės iliuzija, kai labai sunkiai sekasi nuslopinti mintį, kad laikas namo. Ten laukia krūva nelygintų skalbinių, nevirta vakarienė ar dar kas nors... O nesinori... Susiradau ir aš tokią salą. Tik tada nesupratau, kad ten sala, – maniau, visas gyvenimas.

– Ar su juo dar buvai susitikusi?

– Susitikusi – ne. Skambina dažnai. Prisipažįsta, kad Bulgarijoje buvo tik žaidimas, sugrįžus – taip pat žaidimas, o štai dabar, kai veju šalin, – jau viskas tikra. Praradęs mane suprato, kad be manęs negali gyventi, siūlosi vesti, sako, kad bus mano draugas, padės, galiu juo pasikliauti ir panašiai. Gražiai kalba.

– Tu netiki?

– Matai, kai jis paskambino po mano gimtadienio, tada dar nežinojau, kad laukiuosi. Sakiau, pagalvosiu. Jausmai širdyje buvo išblėsę, bet svarsčiau tą jo pasiū-

lymą. Negi taip ir gyvensiu viena? O gal jo žodžiuose yra tiesos? Bet nieko nedariau, vis kažko laukiau. Vėliau, kai supratau esanti nėščia, atsirado viltis susigrąžinti tave. Čia lyg ir atsirado lieptukas. Bet kai pamačiau, kad pasakyti tau nepavyks, tu visai nenori kalbėti, vis tiek nemaniau kūdikio atsikratyti. Apėmė toks piktas džiaugsmas: „Aha, tu su manimi nekalbi, veji šalin. Vyk, vyk, žiūrėsiu, ką darysi sužinojęs, kad Indrė turi broliuką ar sesutę".

Pagaliau prisipažinai, kad vaikas buvo mano.

Tavo, tavo, jei tai tau ką nors reiškia. Tik jis jokiu būdu nebuvo planuotas, tiesiog aš tada nieko negalvojau. Bet dabar tai nebesvarbu – juk jo nebėra. Man daug kartų buvo kilusi mintis susitvarkyti ir skambinti Vidmantui. Nepadariau to, gal ir be reikalo – vis tiek nebuvo lemta. Nors tada ir Indrės buvo gaila... Buvau sutrikusi ir nežinojau, ką daryti. Vidmantas vis skambino, prašė apsigalvoti, nors liepiau palaukti, kol pati ką nors nuspręsiu ir jam paskambinsiu.

Jole, tu ir dabar nežinai, ką daryti? – Romas vos valdėsi iš pasipiktinimo.

– Dabar? Dabar kūdikio nebėra. Dingo tai, kas galbūt galėjo mus sieti. Ir labai gerai, nes ir dar vienas nekaltas padarėlis būtų kentėjęs.

– Jole, tu man neatsakai. Nori pas jį grįžti?

– O ką man daryti? Vargti vienai be jokio artimo žmogaus? Žinok, man ir materialiai būtų daug lengviau. Žinoma, tu daug padedi, bet gal man tada ne-

reikėtų tiek dirbti... O gal vis dėlto jis nuoširdus? Gal kas ir išeis?

– Čia tau ne šachmatų partiją sulošti – reikės gyventi. Ir iš viso, kaip tu gali tą svarstyti dabar, kai Indrė ligoninėje dėl to, kad tėtis ir mama negyvena kartu?

– Romai, patikėk, aš to iki šiol tikrai nesvarsčiau. O dabar pradėjom apie tai kalbėti ir aš pamaniau...

– O kodėl atsisakei to pirmojo varianto – susigrąžinti mane?

– Todėl, kad jis nerealus. Juk pats sakei.

– O kodėl be kovos pasiduodi?

– Todėl, kad jau pavargau kovoti, žaisti, prašyti, siūlyti – aš nieko nebenoriu daryti. Aš jau pusę metų jaučiu didelį nuovargį. Gal čia depresija, gal man gydytis reikia. Aš iki šiol negėriau jokių raminamųjų vaistų. Tu be reikalo išsigandai – mano namuose nė su žiburiu jų nerasi. Romai, aš juk bandžiau kovoti. Prašiau, kad būtum nors mano meilužis... Tai nebuvo lengva. Tikėjaus, kad tokie reti susitikimai mums gal bus šventė, gal mes vėl priprasime vienas prie kito, gal ir tau manęs prireiks... Bet tu atsisakei tokio varianto. Na, taip – buvo atsiradęs lieptelis, o dabar ir jo nebeliko. Galiu gi aš šiek tiek ir apie ateitį pagalvoti – juo labiau kad yra ir kitas variantas.

– Jole, tada aš galvojau tik apie save. O juk tas lieptelis ir dabar yra. Tai Indrė. Ir vėl mes ją pamirštame. Ir tada reikėjo pagalvoti apie ją – juk man ji buvo galvą išūžusi savo prašymais grįžti pas jus.

– Tada mes kalbėjome tik apie save – ar aš tau tikčiau kaip meilužė, kad tu nesugebi nieko duoti, kad nebenorim pragaro. O su Vidmantu gal to pragaro ir nebūtų, aš bent jau pasistengčiau – turiu praktikos, kaip nereikia elgtis...

Jolanta, prašau, mesk iš galvos tą Vidmantą – mane jis siutina.

– Romai, tu nebijok. Dabar man svarbiausia Indrė. O vėliau, kada nors, aš neatmetu tokios galimybės...

Jole, kalbi taip todėl, kad mane supykintum! Matai, kad man tai nemalonu!

– Betgi kodėl? Juk tu man visai abejingas. Kodėl pyksti?

Turbūt ne visai abejingas, jei taip išsigandau, kai niekaip negalėjau tavęs prižadinti.

Suprantama. Kiekvienas išsigąstų pamatęs žmogų tokios būklės.

– Jole, tai visai ne tas. Mane apėmė toks skaudus praradimo jausmas, tokia neviltis, kad tiesiog nežinojau, kur dėtis. O paskui begalinis džiaugsmas, kad tai netiesa. – Romas atsargiai paglostė jai ranką. – Patikėk, liūtuk...

Ne! – riktelėjo Jolanta staigiai atitraukdama ranką. – Tik jau ne tai! Aš ne geležinė. To jau per daug!

Stojo nejauki tyla.

Romai, aš žvėriškai noriu valgyti, – pagaliau ryžosi ją nutraukti Jolanta.

Gerai, – su palengvėjimu atsiduso jis. – Eime, ką nors susirasim.

Virtuvėje Jolanta įsitaisė ant taburetės ir tarė:

– Bet aš nieko nedarysiu – be galo tingiu.

– O ko norėtum?

– Blynelių su bananais! – jos lūpose žaidė žaismingа šypsena, lyg jie visai nebūtų ką tik kalbėjęsi tokiomis skausmingomis temomis. – Ar negalėtum jų iškepti? Bananų yra...

– Va, tokia tu man geriau patinki, – tarė Romas. – Rytoj rytą aš tau jų iškepsiu – prižadu. O dabar gausi ko nors paprastesnio, pavyzdžiui, sumuštinių.

Romas įjungė dujinę viryklę, uždėjo virdulį, išėmė iš šaldytuvo dešrą, sviestą, ėmė tepti sumuštinius. Jolanta suposi ant dviejų kėdės kojų ir svajingai kalbėjo:

– Kaip gerai, kai mane lepina... Kaip seniai manęs niekas nelepino... O, kaip dabar norėčiau pakliūti į kokią ramią vietelę, kur nereikėtų nieko daryti, nieko tvarkyti, ir valgyti būtų paduota. Tik gulėk ir ilsėkis. Nors savaitę pailsėti, pamiegoti...

– Ką tik grįžai iš tokios vietelės, – panašiu tonu atsiliepė Romas. – Ir tvarkyti nieko nereikėjo, ir valgyti buvo paduota. Tik gulėk ir ilsėkis... Tik man kažkodėl atrodo, kad norėjai kuo greičiau iš ten išeiti.

– Ak, koks tu cinikas, – su apsimestu pykčiu tarė ji vis tebesisupdama. – Aš norėčiau pajūryje arba nors prie ežero, saloje, gražiame namelyje, kur nebūtų žmonių, tik nematomi tarnai lepintų mane visokiais gardėsiais. O aš vaikščiočiau pakrantėmis, gėrėčiausi saulėlydžiais ir svajočiau apie vienintelį, kilnų princą...

– O naktimis verktum, kad nėra kam išlieti deginančios aistros, – pasakė Romas, tiesdamas jai sumuštinį. – Kokios tau arbatos, citrinų, mango ar dar kokios nors?

– Absoliučiai jokios romantikos: aš jam apie meilę, o jis man sumuštinį – va, imk ir užsikimšk...

– Jolanta, gal čia ir ne į temą... Ką pagalvojai, kai į tavo skambutį atsiliepė moteris...

– Ką čia begalvosi! Įsiutau siaubingai – didžiausi skausmai, o čia – Romas vonioje, paskambinkit po pusvalandžio.

– Ir daugiau nieko?

Ne, nieko, – atsakė Jolanta ir vėl paniuro. Grįžti į realybę nebuvo labai malonu. – O kodėl tu buvai toks piktas? Mažai trūko, ir būtum numetęs ragelį. Todėl, kad nepaisiau draudimo?

– Ne! Todėl, kad ji kalbėjo taip, lyg būtų turėjusi kokių nors teisių, o tam lyg ir nebuvo pagrindo... Man buvo pikta, kad ji taip kalbėjo su mano Jolanta. Nenorėjau, kad Jolanta žinotų...

Koks skirtumas?

Nes man ne tas pats, ką ji apie mane galvoja.

Netgi tada, kai su ja viskas baigta?

– Netgi tada.

– Romas ne vienuolis. Kodėl gi jis turėtų gyventi be moterų? Juo labiau kad ir pats man sakė, jog turi daug draugių...

– Mes dabar kalbame apie Romą ir Jolantą, kaip apie tavo vyrą ir mano žmoną... Kai kyla baisi pa-

gunda pasiginčyti, pasakyti, kad tuo momentu buvo visai ne taip, o negalima pažeisti taisyklių... Galima tik suabejoti: „O gal buvo ne taip..."

– Arba kai tau paaiškina, kad niekad nemylėjo žmonos, ji kelia tik susierzinimą, o negali niekaip reaguoti – ji gi tau visai pašalinis žmogus...

– Arba kai tau pasakoja apie savo meilužį, o tave toks pasiutimas ima... Bet labai geras būdas nepertrauktam pasakyti savo požiūrį, kitas gali tik pareikšti nuomonę lyg iš šalies, bet negali ginčytis...

– O tą pirmą kartą aš taip bijojau, kad tu nepriimsi to žaidimo ir pasakysi: „Ar išprotėjai, Jolka, kas gi tau čia užėjo?"

– Kaip matai, priėmiau. Man pasidarė labai įdomu, ką gi tu čia sugalvojai, ką gi tu nori man pasakyti. Aš vis laukiau, kol kuris nors neištversim ir leptelėsim ką nors kaip anksčiau, kartais tyčia tave provokuodavau, bet tu laikeisi didvyriškai. Laukdavau tų tavo skambučių, ėmiau jų pasigesti.

– Bet pats nė karto nepaskambinai...

– Aš ją laikiau kaltąja puse, todėl maniau, kad man nieko nereikia daryti. Buvau neteisus – visada kalti būna abu. Galėjau ir aš paskambinti.

– Turbūt nebuvo noro...

– Žinok, aš ir po to laukiau Jolantos skambučių.

– Kad pasakytum: „Jolanta, juk mes susitarėm..."

– Tada ta dama viską sumaišė.

– Tą patį būtum pasakęs ir be damos, kaip ir prieš paskutinį kartą. Aš tada tau norėjau pasakyti apie kū-

dikį, bet gal ir gerai, kad taip išėjo, – net girdžiu, kaip tu sakai: „Kodėl tau nepaskambinus tikrajam vaiko tėvui? Ant šito kabliuko aš nepakliūsiu. Nieko nenoriu žinoti – darykis abortą".

– Gal tu ir teisi, – atsiduso Romas. – Kvailas buvau, negalėjau patikėti, kad Jolanta nuoširdi, nors visur ėmiau pastebėti ir savo klaidas.

– Jaučiuosi tokia nuvargusi nuo visų tų klaidų ir kalbų, – tarė Jolanta. – Aš vėl noriu miego. Gal jau važiuok namo.

– Jole, – tarė jis, įdėmiai žiūrėdamas jai į akis. – Aš noriu likti.

– Ne! – išsigandusi riktelėjo ji. – Ne, tu čia neliksi. Jokiu būdu!

– Kodėl? Aš juk tau žadėjau pusryčiams iškepti blynelių su bananais...

– Prašau, labai prašau, išeik!

– Ko gi tu bijai, Jole? Juk tau tikriausiai dabar negalima... Be to, aš galiu miegoti čia, ant sofos, o tu savo lovoje, kitame kambaryje. Aš nelabai norėčiau palikti tave vieną...

– Ne, prašau, eik namo. Man tikrai nieko neatsitiks. O jeigu kas, aš paliksiu pravirą balkoną. Galėsi vėl įlipti...

– Jole, būk protinga, na, kam man dabar belstis į savo butą? Aš irgi pavargęs – dar pervažiuosiu kur per raudoną šviesą...

– Romai, tada, per mano gimtadienį, aš žinojau, kad vaikštau ant bedugnės krašto, bet negalėjau su-

stoti, nes labai aiškiai įsivaizdavau, kaip mes gersim kavą kitą rytą virtuvėje, bijodami pažvelgti vienas į kitą. Taip juk ir buvo. Tu gal pastebėjai, kai aš taip aiškiai pamačiau mus kitą rytą...

– Pastebėjau, Jole, bet negalėjau sustoti, kaip ir tu. Dabar taip nebus, patikėk.

– Ne, aš dabar jaučiu tą patį, tik dar blogiau. Dabar aš bijau, kad tu manęs nepaliestum, – per daug gyvi to ryto atsiminimai. Naktį viskas atrodo kitaip, o ryte atsiveria akys. Žmonės naktimis pridaro daug kvailysčių, o aš jų tikrai nebenoriu – nebeturiu jėgų vėl daryti tą patį. Tikrai nežmoniškai pavargau. Todėl eik. Aš noriu likti viena.

– O tada, kai norėjai blynelių su bananais?

– Ten buvau ne aš...

– O man pasirodė, kad kaip tik buvo grįžusi ta kita Jolanta.

– Na ir kas iš to? Ji negali ilgai pasilikti – realybė ją tuoj išbaido, ir iš viso – baikim tas šnekas. Aš labai noriu miego. Eik, tikrai eik.

– Jei tu taip prašai, aš išeisiu, bet nemanyk, kad pokalbis baigtas.

– Geriau jau būtų baigtas. Aš nieko nebenoriu.

Romas papurtė galvą.

– Nebaigtas.

Jam išėjus, Jolanta išsimaudė po dušu ir griuvo miegoti. Bet pamiegoti ilgai neteko, nes suskambo telefonas. Ji pašoko, užsimetė chalatą ir nubėgo į prieškambarį.

– Klausau! – suriko turbūt nelabai mandagiai.

– Būkit tokia maloni, pakvieskit man mano Jolantą, – paprašė Romas, pabrėždamas „mano“. – Turėkit galvoje, kad aš jai skambinu pirmą kartą.

– Jolanta miega, – atrėžė ji. – Aš jos nežadinsiu!

– Ką aš girdžiu! – džiaugsmingai reagavo Romas. – Tai ji jau grįžo? O man sakė, kad jos nebėra.

Jolanta suprato padariusi klaidą ir ėmė juoktis.

– Jūsų juokas labai malonus, Jolanta. Labai seniai negirdėjau jūsų juokiantis. Turbūt nuo to nuostabaus vakaro prie žvakių kavinėje.

– Ar dėl to mane pažadinot? – vėl įsitraukė į žaidimą Jolanta.

– Pykstate?

– Žinoma! Aš taip saldžiai miegojau.

– Matot, Jolanta, jūs man irgi skambindavot vėlai, todėl nemaniau, kad jūs jau miegosite, – jis tą pasakė provokuojamu tonu, lyg norėdamas, kad ji prieštarautų: „Juk sakiau, kad einu miegoti“. Bet pagal senas taisykles ji to negalėjo daryti, todėl tik tarė:

– Juk telefoninės Jolantos nebuvo – kam jos ieškoti?

– Pasirodo, reikia kartais surizikuoti. Ir kokia sėkmė – aš ją radau!

– Tai čia taip netyčia išėjo...

– Bet labai gerai, kad jus radau, – reikia pasitarti vienu labai svarbiu klausimu. Kaip jūs manote, Jolanta...

– Aš noriu miego, – pertraukė ji.

– Nieko, pakentėsit. Kaip jūs manote, ar man būtų įmanoma vėl gyventi su savo buvusia žmona?

– Manau, ši idėja žlugtų po mėnesio ar dviejų. Iš pradžių jūs abu labai stengtumėtės, o vėliau nusibostų – grįžtumėte prie senų įpročių ir priekaištų. Neįstengsit tiek pasikeisti, kad neerzintumėt vienas kito.

– Man atrodo, kad keistis nereikia. Mes abu supratome, kad tektų prisitaikyti vienam prie kito, kai kur nusileisti, eiti į kompromisus, o nesistengti vienam kito pakeisti, tempti ant savo kurpalio.

– Tai labai teisinga teorija – tokių straipsnių pilni žurnalai. Tik praktiškai ji beveik neįgyvendinama.

– Reikia valios ir proto.

– Jūsų žmona to neturi.

– O ne! Ji norėjo būti negyvenamoje saloje su kokiu nors aistringu princu, o juk tai aš.

– O gal ji norėjo būti su „rožių riteriu"?

– Tik jau ne su juo! Arba su manimi, arba – gali būti ir tokia galimybė – su kuo nors trečiu, abstrakčiu, idealiu.

– Jūs nelabai seniai sakėte, kad savo žmonai nieko, be susierzinimo, nejaučiate...

– Tai buvo labai seniai, ir gal ne visai tiesa...

– Kažin, Romai, kaip paaiškinti mano vyro dovanas per Naujuosius, o paskui žibutes per gimtadienį?

– Gal jautėsi už ką nors skolingas...

– To aš ir bijojau.

– Skolingas dėl to, kad kažkada kažko nepadarė, įžeidė jus, nesuprato, galvojo apie jus blogai, o buvo visai ne taip, kaip jis manė...

– Čia jau geriau. Jei jautė sąžinės graužimą, gal dar ne viskas prarasta...

– Norite, kad būtų ne viskas prarasta?

– Čia aš apie praeitį.

– Nemeluokit – ir apie ateitį.

– Bet jūsų žmona, Romai, buvo labai prasta meilužė – pats sakėt. Kaipgi su ja gyventumėt toliau?

– Įrodė, kad gali būti kitokia, kai nori.

– O gal ir pats buvote kitoks, kai norėjote?

– Gal. Ne man apie tai spręsti. Mes čia dar turime labai daug ką atrasti. Beje, Jolanta, ką jūs jaučiate buvusiam vyrui?

– Žiūriu į jį kaip į svetimą vyriškį. Nežinau, ką jis apie mane galvoja, todėl jaudinuosi, bijau, kad nepaliestų, bet ne dėl to, kad man tai būtų nemalonu, bet kad nežinau, kaip jam tai patiks... Bet kai atsipeikėju ir pamatau savo vyrą, prisimenu kaip mes gyvenome, – praeina bet koks noras ką nors daryti.

– Man labai patiko jūsų pasakojimo pradžia, o pabaigą reikėtų pakeisti.

– Nieko nebus. Visa tai – kvailystės. Pati kalta – aš pradėjau tą istoriją. Tu juk niekada nieko nebūtum daręs. Viskas buvo aišku. Ir kas čia man užėjo? O dabar šnekam kažką, įrodinėjam, o iš tikrųjų – tuščios kalbos. Tikrai gailiuosi, kad pradėjau visą tą istoriją, ir noriu ją baigti.

– O aš nenoriu. Noriu, kad būtum mano meilužė, bent kol apsiprasi su manimi.

– Ne, Romai, nenoriu.

– Pati tą siūlei per savo gimtadienį.

– Tai buvo silpnumo akimirka. Blaiviau pagalvojus, pasidarė aišku, kad buvai teisus.

– Aš nebuvau teisus – Indrė tą įrodė. O dabar aš noriu pažiūrėti, gal tu buvai teisi.

– Ne, aš negaliu.

– Be reikalo aš tave šiandien palikau – viskas būtų išaiškėję...

– Labai gerai, kad išėjai, – išvengėm dar vienos klaidos, o vėliau aš pasistengsiu, kad panaši situacija nepasikartotų.

– Įdomu, kaipgi tu pasistengsi?

– Paskambinsiu „rožių riteriui"...

– Štai kaip! Pati sakei, kad jo nemylėjai ir nemyli.

– O tave?

– Mes turime dukrą!

– O tu mane?

– Kam reikia uždavinėti tokius idiotiškus klausimus? Šia tema mes iš viso nekalbame. Reikia galvoti apie Indrę.

– Kuo čia dėta Indrė? Nesulipdysi indo taip, kad nebūtų matyti siūlių, o nuo lengvo stuktelėjimo jis ir vėl subyrės.

– Labai gražu! Labai metaforiška! Reikės nusipirkti klijų „Super glue".

– Nevark, – tarė Jolanta. – Ir jie nepadės. Viskas! Einu miegoti. – Romo „idiotiški klausimai" ją išvargino.

– Kažin, kada senoji Jolanta atėmė ragelį iš tos gerosios, su kuria įmanoma protingai pasikalbėti? Aš nė nepastebėjau.

– Tada, kai mes vienas kitam vėl ėmėme sakyti „tu“. Kai sakome „jūs“, kalbėtis sekasi geriau – apsieiname be peštynių, kontroliuojame save, stengiamės būti protingi ir mandagūs, nes tada mes nevisiškai tikri, o štai dabar – mes tikri!

– Tai imkim vėl vienas kitam sakyti „jūs“.

– Nusibodo – pirma valanda nakties, rytoj reikės anksti keltis.

– Ar atvažiuoti rytą tau iškepti blynelių?

– Tik pabandyk! Nusirisi laiptais!

– Štai kaip? Na gerai, tu jau labai susierzinai, aš tau rytoj paskambinsiu.

– Rytoj aš paskambinsiu tam, kam sakiau, ir viskas bus aišku. Užteks bandyti ką nors kurti tuščioje vietoje, kai bet koks klausimas apie jausmus laikomas idiotišku. Jei nėra jokių kitų jausmų, tik pareiga, labai greit ji gali virsti neapykanta. Taip jau kartą buvo. Man tikrai to nebereikia. Geriau pabandysiu su kuo nors kitu!

– Ką gi. Galiu palinkėti sėkmės. Pasistengsiu nebetrukdyti. Iš savo pusės aš padariau viską. Daugiau nesiplėšysiu ir nieko nesiūlysiu. Tu pati pasirinkai. Tik žiūrėk, kad netektų gailėtis ir vėl dėtis telefonine Jolanta.

– Nebijok, neteks.

– Tai ką – labanakt, Jolanta.

– Labanakt.

– Nueik ryt pas Indrę, nes aš išvažiuoju savaitei firmos reikalais.

– Žinoma, nueisiu, kokia gali būti kalba. – Ir ji padėjo ragelį.

– Jau kokie mes idiotai – paieškoti reikia! – pasakė garsiai. „O kiek betrūko, kad būtų pasilikęs, – ir kas paskui? O gal jis dabar būtų geresnis, supratingesnis? Gal ir aš pati būčiau ne tokia nervinga, daugiau laiko skirčiau šeimai? Gal man visai patiktų tie turistiniai žygiai? Tikriausiai patiktų. Turėtume antrą vaiką... Gal jis padėtų auginti? O gal ir ne – pasiimtų Indrę ir vėl kur nors į gamtą, o aš viena namie su vaiku. O juk norėjau, kad grįžtų, jis man buvo pradėjęs patikti, daugiau negu patikti. Nešiojau jo dovanotą grandinėlę, o dabar nebenoriu. Bet kodėl? Bijau. O jis šiandien taip dėl manęs išsigando. Kodėl? Nevisiškai abejingas? Tada per mano gimtadienį buvo toks šaunus, toks stiprus ir švelnus...“

Jolanta vis prisimindavo tą vakarą kavinėje ir kas įvyko po to.

... Buvo jau beveik dvylikta valanda, kai jie išėjo į gatvę. Naktis nebuvo šalta, ir jie dar kiek pasivaikščiojo. Ji pamanė, kad reikėtų važiuoti namo, bet nesinorėjo apie tai kalbėti, nes tada turėtų nuspręsti. Variantai buvo tik du – arba jis įsodina ją į taksi ir atsisveikina, arba važiuoja kartu. Nė vieno iš jų nesinorėjo. Pirmasis būtų labai nuvylęs, o antrasis baugino.

Romas pasirinko lyg ir tarpinį: „Palydėsiu jus, nes dar kas nors pavogs tokią gražią moterį, o paskui grįšiu namo“. Širdies gilumoje ji žinojo, kad taip nebus – per daug aistringas buvo jo žvilgsnis kavinėje...

Prie jos namo Romas sumokėjo vairuotojui ir paleido taksi. Į jos klausiamą žvilgsnį atsakė:

– Norėčiau pažiūrėti, kaip jūs gyvenate. Sakėt, kad persitvarkėte butą pagal savo skonį, įdomu, koks tas jūsų skonis...

Ji nesipriešino.

– Na ką gi, parodysim.

Romas niekada nebuvo jos naujame bute. Savo daiktus išsivežė iš senojo, o Indrę visada pasiimdavo iš senelių.

Jis apžiūrėjo svetainę ir virtuvę. Indrės kambaryje užtruko labai trumpai – tik metė žvilgsnį į žaislus ir išėjo.

– Neblogą turite skonį, – tarė jis. – Man patinka.

– Gal vertinimo komisijai pasiūlyti šampano? Turime čia tokio įdomesnio... – Ir ji parodė į Vidmanto atneštą „Karalių Mindaugą“.

– Va, šitą tai mes būtinai išgersime – „rožių riterio“ pykčiui, – tarė Romas. – Kur taurės?

Jolanta išėmė taures, jis atkimšo butelį, ji uždegė žvakes ir užgesino šviesą.

– Bus kaip kavinėje...

– Jūs mokate kurti jaukią aplinką, – atsiliepė jis.

Jolanta įjungė magnetofoną su savo mėgstamiausiomis dainomis. „And I will always love you...“ –

skambėjo kambaryje, o Jolantos kūną varstė tūkstančiai adatėlių, nes laukė, kada „tai" prasidės, o kad prasidės – buvo daugiau nei tikra. Ji jautėsi taip, lyg lauktų to pirmojo karto su visai nepažįstamu vyriškiu, ir įtampa darėsi nebepakeliama. Jis neskubėjo – buvo mandagus, korektiškas, kaip ir telefonu, kreipėsi į ją „jūs, Jolanta"... Ir kai pagaliau jis pakilo iš vietos ir palietė ją, adatėlės pradėjo varstyti tūkstantį kartų aštriau. „Greičiau, – mintimis maldavo ji, – aš neištversiu..." Taip, ji buvo Vidmanto meilužė, ir, rodos, būdavo visai neblogai, bet kad šitaip... Atrodė, jis irgi vos tvardėsi – jos suknelė nulėkė ant grindų, ir viskas įvyko labai greit, čia pat ant neiškleistos sofos. Ji nevalingai šūktelėjo, ir viskas pražuvo karštoje tamsoje. Jolanta kiek begalėdama stipriau spaudėsi prie jo, norėdama būti arčiau...

Praėjo kelios minutės, kol ji pagaliau grįžo į realybę, pajuto jo lūpas, švelniai liečiančias jos smilkinius, išgirdo jo kuždesį: „Tu nuostabi, Jole, niekada nemaniau, kad mes galėtume tai patirti". Vėl atsirado tas taip seniai girdėtas kreipinys – „Jole". Romo išradimas. „Jolanta – labai oficialu, Jolka – negražu, tai kaipgi sutrumpinti tavo vardą – Jolė? Ar gerai?" Ji sutiko, taip atsirado Jolė. Bet tą naktį iš praeities tiek tik ir buvo – „Jole". Jie nekalbėjo nei apie Indrę, nei apie jokius bendrus pažįstamus, nei apie praeitį, nei apie ateitį. Tiesą sakant, nebuvo kada ir kalbėti.

Jolanta nuėjo į dušą, iš ten grįžo apsivilkusi ilgu šilkiniu peniuaru.

– O! Gražu, – tarė jis. – Labai jau gundomai atrodai – tiesiog kaip iš kokio filmo. Dabar aš einu į vonią. Paklok per tą laiką lovą, gerai? Įsitaisysim patogiau.

Jolanta padavė rankšluostį ir nuėjo į Indrės kambarį paimti patalynės. Paprastai ji miegodavo Indrės kambaryje – ten buvo dvi kušetės, bet ir dukra, ir viskas, kas su ja susiję, jiems buvo lyg uždrausta zona, todėl Jolanta išskleidė sofą svetainėje.

Jis grįžo iš vonios kambario apsivyniojęs per klubus rankšluosčiu.

– Atrodo, jis tinka geriau nei kostiumas, – lyg teisindamasis tarė jis.

– Man patinka, – juokėsi Jolanta. – Tokia egzotika. Tikrai, lyg filme... Pabaikim šampaną...

– Eikš pas manė, – tarė jis įsitaisęs fotelyje. – Tu taip toli. Noriu jausti tave.

Ji padavė jam taurę ir atsisėdo ant kelių. Buvo taip gera, taip miela, jautėsi tokia artima... Jie gėrė šampaną iš vienos taurės ir bučiavosi, bučiavosi, kol pagaliau vėl sukrito į lovą...

... Visą naktį jie mylėjosi. Pirmas kartas buvo lyg žaibo blykstelėjimas – staigus, spontaniškas, o dabar jie nebeskubėjo – tyrinėjo vienas kitą, lietė, glamonėjo, kol pagaliau susiliejo ir išnyko... Jolantai nė į galvą neatėjo, kad reikėtų imtis kokių atsargumo priemonių, – viskas atrodė lyg nuostabus sapnas...

Jie užmigo visai prieš rytą ir miegojo gal tris valandas. Pabudusi Jolanta atsargiai sujudėjo ir pažvelgė į

Romą. Jo akys buvo užmerktos, bet ji suprato – jis jau nemiega. „Geriau jo čia nebebūtų“, – pagalvojo ji. Jolanta atsargiai išsliuogė iš patalo, stvėrė chalatą ir nubėgo į vonią. Per tą laiką jis atsikėlė, apsivilko, nuėjo į virtuvę ir užkaitė virdulį. Į vonią jis pateko tik tada, kai Jolanta užsidarė kambaryje norėdama apsirengti.

Jie susitiko virtuvėje. Jolanta mūvėjo džinsus ir buvo apsirengusi megztiniu aukšta apykakle – peniuaras dabar atrodė visiškai netinkamas drabužis. Plaukai buvo susukti į kietą mazgą. Pažvelgusi į Romą, ji suprato – jos nakties vizija apie kitą rytą buvo teisinga. Ji išėmė kavą, cukrų, puodelius ir padėjo ant stalo. Abu tylėjo...

O paskui jis pasakė: „Pasistengsiu tos nakties neprisiminti. Jolanta nusipurtė. Ne, nenoriu, visiškai nenoriu prisiminti, kas buvo paskui. Ir nenoriu, kad tai kada nors pasikartotų. Gal šampanas kaltas? Jei ne jis, gal nieko nebūtų įvykę. Bet ne – dar šokiuose mačiau, kad jis nuo manęs nenuleidžia akių. Bet tai buvo tik aistra. Ją kartais lengva supainioti su meile, bet rytas parodo, kur meilė, o kur tik aistra. Gal aš jam patikau telefonu... Kodėl dabar nesutikau? Kažkas manyje tam priešinosi. Jis man nieko nejaučia. Tėra tik išskaičiavimas – mes turime būti kartu dėl Indrės. O dėl viso kito – neuždavinėk idiotiškų klausimų, Jolanta. Tai mane sulaikė. Nebenoriu dar vieno tokio ryto, ne, tikrai nebenoriu. Jau geriau su Vidu. Nors kas mane įtikins, kad šis sako tiesą? Tikriausiai iškėlė

sau tikslą vėl mane nugalėti. Pasiekęs savo, jaustųsi dar labiau patenkintas savimi, nes kuo sunkiau pergalė pasiekiama, tuo ji saldesnė. Romas bent jau nesako to, ko nėra, kad nesukeltų apgaulingų iliuzijų. Bet kartą ištekėjusi be meilės, antrą kartą tos pačios klaidos nedarysiu.

Jolanta ryžtingai atsistojo, išjungė magnetofoną, užgesino šviesą ir nuėjo miegoti. Užmigo greit ir nieko nesapnavo.

Birželio 18 diena

Jolanta pagaliau sulaukė lankymo valandų. Indrė sėdėjo lovoje apramstyta pagalvėmis ir viena ranka stengėsi užrišti kaspinėlį meškučiui ant kaklo. Sugipsuota rankutė nejudėdama gulėjo ant antklodės. Pamačius šį vaizdą, Jolantai ėmė suktis galva, vėl ausyse sucypė stabdžiai ir pasigirdo Indrės klyksmas.

– Dukryte, – vos girdimai ištarė ji ir pasilenkė prie mergaitės.

– Mamyte! Tu pagaliau atėjai! Aš tavęs taip laukiau! – viena rankute apkabino Jolantos kaklą ir stipriai stipriai suspaudė.

Jolanta atsargiai išsilaisvino ir ėmė įdėmiai ją apžiūrinėti. Jos akyse spindėjo ašaros.

– Mamyte, tu neverk, man nieko neskauda, – glostė ją Indrė. – Aš tik labai noriu namo, pas tave...

O paskui jos kalbėjosi apie daug ką: kokie gydytojai čia ateina ir kad sesutės visos geros, Indrė jas myli, tik nemyli tos, kuri vaistus leiddžia. Kad močiutė kasdien aplanko ir visokių skanių sausainių atneša, o tėvelis pripirko bananų – „oho, kiek daug“...

O sekmadienį buvo teta Jurga su dėde Kęstu. „Toks didelis, didelis“, – iškėlusi rankutę parodė Indrė ir lyg didžiausią paslaptį sukuždėjo:

– Jurga už jo tekės. Sakė, kad jau pareiškimus padavė. O ką tai reiškia?

– Eik tu, senute, – nusijuokė Jolanta. – Iš kur žinai?

– Girdėjau, kaip kalbėjosi, tik nežinau, ką reiškia „pareiškimus padavė“.

– Taip reikia prieš vestuves. Žmonės parašo, kad nori susituokti, gyventi kartu, nes myli vienas kitą...

– O jūs su tėveliu irgi rašėt pareiškimus? – paklausė Indrė.

– Rašėm, – atsiduso Jolanta.

– Tai kodėl paskui nebegyvenot kartu?

– Indrute, tu dar per maža, nesuprasi. Pakalbėsim, kai paaugsi.

– O Jurga sakė, kad jie su Kęstu niekada nesiskirs. Aš klausiau.

– Ir aš taip maniau, kai tekėjau... – pasakė Jolanta ir pagalvojo: „Ką aš čia kalbu – juk ji dar vaikas“.

– Tai kodėl paskui išsiskyrėte? – atkakliai klausinėjo Indrė. – Nebemylėjai tėvelio?

– Ir jis manęs...

– Mamyte, o jūs vėl paduokit pareiškimus, gerai? Gal jums leis tie žmonės? – mergaitė maldaujamai žiūrėjo į mamą. – Tėvelis tave myli. Jis man sakė! – Indrė gudriai šypsodamasi pažvelgė į duris, bet Jolanta to nematė, tik susimąsčiusi glostė mergaitei galvą.

– Nemyli, Indrute...

– Tėveli, ar tu myli mamytę? – staiga garsiai paklausė Indrė.

Jolanta krūptelėjo ir atsisuko – tarpduryje stovėjo Romas. Ji visa išraudo.

– Tu juk sakei, kad išvažiuoji savaitei...

– Nebereikėjo, – tarė jis. – Aš ką tik kalbėjau su Indrės gydytoju. Ryt padarys kai kuriuos tyrimus ir išleis į namus. Atvešim, kai reikės nuimti gipsą. Jis mano, kad jai nebūtina čia gulėti, galvos traumos nėra, o dėl viso kito – gali sveikti ir namie. Paskui, aišku, reikės specialios mankštos, masažų, bet jie mano, kas viskas gyja labai gerai.

Jolanta giliai atsiduso.

– Ačiū Dievui.

– Indre, nori namo? – paklausė Romas.

– Labai labai! – sušuko mergaitė.

– Poryt važiuosi. O kai nuims gipsą, mes visi trys – tu, mamytė ir aš – važiuosim į mažą namelį prie ežero. Ten bus valtis, žvejosim, mamytė virs žuvienę, jei, žinoma, jūs abi norėsit.

Indrės veidukas nušvito iš susižavėjimo, o Jolanta žiūrėjo į grindis ir sukiojo savo vestuvinį žiedą. Jos veidas, kitaip negu dukros, visai neatrodė susižavėjęs, bet ji tylėjo.

– Kaip gerai! – nevaikiškai atsiduso Indrė, ir ant jos lūpų pražydo plati šypsena. O paskui ji vėl surimtėjo ir paklausė: – O kol sugipsuota, ar mes gyvensim kartu?

– Taip, dukryte, mes su mamyte viską aptarėm ir nusprendėm, kad taip bus geriausia, nes Indrė labai nori.

– Valio! – suriko mergaitė, net visa palata suskambėjo. – Ar tikrai, mamyte, ar tikrai? Ar tėvelis nemeluoja?

Jolanta nuleidusi galvą tylėjo.

– Na, mamyte, pasakyk, ar tėvelis nemeluoja?

Jolanta pagaliau pakėlė akis ir pažvelgė į Romą. Jis įdėmiai žiūrėjo į ją. „Na, pasakyk dabar mergaitei, kad tėvelis meluoja“, – tarsi sakė jo žvilgsnis.

– Bus sunku, – tyliai tarė ji, nes prieštarauti Romui prie Indrės nepajėgė. Jis jai gudriai paspendė spąstus, ir ji nežinojo, kaip iš jų ištrūkti.

– Nebus sunku! – ryžtingai pasipriešino Indrė. – Juk aš jau didelė. Aš jau moku ir lovą pasikloti, ir grindis plauti, ir indus. Dar tik lyginti reikės išmokti.

– Ak tu, mažoji padėjėja, – liūdnai šyptelėjo mama.

– O juk mergaitė teisi, – tarė Romas. – Ji jau padeda ir ateityje padės. Tu pamatysi.

– Žinoma, padėsiu, – pritarė Indrė. – Tik jeigu nupirksit broliuką ar sesutę, jei ne – tai nepadėsiu.

– Tu matai, – nusijuokė Romas. – Ji jau derasi. Reikės pirkti.

– Viskas ne taip paprasta, – Romai, – tyliai pasakė Jolanta.

– Žinau, – suspaudė jos ranką. – Atleisk.

– Lankymo laikas jau seniai baigėsi, prašom tėvelius eiti namo, – pasigirdo griežtas budinčios gydytojos balsas.

– Atsiprašom, – pašoko Jolanta. – mes ryt ateisim. Iki rytojaus, Indrute.

– Kad greičiau ateitų tas rytojus ir porytojus, jau nesulaukiu! – atsiliepė Indrė. – Tik jūs abu kartu ateikit!

– Gerai, gerai, tu lapute, – prižadėjo Romas. – Tikrai kartu ateisim.

Kai palikę palatą jie ėjo ligoninės koridoriumi, Jolanta staiga paklausė:

– Ji pati tą sugalvojo?

– Dabar tai visai nebesvarbu, – tarė Romas. – Juo labiau kad ji daug kur teisi...

– Aš taip ir maniau, kad pati... – kažkokiu bespalviu balsu tarė Jolanta. Romas tylėjo. Jie išėjo į ligoninės kiemą.

– Aš tave parvešiu, – tarė Romas. – Ir nebandyk priešintis.

– Gerai, kodėl turėčiau priešintis. Jaučiuosi labai pavargusi. Ne taip lengva buvo žiūrėti į sugipsuotą Indrę. Tau gerai, nors nematei, kaip tai įvyko. Ir kaip aš jos nesulaikiau...

– Jole, tik nekaltink savęs. Mes abu vienodai kalti. Juk žinom, dėl ko taip įvyko. Čia mums įspėjimas iš aukščiau, kad negalima šitaip elgtis. – Jis atidarė automobilio dureles Jolantai, įsėdo pats, užvedė variklį.

– Tu, Romai, per daug ėmeisi iniciatyvos. Prišnekėjai mergaitei visokių dalykų, prižadėjai nepasitaręs su manimi. O tai įvykdyti ne taip lengva. Visą laiką kalbi tik apie Indrę, bet suprask pagaliau: jei tai darysime tik dėl Indrės, kantrybės pakaks labai trumpam. Tai kodėl vis dėlto žadame viską pradėti iš naujo?

Romas susikaupęs stengėsi iš kiemo pasukti kairėn, į gatvę, ir nieko jai neatsakė.

„Tikriausiai nė negirdėjo, – pagalvojo Jolanta. – Man baisiai norisi verkti, o ašarų nėra. Jaučiuosi taip, lyg būčiau sužinojusi apie artimo žmogaus mirtį. Štai šalia sėdi visiškai svetimas žmogus. Aš jo bijau. Jis man visai abejingas. O turėsim gyventi kartu. Turėsim kartu miegoti, šypsotis ir vaizduoti visiems, kad viskas gerai. Taip, aš mintyse visko prižadėjau – padarysiu viską, kad tik Indrė pasveiktų. Dabar teks vykdyti pažadus. O kaip? Ir iš viso, atrodo, kad mano nuomonės čia nebus paisoma Iki skyrybų Romo niekas nepaisė, dažniausiai diktuodavau aš – ar bent man taip atrodė – dabar turėsiu paklusti pati. Kiek laiko ištversiu nemaištaudama? Tas klaikus nuovargis nuolat, kasdien... Jis turbūt niekad nepraeis“. Ji nežiūrėjo, kur jie važiuoja, nekreipė dėmesio, kiek laiko praėjo, ir kai staiga atsipeikėjo ir pažvelgė į priekį, abipus plento žaliavo miškas.

– Kur tu mane veži? – nustebusi paklausė ji.

– Noriu, kad apžiūrėtum tą namelį ant ežero kranto, kur žadėjom atsivežti Indrę. Tai jau nelabai toli. Jis

dar ne visai užbaigtas, bet gal jau bus galima gyventi. Aš vėliau pabaigčiau...

– Aš per daug pavargusi priešintis, – tarė Jolanta.

– Ir nesipriešink, pasikliauk manimi. Tu žinai, iš kur tas namas? Čia buvo mano senelio žemė. Kai visi paveldėtojai išsidalijo, man kliuvo du hektarai, ir kaip tik remiasi į ežerą. Tai ir nusprendžiau pasistatyti tokį mažą vasarnamį. Tik pavasarį pradėjau. Labai daug ko trūksta. Reikia, kad tu pažiūrėtum...

– Koks skirtumas – vis tiek viską sprendi ir tvarkai be manęs.

– Aš nenoriu visko tvarkyti be tavęs. Tiesiog man atrodė, kad reikia ryžtingiau veikti, kol dar nesiėmei „rožių riterio"...

– Dėl to pamelavai man apie kelionę?

– Jole, aš tikrai turėjau važiuoti, bet atsisveikinęs su tavimi supratau, kad jei manęs čia savaitę nebus, gali įvykti kas nors nepataisoma, ir paprašiau savo partnerį kelių dienų sutvarkyti asmeniniams reikalams. Jis išvyko vietoj manęs...

Jie pagaliau sustojo prie nedidelio ežeriukc. Visai netoli buvo miškas. Vieta tikrai labai graži. Namelis atrodė nedidukas.

– Kaip Švedijoj, – tarė Romas. – Ten visi tokius mažus statosi. Pilnos paežerės, vienas prie kito. Čia mes kol kas vieni, bet ten toliau pusbrolio žemė, gal ir jis ką nors panašaus sugalvos. Ir gerai – bus smagiau.

Jis atrakino duris ir įsivedė ją į vidų. Visur kvepėjo šviežia mediena, dar kai ką reikėjo baigti kalti, išla-

kuoti, šį bei tą padaryti. Pirmame aukšte buvo kambarys su židiniu ir maža virtuvėlė, o pastogėje įrengti du maži miegamieji. Vienas buvo tuščias, kitame jau stovėjo dvigulė lova.

– Šaunu, – tarė Jolanta. – Labai miela. Ar Indrė žinojo, kad stataisi? Ji man nieko nesakė, nors paprastai pranešdavo visas naujienas.

– Kaip ir man apie tave... Ne, Indrė nežinojo. Tai turėjo būti siurprizas jums abiem.

– Galvok, ką kalbi, Romai.

– Galvoju! Jei nori žinoti, tą mažo namelio idėją man pakišo Jolanta. Atsimeni, kaip kartą ji pasakė, kad mėgsta gamtą, bet pasyviai, mėgsta būti prie vandens, žiūrėti į vandenį, o ne galvoti, kaip čia nugalėti kliūtis neišvirtus iš baidarės. Aš tikrai čia norėjau atsivežti Jolantą. Kada nors taip atsitiktinai pasigauti ir praleisti su ja dar nors vieną beprotišką naktį... – kalbėjo Romas, eidamas artyn.

– Romai, – skubiai ištarė Jolanta. – Labai norėčiau nueiti prie vandens. Tu turbūt turi valtį?

– Turiu, – nusišypsojo jis. Bet nereikia manęs bijoti. Viskas bus taip, kaip norėsi...

Jie nusileido prie ežero, kur buvo prirakinta valtis.

– Nori pasiirstyti? – paklausė Romas.

– Noriu. Kaip keista, niekada nesame to darę...

– Mes dar daug ko nesame darę, Jole. – Jis atrakino spyną, pasiėmė irklus ir padėjo įlipti Jolantai. – Čia auga baltosios vandens lelijos, nuplukdysiu tave pažiūrėti, gerai?

Ji panėrė rankas į vandenį. Aplink buvo taip tylu, saulė dar buvo aukštokai, bet jau leidosi. Vėjas beveik nurimo, tik irklai tyliai pliuškeno vandenį. Ir Jolanta pajuto, jog nuo širdies kažkas staiga nuėmė lanką, kuris taip veržė visas tas dienas po Indrės nelaimės. Kažkur dingo nuovargis, pasidarė lengva ir praėjo noras verkti. Jis yrė lygiais stipriais grybšniais, pro prasegtus marškinius buvo matyti ritmingai trūkčiojantys raumenys, ir Jolanta nejučiomis ėmė gėrėtis. „Jis toks vyriškas, – galvojo ji. – Daug vyriškesnis už Vidą... Ir gal ta idėja – pasigrobti Jolantą ir praleisti su ja beprotišką naktį nėra jau tokia šiurpi...“

– Štai tos lelijos, Jole. Aš jų neskinsiu, bet žinok – jos visos tavo...

– Kaip nuostabu! – susižavėjusi šūktelėjo ji. – Aš niekada nesu mačiusi, kaip jos auga. Gal tik filmuose... Ir iš viso man čia taip patinka – taip panašu į tai, ko norėjau svajonėse... Atsimeni? Sala ar pajūris, kur aš su kuo nors abstrakčiu...

– Jole, – nutraukė ją Romas. – Mums reikia pagaliau liautis apsimetinėjus, nebevaidinti ir ryžtis pasakyti, ką jaučiame vienas kitam. Tu teisi: jei tai darome vien dėl Indrės, kantrybės užteks labai trumpai.

– Negaliu, – atsakė Jolanta. – Man liepta neuždavinėti idiotiškų klausimų.

– Idiotiškas buvo ne klausimas, o atsakymas. Tavo sesuo buvo teisi – mes abu geri artistai, bet aš geresnis...

– Jurga? Kada ji tau sakė?

– Ji man paskambino kartą iš Klaipėdos ir ištarė tik tą frazę. Kai paklausiau, ką ji turi galvoje, liepė išsiaiškinti su tavim, nes jai uždrausta kištis... Ji tada turbūt žinojo, kad tu laukiesi?

– Žinojo. Vienintelis žmogus, kuris žinojo. Bet vis tiek neištvėrė nepaskambinusi.

– Tik aš ir toliau nesistengiau sužinoti... Aš ją ir Kęstą buvau susitikęs ligoninėje. Jie ėjo aplankę Indrę. Jurga įgėlė: „Na, svaini, visada palaikiau tavo pusę, o dabar visai nepalaikau. Ar nė kiek negraužia sąžinė dėl to, kas čia įvyko?“ Aš jai sakau: „Bet vaikas juk buvo ne mano“. O ji: „Tau Jolka taip sakė? O tu patikėjai ir labai apsidžiaugei!.. Tikras...“

– Tai tu atėjai manęs pasiimti tik dėl to, kad tau Jurga pasakė? – nusivylusi ištarė Jolanta.

– Ne, pasiklausk jų abiejų... jie patvirtins, jog labai nusiminiau, kad vaikas buvo ne mano, nors, žinoma, vėliau tai pradėjo atrodyti nelogiška. Aš juk sakiau. Būčiau atėjęs ir be Jurgos, tik ta jos frazė privertė į viską pasižiūrėti kitaip, suprasti, kodėl nenorėjai jo atsikratyti... Tau turbūt buvo labai skaudu, kai liepiau neuždavinėti idiotiškų klausimų?

Jolanta persisvėrė per valties kraštą, sukišo rankas į vandenį vos ne iki pečių ir nieko neatsakė.

– Jole, gal nori nirti į dugną? Sėdėk tiesiai.

– O aš neblogai plaukiu – lankiau baseiną. Negi manai, kad aš visai niekam tikusi?

– Jole, ar galėtum padaryti dėl manęs vieną dalyką? – jis nustojo yręs ir žiūrėjo į ją.

– Kokį? – ji atsitiesė, ir dabar vandenyje mirko tik plaštakos. – Ką nors sunkaus?

– Ne. Išleisk plaukus iš to kuodo. Noriu, kad jie kristų tau ant pečių.

Ji tiek nustebo, kad žiūrėjo į jį prasičiaupusi, bet nieko nepasakė, tik tylėdama ištraukė segtukus, ir šviesūs plaukai išsiskleidė. Dabar ji atrodė daug jaunesnė, visai mergaitė.

– Va, taip atrodei tada, kai pirmą kartą pamačiau tave toje diskotekoje. „Pati gražiausia vakaro mergina", – pagalvojau. Negalėjau atplėšti akių. Buvai nuostabiai graži. Tu ir dabar graži, bet kai plaukai susukti į kuodą, atrodai griežtesnė... Žinau, tave labai sukrėtė žinia apie Kristiną. Taip, aš ją mylėjau, bet jokiu būdu nebuvau abejingas tau. Sakydamas, kad niekada nemylėjau žmonos, kad ji man kėlė tik susierzinimą, gerokai perdėjau. Aš keršijau už praeitį, už neišsipildžiusias viltis ir už nusivylimus. Kai prie manęs priėjai per savo gimtadienį, atrodei labai panaši į tą merginą, kurią kitados pamačiau diskotekoje, ir ja susižavėjau... Aš troškau tavęs nuo pat tos minutės, kai priėjai. Visas tas vakaras buvo toks keistas... Negalėjau išeiti. O rytą viskas pasirodė kitaip. Žinau, pasielgiau žiauriai, bet tikrai dar nebuvau pasiruošęs pradėti iš naujo. Dabar viskas kitaip. Ta avarija, pasaulio neišvydęs mūsų kūdikis privertė viską apmąstyti iš naujo. Aš tikrai noriu būti kartu. Noriu to dėl tavęs, dėl savęs, dėl Indrės – dėl mūsų visų. O dabar pasakyk, bet tik tiesą, ko nori tu.

– Man blogiau, Romai. Matot, po septynerių metų, išsiskyrusi ir su vyru, ir su meilužiu, kai turėjau labai daug laiko analizuoti savo gyvenimą ir padarytas klaidas, aš pradėjau galvoti apie praeitį, prisiminti mūsų pažinti, išblėsusią meilę, – tada negalvojau, kad jis manęs galėjo ir visai nemylėti – ką aš pati padariau ne taip... Ir kartą taip beanalizuodama supratau, kad savo buvusiam vyrui nesu abejinga. Jūs nesistebėkit – man pačiai tai buvo šokas. Pradėjau prisiminti kažkokius, regis, nereikšmingus pokalbius, jo žvilgsnį, rankas, glostančias mano plaukus. Jam tikrai patiko mano plaukai. Kelis kartus jau norėjau apsikirpti kaip nors trumpai, madingai, ir vis nesiryždavau. Žinojau – jam patinka mano plaukai. Tai vyko kažkur pasąmonėje, ir aš įsiklausydavau. Vos išgirsdavau dainą „Yesterday", kuri skambėjo mums susipažįstant, mane apimdavo tokia nostalgija, kad neberasdavau vietos. Toliau – dar gražiau. Pradėjau sapnuoti, kad jis mane glamonėja. Daugiau nieko – vis kas nors sutrukdo... Buvo be galo sunku. Ir tada ryžausi jam paskambinti. Pati nežinau, ko tikėjausi. Ačiū Dievui, jis nemetė ragelio... Nebuvo lengva su juo kalbėtis. Akys aptemo, kai jis pasakė prieš mane turėjęs merginą, o manęs niekada nemylėjęs. Susiradau tada laišką, parašytą į gimdymo namus, kai gimė Indrė. Jis rašė: „Brangus Liūtuk"... Galvoju – kaip skaudu, kad tai tik tušti žodžiai... Tas laiškas man atrodė kaip kažkokia šventenybė, kaip viso to, ką aš per savo kvailumą praradau, simbolis, o pasirodė, kad ir tai netikra...

– Jole, – pertraukė ją Romas. – Tai nebuvo apsimesta. Patikėk – ir laiškas, ir liūtukas buvo tikri. Tiesiog telefonu aš tau keršijau už Vidą. Atsimeni, kai sužinojau – nė pusės žodžio nepasakiau, o paskui užėjo noras viską išlieti. Dabar man aišku, kodėl tu tą liūtuką paminėjai tada, kai norėjai pranešti apie kūdikį, o aš nenorėjau klausyti. Juk tas liūtukas atsirado tada, kai tu laukeisi Indrės. Bet aš buvau kurčias – nieko nenorėjau girdėti...

– Tik nesakyk: „Atleisk“, – nereikia... Romai, jau temsta, iriamės į krantą, – paprašė Jolanta.

– Gerai, bet tu tęsk. Negalima šitaip palikti...

Jolanta pasisėmė rieškučias vandens, užsipylė ant liepsnojančių skruostų, krestelėjo plaukus, lyg numesdama kažką sunkaus, ir tarė:

– Tęsiame toliau. Aš jam vis tiek atkakliai skambinau. Ir per savo gimtadienį buvau labai laiminga. Norėjau būti su juo. Žinojau, kuo šis vakaras pasibaigs, kai jis priglaudė lūpas man prie delno... Beprotiškai jaudino. Buvau laiminga, kai išgirdau jo žodžius: „Jole, tu buvai nuostabi...“ O paskui, kai jau atrodė, kad viskas baigta, Indrė dovanoja tas žibutes: „Mes su tėveliu miške prikasėm...“ – lyg laiškas iš kapo duobės, kai jau tikrai aišku – aš jį myliu, o jis manęs – ne. Juk kai kasė tas žibutes, tikriausiai ką nors galvojo ir jautė. Čia juk ne tai, kad nuėjai į turgelį ir nupirkai nors ir trisdešimt rožių – žibutes juk reikėjo užauginti, laistyti ir galvoti: „Čia Jolės gimtadieniui...“ Buvo

blogai, labai blogai – vien tik nuolatiniai perkratinėjimai, ką padariau ne taip. Ir nuolat ta mintis: ir visa tai tik dėl vienos nakties, kad ir labai puikios, bet vienos...

Ji nutilo, jis taip pat nieko nesakė, tik irklavo dabar šiek tiek greičiau, nenuleisdamas akių nuo Jolantos. O ji žiūrėjo kažkur į šoną, bijojo pažvelgti jam į akis. Pagaliau jie pasiekė krantą, Romas iššoko, ištraukė valtį ir padavė ranką Jolantai. Jau stovėdamas ant kranto, nepaleisdamas jos rankos, tarė:

– Tu drąsesnė už mane, Jole. Nors kalbi apie mane tik kaip apie trečią asmenį... Mes abu bijome tų žodžių, nes jie labai įpareigoja. Bet jie privalo būti ištarti: aš myliu tave, Jole. Myliu, tikrai myliu. Jaučiau pasąmonėje jau seniai, o tikrai supratau vakar, kai negalėjau tavęs prižadinti. Apėmė toks negrįžtamo praradimo jausmas, kaip tau su tomis žibutėmis... Atsimeni, kartą man paklausus, ko labiausiai norėtum, tu atsakei: „Kad kas nors pasakytų: „Aš myliu tave, Jole". Kadangi šitaip tave vadindavau aš, vadinasi, ne „kas nors" tai turėjo pasakyti, o aš. Viskas atrodė tokia provokacija, kaip po mūsų pirmosios nakties. Aš iš karto nutraukiau pokalbį. O dabar aš tą sakau, nes tikrai žinau – aš tave myliu. Nėra dviejų Jolantų, Jole, tikrai nėra – yra viena, gal ir neideali, bet aš ją myliu.

Ji apstulbusi žiūrėjo į jį, lyg negalėdama patikėti savo ausimis.

– Tai kaip, liūtuk, ar dabar sutinki pradėti iš naujo?

Ir staiga pasipylė ašaros. Jos krito lyg sodrus lietus, plaudamos visas nuosėdas, kurios dar buvo užsilikusios jos širdyje.

– Tu nekreipk dėmesio, – kūkčiojo Jolanta. – Man viskas gerai, gal per daug gerai. Aš tik negalėjau žmoniškai išsiverkti, man buvo taip sunku... Man tuoj praeis...

Ir vėl, kaip kažkada seniai, jis bučiavo šlapius nuo ašarų skruostus, smilkinius ir kalbėjo:

– Liūtuk, gana, neverk. Viskas bus gerai. Na, užteks, mažiuk, o tai ir aš pradėsiu verkti, o tu juoksies – bus negražu.

Pagaliau Jolanta susitvardė. Buvo jau pradėję temti. Romas tarė:

– Jau ir tamsu, ir vėsu. Ką darom? Važiuojam į Vilnių. Čia maždaug penkiasdešimt kilometrų. O gal liekam?

– O tu ko nors valgomo turi? – paklausė Jolanta. Jis nusijuokė.

– Turiu, turiu. Vargas man su tokia moterimi – amžinai alkana, kai reikia spręsti svarbius klausimus.

– O gal ir šampano turi? – toliau derėjosi Jolanta.

– Žinoma, turiu – tokios viešnios laukiau. Bet aš irgi noriu šampano. Tik automobilio negalėsiu vairuoti.

– O čia patalynė yra?

– Na, Jole, kuo gi tu mane laikai! Aišku, yra. Nors, sako, su mylimu žmogumi kad ir palapinėje... Regis, sakei, kad myli savo buvusį vyrą... Bet aš taip pat

mėgstu komfortą, todėl patalynė yra. Negi nepastebėjai, kai buvai viršuje?

– Gal ir nepastebėjau, reikėtų pažiūrėti dar kartą...

– O, tada aš su džiaugsmu tau parodysiu. Žinok, tu daug ko nepastebėjai – ten tau ir gėlių yra. Ir židinį užkursiu, jei neužteks mano šilumos.

– Gerai, mes liekame. Įkalbėjai. Einam, apžiūrėsim, ko ten yra...

Kai jie priėjo prie namelio, Romas tarė:

– Jole, noriu naują gyvenimą pradėti švarus, todėl turiu kai ką prisipažinti. Jei tu būtum nusprendusi važiuoti, mašina nebūtų užsivedusi – aš jau tuo pasirūpinau...

– Tu apskritai man šiandien šauniai spąstus paspendei. Apgalvojai visas detales. Bet aš nenoriu iš tų spąstų ištrūkti...

Birželio 19 diena

Pro atvirą pastogės langelį veržėsi gaivus ryto oras, saulės šviesa, paukščių čiulbėjimas. Jolanta pabudo viena plačioje lovoje, Romo šalia nebebuvo, bet, sprendžiant iš kvapų, sklindančių iš apačios, blynelių su bananais bus. „Tai uždaviau žmogui vargo, norėdama tik paerzinti. Jis dabar iš kailio neriasi". Jolantos galva buvo lengva, be jokių niūrių minčių, širdyje – kažkoks pakilus džiugesys, o visas kūnas dar kaupinas praėjusios nakties palaimos. Prisiminus per kūną vėl perbėgo malonus virpulys. „Ar kada nors gyvenime šitai jaučiau? Ne, niekada. Visą laiką iš ryto būdavo kitaip – liūdesys, įtampa, sąžinės graužimas, nusivylimas, susierzinimas, kad reikia keltis ir bėgti į darbą. O tokios palaimingos būsenos, kai pabundi nekasdieniškoje aplinkoje, gamtoje, kai niekur nereikia bėgti ir vis dar tebejaudina nakties įspūdžiai, – niekada. – Jolanta pasiraivė lovoje. – Reikėtų keltis ir leistis žemyn. Būtų labai gera išsimaudyti ežere. O ką apsivilkti – vakarykštę šilkinę suknelę? Teks, nors ji ir ne visai čia tinka, bet buvau pagrobta, tad nieko daugiau neturiu". Tačiau netrukus pamatė, kad ir apie tą smulkmeną buvo

pagalvota – ant kėdutės prie lovos buvo padėtas naujas maudymosi kostiumėlis, sportiniai marškinėliai, šortai. „Įdomu, ar dar atsimena mano dydžius, – pagalvojo ji. – Jis, matyt, nusprendė pribaigti mane savo dėmesiu. Per tris pastarąsias dienas visko daugiau nei per penkerius bendro gyvenimo metus".

Ji apsivilko žydrą maudymosi kostiumėlį, kuris glaudžiai apgulė jos liekną figūrą, ir pradėjo lipti laiptais žemyn. Išgirdęs jos žingsnius, Romas išlindo iš virtuvės ir vertindamas nužvelgė.

– Gali dalyvauti „Misis Lietuva" konkurse, – šyptelėjo jai.

– Romai, negi taip būna gyvenime? – Jolanta priėjo prie jo ir prisiglaudė.

Romas paglostė Jolantai skruostą ir pabučiavo į smilkinį.

– Būna, Jole. Bėgam į ežerą, bet tik greitai, kad neatšaltų blyneliai. Pirmą kartą gyvenime kepiau, bet gal bus įmanoma valgyti...

– Romai, aš tave myliu, – pasakė ji, vis neatsitraukdama nuo jo. – Bet aš bijau pabusti – atrodo, visa tai tik sapnas, o realybė bus kur kas žiauresnė.

Jis sugriebė ją į glėbį, pakėlė ir išsinešė pro duris.

– Viskas! Einu, pamerksiu tave į šaltą vandenį. Tai bus žiauri realybė. Pati žiauriausia, žiauresnės nebus... Gal tada pagaliau patikėsi, kad viskas, kas čia vyksta, yra tiesa...

Diena buvo ilga. Jie maudėsi, taškėsi, vaikė vienas kitą, pilstėsi smėliu – lyg maži vaikai, išbėgę į lauką

po niūrios žiemos ir niekaip negalintys atsidžiaugti saulės šviesa, šiluma ir laisve. Jie irstėsi valtimi, tysojo ant smėlio kaitindamiesi saulėje, suvalgė visus blynelius, kepėsi kotletus. Niekas daugiau neatvažiavo – buvo savaitės vidurys, niekas netrukdė jiems nei siausti, nei kalbėtis, nei mylėtis čia pat pakrantėje, o vėliau namelyje, kur jie įėjo tik persirengti prieš važiuodami pas Indrę, bet ir vėl kažkaip netyčia pasipainiojo lova...

– Mes išprotėjom, Romai, – tyliai kuždėjo Jolanta. – Mes lyg tie keleiviai dykumoje – užtikom šaltinį ir niekaip negalime atsigerti...

– Tai normalu, Jole, juk mes atradome vienas kitą. Viskas prasideda tik dabar, lyg praeities nebūtų buvę.

– Praeitis liko, bet reikės pasistengti, kad ji mums netrukdytų. Indrė iš praeities – jos tai tikrai neišmesi... Kaip gerai, kad mes galėjome šiandien pabūti be Indrės. Dabar bus lengviau.

– Taip, bet mylėtis galėsime kur kas rečiau... Beje, Jole, dar viena mano nuodėmė – Indrės gydytojas leido ją pasiimti jau vakar, bet pagalvojau, kad mums reikia kai ką vieniems išsiaiškinti... Mums tikrai reikėjo šios dienos, ar ne? Tu nepyksti?

– Ne, mums tikrai reikėjo pabūti vieniems. Romai, turiu vieną pasiūlymą. Kai mes gyvensime kartu, pasidarykim kartais tokių švenčių – išvažiuokim kur nors tik dviese, be vaikų... Vaikus tas kelias dienas tėvai pažiūrės...

– Sakai, vaikus? – jis švelniai pabučiavo ją. – Gerai, jei jau vaikus tėvai pažiūrės, mes būtinai kur nors pabėgsim dviese. Aš irgi apie tai galvojau, pats norėjau tau pasiūlyti. Šią dieną galim švęsti vestuvių metines...

Staiga Romas žvilgtelėjo į laikrodį ir pašoko.

– Tu žinai, kiek valandų? Pusė šešių. Indrė mus prakeiks. Lankymas nuo penkių, o mes dar už penkiasdešimties kilometrų nuo Vilniaus.

Jie abu skubiai apsirengė ir nubėgo prie automobilio.

Jau važiuojant jis paklausė:

– Tu nepavargai šiandien?

– Ne, visiškai ne. Aš jau seniai nesijaučiau tokia žvali.

– Tikėkimės, kad per savaitę, kol tau nereikės eiti į darbą, tavo nuovargis dings ir apsieisim be gydymo.

– Tu mano geriausias gydytojas. Aš trykštu energija.

– Aš jau praėjusią naktį pastebėjau. Net pagalvojau: ir čia ta pati moteris, kuri vos prieš porą valandų buvo baisiai pavargusi, viskam abejinga ir norėjo skambinti „rožių riteriui".

– Nebūčiau jam skambinusi. Ir jei būtum išvažiavęs per tą savaitę nieko nebūtų įvykę, gal tik ta depresija... Bet jis ją būtų dar labiau pagilinęs, nes dėl visko, kas atsitiko Indrei, būčiau kaltinusi jį.

– Tai kodėl gi tu grasinai paskambinti?

– Kad paliktum mane ramybėje ir neaiškintum, ką privalau padaryti dėl Indrės, – gyventi su tavimi, nors

bet kokie klausimai apie jausmus yra idiotiški. Bet tai jau praeitis, į tuos klausimus gavau išsamius atsakymus, ir nebenoriu prie jų grįžti.

– Gal ir gerai, kad ketinai jam skambinti. Privertei mane imtis ryžtingų veiksmų, ir visai neblogai išėjo, – užbaigė diskusiją Romas.

Indrė palatoje buvo viena.

– Kur jūs taip ilgai buvot? – priekaištingai pasitiko. – Laukiu, laukiu, pas visus ateina, tik jūsų nėra. Močiutė nežinojo ne ką galvoti, abiem skambino, ir nė vieno nėra namie.

– Mums reikėjo kai kuriuos reikalus sutvarkyti, kad gyventume visi kartu, – pasiteisino Romas.

– A! Žinau! Nešėt pareiškimus, – džiaugsmingai šūktelėjo Indrė.

Tėvai susižvalgė ir pradėjo juoktis.

– Bent jau padarėm tokius pareiškimus, – pusbalsiu pasakė Romas.

– O kada vestuvės? – kamantinėjo mergaitė.

– Jau gal ir buvo, – jis tą pasakė tyliai, tik Jolantai, bet Indrė išgirdo ir ėmė protestuoti:

– Be manęs? Nejuokaukit! Turi būti balius. Gal darykit kartu su Jurga? Bus mažiau išlaidų.

Jie vėl prapliupo juoku.

– Ką gi čia sugalvojai, dukryte? – paklausė mama.

– Šiandien močiutė seneliui sakė, kad tos Jurgos vestuvės – tai baisios išlaidos. O jei dar jūsų, tai bus dar daugiau.

Į palatą kyštelėjo galvą vyriškis.

– Atrodo, pataikiau, – tarė jis ir įėjo, laikydamas rankose didžiulį Peliuką Mikį, gal dvigubai didesnį už Indrę.

– Aš tas „Mersedeso“ vairuotojas, – paaiškino jis mergaitei. – O šitas Mikis nori gyventi pas tave, kad nebepyktum ant manęs ir ant mano automobilio.

Mergaitė iš susižavėjimo neteko žado, o Jolanta priminė jai:

– Ką reikia pasakyti, dukryte?

– Labai labai ačiū! – mergaitė visa švytėjo.

– O nebepyksti ant mūsų?

– Aš jau ir taip nebepykstu. Iš pradžių labai pykau ant to „Merso“, nes labai skaudėjo. Aš norėjau jam tik savo norą pasakyti, o jis neleido. O paskui jam turbūt labai pagailo manęs. Nors sulaužė ranką ir kojytę, jis išpildė mano norą.

– O kokį norą? – susidomėjo vairuotojas.

– Kad mamytė ir tėvelis susitaikytų ir visi gyventume kartu.

Vyriškis nustėręs pažvelgė į juos.

– Tai tiesa, – tarė Romas. – Ji skaičiavo baltus „Mersedesus“, kad išsipildytų jos noras. Jūsiškis buvo šimtasis, norėjo jį paglostyti ir labai gražiai paprašyti... Gerai, kad jūs dar spėjote pristabdyti... kaip matote, jos noras išsipildė...

– Taip, bet kokia kaina. Galėjo būti kur kas blogiau. Jūs nežinot, kiek man nervų kainavo. Tik kelias dienas važinėjau tuo automobiliu, ir va kokia nelaimė. Žmona sako, kad reikia parduoti, nes ji neša nelaimes.

– Neneša – dabar tėvelis grįš pas mus, ir mes visi gyvensime kartu... – įsiterpė Indrė.

– Jūs dabar pažadėkit mergaitei, kad daugiau jai nereikės imtis tokių priemonių, – tarė vyriškis.

– Tik jau ne dėl mūsų kaltės, – užtikrino Romas.

– Taip, keista istorija. Verta pamąstyti... Ir ko tie vaikai neprisigalvoja... Ar galiu paskambinti? – vyriškis išsitraukė mobilųjį telefoną.

– Raimonda? Labas. Čia aš. Negalėsiu šiandien. Taip, pasikeitė aplinkybės. Nežinau, aš tau paskambinsiu. Nežinau, gal kitą savaitę. – Jis paspaudė mygtuką ir surinko kitą numerį. – Dale? Grįžtu namo. Ne, nebereikia. Renk Šarūną, galėsim važiuoti maudytis, kaip jis ir norėjo. Iki!

– Manau, priėmėt patį geriausią sprendimą. Bent jau šiai dienai, – tarė Romas.

– Noriu palinkėti, kad Šarūnui niekad nereikėtų skaičiuoti baltų „Mersedesų", – pridūrė Jolanta.

– Jūs tokia graži šeima, ir ko gi jums trūko? – paklausė jis.

– O jums ko? – atsiliepė Jolanta. – Romantikos? Norėjot pabėgti nuo kasdienybės?

– Žinot, norėčiau kada nors su jumis susitikti, – tarė vyriškis, duodamas Romui vizitinę kortelę. – Manau, būtų apie ką pasikalbėti. Aš dabar lyg ir jūsų piršlys. Manau, ir žmona neprieštarautų. Mes vis tiek labai susiję vieni su kitais... Duok Dieve, kad Indrei viskas būtų gerai. O dabar bėgu, Šarūnas taip norėjo važiuoti maudytis...

Jie draugiškai paspaudė vieni kitiems ranką, ir vyriškis išėjo.

– Kaip manai, koks Raimondos likimas? – paklausė Jolanta.

– Manau, kad ponia Gustaitienė ji tikrai nebus, – atsakė Romas, žiūrėdamas į vizitinę kortelę.

– Kaip keista, – tarė Jolanta. – Galbūt mes išgelbėjom dar vieną šeimą.

– Bet tiktai vieną...

– Dabar skiriasi beveik kas antra šeima. Jei visos nesiskiriančios paveiktų bent po vieną, nebūtų tiek nelaimingų vaikų... – svarstė Jolanta.

– Bėda tik ta, kad žmonės retai patiki kitais, kol visko neišbando ant savo kailio, – pasakė Romas. – Pavyzdžių toli ieškoti nereikia...

– Užteks čia jums aiškintis, – tarė Indrė. – Geriau paklauskite daktarės, gal aš jau šiandien galiu važiuoti namo? Mikis labai nori pamatyti, kur aš gyvenu...

– Visai nebloga mintis, ar ne? – paklausė Romas. Jolanta linktelėjo.

– Tai aš einu ieškoti gydytojos. Jau tikrai mums metas važiuoti namo...

Buivydaitė, Irena
Bu-155 Šimtas baltų „Mersedesų“: romanas / Irena Buivydaitė. – Vilnius: Alma littera, 2007. – 192 p.

ISBN 9955-24-386-4

Tai labai tikroviška istorija apie prarastą meilę ir šeimą, apie desperatišką mėginimą ją susigrąžinti.

UDK 888.2-3

Irena Buivydaitė

ŠIMTAS BALTŲ „MERSEDESŲ“

Romanas

Redaktorė *Marijona Treigienė*
Korektorė *Verutė Paskočinienė*
Viršelio dailininkas *Edvardas Jazgevičius*
Maketavo *Albertas Rinkevičius*

Tiražas 2000 egz.
Išleido leidykla „Alma littera“, A. Juozapavičiaus g. 6/2, LT-09310 Vilnius
Interneto svetainė: www.almalittera.lt
Spaudė AB spaustuvė „Aušra“, Vytauto pr. 23, LT-44352 Kaunas
Interneto svetainė: www.ausra.lt
Užsakymas 1947

Rašytoja **Irena Buivydaitė-Kupčinskienė** gimė ir užaugo Šiauliuose, studijavo anglų kalbą ir literatūrą Vilniaus universitete. Gyvena su šeima Dzūkijos sostinėje, žaliajame Alytuje, dėsto anglų kalbą Alytaus kolegijoje, verčia grožinę ir populiariąją literatūrą, rašo romanus. Kūryba – jos hobi.

Rašo tada, kai nori pabėgti nuo kasdienybės. Yra optimistė ir tiki, kad daugelį gyvenimo problemų būtų galima išspręsti, jei žmonės paprasčiausiai pažvelgtų į kitus jų akimis, nuslopintų savo ambicijas ir pamėgintų išklausyti bei suprasti kitą, dažniausiai artimą, žmogų. Rašytojai didžiausia gyvenimo vertybė – šeima. Ji mano, kad laimingi tie, kuriems pavyksta ją išsaugoti. „Gyvenime daug blogio, neteisybės, sielvarto, ašarų, todėl noriu, kad mano romanai suteiktų skaitytojams nors šiek tiek vilties, kad po juodų negandų laikotarpio debesys išsisklaidys ir likimas padovanos nepakartojamų laimės akimirkų, dėl kurių verta gyventi...“

ISBN 9955-24-386-4

Tapkite Knygų klubo nariu!

- Nemokamas knygų katalogas kiekvieną ketvirtį
- Naujausios ir populiariausios knygos
- Ypatingi pasiūlymai
- Knygų pristatymas į namus, darbovietę ar paštą

Informacijos teiraukitės nemokamu tel. **8 800 200 22**
www.knyguklubas.lt